

WÓJT GMINY STRZELECZKI

**STUDIUM
UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY STRZELECZKI**
Zmiana

Tekst studium stanowi zał. nr 1 do uchwały Rady Gminy w Strzeleczkach
..... z dnia ..... 2016r.

Zmiana studium sporządzona została przez Biuro Urbanistyczno - Architektoniczne „Arplan” sp. z o.o.
Nysie.

BIURO URBANISTYCZNO - ARCHITEKTONICZNE
48-304 NYSA, ul.22 Stycznia 14 tel./fax (0-77) 43-33-381 NIP:753-00-18-997

Strzeleccki – 2017 r.

Projektant:

mgr inż. arch. Tadeusz Pawlik

Współpraca:

mgr Zbigniew Ćwikliński
mgr inż. arch. Jakub Tomiczek
mgr inż. arch. Elżbieta Kazek - Madejczyk
mgr Anna Jasińska

AUTORZY STUDIUM z 1999r.:

mgr Stanisława Brawata (upr. urbanistyczne 1272/92)
mgr Józef Brawata
mgr inż. Włodzimierz Wechman

WSPÓLPRACA:

Inwentaryzacja zagospodarowania terenu - mgr inż. arch. Ewa Ogłęcka
Gospodarka rolna - mgr inż. Jadwiga Zaremba
Gospodarka wodno - ściekowa - mgr inż. Bogumiła Korczyńska – Rożek, mgr inż. Andrzej Gądek
Elektroenergetyka, gazownictwo, telekomunikacja - inż. Bernard Harnot
Wartości przyrodnicze - mgr Ewa Baran

ZAWARTOŚĆ STUDIUM

- CZEŚĆ GRAFICZNA:
  - STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY STRZELECZKI – SKALA 1:10 000
- CZEŚĆ OPISOWA

Spis treści:

PODSTAWOWE WSKAŹNIKI CHARAKTERYZUJĄCE GMINĘ STRZELECZKI	8
Rozdział I. WPROWADZENIE	10
1. Informacje formalne o studium.....	11
2. Znaczenie prawne studium	11
3. Zakres prac merytorycznych	11
4. Czynności formalne w toku sporządzania studium.....	13
5. Wykorzystane materiały.	13
6. Przedmiot i zakres zmiany studium	14
Rozdział II. UWARUNKOWANIA ROZWOJU WYNIKAJĄCE Z	22
POŁOŻENIA GMINY, ZASOBÓW I STANU	22
ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	22
1. Ogólna charakterystyka gminy, położenie w regionie.....	22
2. Ukształtowanie powierzchni.	22
3. Wody powierzchniowe, korytarze ekologiczne.	23
4. Budowa geologiczna.....	25
5. Wody podziemne.	26
6. Warunki geologiczno - inżynierskie.	27
7. Surowce mineralne.	28
8. Gleby i rolnicza przestrzeń produkcyjna	29
8.1 Rodzaje gleb	29
8.2 Uwilgotnienie gleb	30
8.3 Bonitacja gleb	30
8.4 Kompleksy przydatności rolniczej gleb	30
8.5 Chemizm gleb.....	32
8.6 Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej	33
8.7 Klimat, higiena atmosfery	34
9. Wartości przyrodnicze	36
9.1 Bory Niemodlińskie.....	36
9.2 Roślinność w dolinach rzek.....	38
9.3 Proponowane rezerваты przyrody	38
9.4. Parki - zabytki kultury	40
Rozdział III - ZASOBY ŚRODOWISKA KULTUROWEGO I KRAJOBRAZU	46

1.Rys historyczny osadnictwa w gminie	46
2.Zasoby środowiska kulturowego.....	46
2.1 Obiekty i tereny prawne chronione, wpisane do rejestru zabytków.....	47
2.2 Zabytki ewidencyjne.....	48
2.3 Stanowiska archeologiczne.....	56
2.4 Zachowane układy przestrzenne jednostek osadniczych.....	62
3.Walory krajobrazu.....	63
Rozdział IV - UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE I SPOŁECZNE	64
1.Potencjał demograficzny gminy Strzeleczoneki.	64
1.1 Liczba i rozmieszczenie ludności.	64
1.2 Ruch naturalny ludności.	64
2.Rynek pracy	66
2.1 Zatrudnienie.....	66
2.2 Bezrobocie	66
3. Prognoza rozwoju ludności do roku 2025.....	67
4.Podaż pracy w gminie w okresie 2013 – 2025.....	68
Rozdział V - UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZASOBÓW_MIESZKANIOWYCH I WYPOSAŻENIA W OBIEKTY OBSŁUGI LUDNOŚCI	69
1.Gospodarka mieszkaniowa	69
1.1 Ocena stanu istniejącego	69
1.2 Strategia mieszkaniowa	70
2.Uслуги	70
2.1 Przedszkola.....	71
2.2 Szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne.....	71
2.3 Zdrowie i opieka społeczna	72
2.4 Kultura.....	72
2.5 Urządzenia sportowe	73
2.6 Obiekty i urządzenia turystyczne	73
Rozdział VI - UWARUNKOWANIA ROZWOJU FUNKCJI GOSPODARCZYCH.....	74
1.Gospodarka rolna	74
1.1 Struktura władania gruntami	74
1.2 Indywidualne gospodarstwa rolne.	76
1.3 Ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w gminie.....	79
1.4 Przetwórstwo rolno - spożywcze.	81

1.5 Utrwalone kierunki produkcji w indywidualnych gospodarstwach rolnych i gospodarstwach Agencji Rolnej Skarbu Państwa	82
1.6 Wnioski z analizy uwarunkowań	82
2.Nierolnicze funkcje gospodarcze	82
Rozdział VII -UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ISTNIEJĄCEJ	84
INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	84
1.Komunikacja	84
1.1 Komunikacja drogowa.....	84
1.2 Transport kolejowy	87
2.Zaopatrzenie w wodę.....	87
2.1 Zbiorowe zaopatrzenie w wodę.....	87
3.Gospodarka ściekowa	88
3.1 Kanalizacja sanitarna	88
3.2 Rolnicze wykorzystywanie ścieków – gnojowicy	88
3.3 Odprowadzanie ścieków deszczowych	88
4.Sieci i obiekty systemu elektroenergetycznego	88
5.Telekomunikacja	88
6.Gospodarka odpadami stałymi	88
7.Cmentarze	89
Rozdział VIII – OCHRONA PRZECIWPOWODZIOWA	89
Rozdział IX. OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH.....	89
Rozdział X – TERENY ZWIĄZANE Z BEZPIECZEŃSTWEM PUBLICZNYM I TERENY ZAMKNIĘTE ORAZ ICH STREFY OCHRONNE.	89
1.Tereny związane z bezpieczeństwem publicznym.....	90
2. Tereny zamknięte MON.	90
3. Tereny zamknięte PKP.	90
Rozdział XI OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY	90
Rozdział XII OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH	90
Rozdział XIII OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI ORAZ OBSZARY ZDEGRADOWANE	91
Rozdział XIV OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU LOKALNYM, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCYCH W GMINIE	91
Rozdział XV OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY	

PRZEKRACZAJĄCEJ 100 KW, A TAKŻE ICH STREF OCHRONNYCH ZWIĄZANYCH Z OGRANICZENIAMI W ZABUDOWIE ORAZ ZAGOSPODAROWANIU I UŻYTKOWANIU TERENU.....	91
Rozdział XVI STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY	92
Rozdział XVII BILANS TERENÓW POD ZABUDOWĘ MIESZKANIOWĄ	94
Rozdział XVIII MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA PRZEZ GMINĘ WYKONANIA SIECI KOMUNIKACYJNYCH I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ ORAZ SPOŁECZNEJ, SŁUŻĄCYCH REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH GMINY.	99
Rozdział XIX – STAN PRAWNY GRUNTÓW	99
Rozdział XX - UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY STRZELECZKI -	100
WNIOSKI GENERALNE.....	100
1.Uwarunkowania wynikające z rozpoznanych cech gminy.....	100
2.Uwarunkowania wynikające ze stanu gospodarki i usług.....	102
3.Uwarunkowania wynikające ze stanu infrastruktury technicznej.....	102
4. Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych i lokalnych celów publicznych	103
Rozdział XXI - CELE ROZWOJU I FUNKCJE GMINY.....	107
1.Cele rozwoju	107
1.1 cele ogólne:.....	107
1.2 cele społeczne:	108
1.3 cele przyrodnicze:.....	108
1.4 cele kulturowe:	108
2.Funkcje gminy i możliwości ich rozwoju	109
2.1 Funkcja produkcyjna:	109
2.2 Funkcja usługowa:.....	109
2.2 Funkcja mieszkaniowa:	109
Rozdział XXII - KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA I ZASADY POLITYKI	110
PRZESTRZENNEJ GMINY	110
1.Obszary zabudowane	111
2.Obszary, które mogą być przeznaczone pod zabudowę i inne zainwestowanie	115
2.1 Obszary korzystne dla zabudowy o zalecanych funkcjach:	115
2.2 Obszary korzystne dla zabudowy o zalecanych funkcjach:	116
2.3 Tereny możliwego odkrywkowego wydobywania kopalin.....	116
3.Kierunki użytkowania i zagospodarowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej	117
4.Kierunki użytkowania i zagospodarowania obszarów leśnych	117

5.Kierunki ochrony wartości środowiska i zasobów środowiska przyrodniczego	117
6.Kierunki ochrony wartości i zasobów środowiska kulturowego	118
6.1 Ochrona dóbr kultury.....	118
6.2 Chronione ciągi i punkty widokowe.....	119
6.3 Proponowane szlaki turystyki pieszej i rowerowej	119
7.Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej i komunalnej.....	119
7.1 Gospodarka wodno – ściekowa	119
7.2 Gazownictwo	119
7.3 Elektroenergetyka	120
7.4 Telekomunikacja	120
7.5 Gospodarka odpadami stałymi	121
7.6 Cmentarze	121
8.Kierunki rozwoju komunikacji	121
Rozdział XXIII - OBSZARY PRZEWIDZIANE DO OBJĘCIA MIEJSCOWYMI PLANAMI ZAZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	122
1.Obszary objęte obowiązkiem sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	122
2.Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	123
3.Obszary objęte planami miejscowymi (wykaz).	124
Rozdział XXIV PROPOZYCJE ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH.	124
Rozdział XXV UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ I SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM	125

PODSTAWOWE WSKAŹNIKI CHARAKTERYZUJĄCE GMINĘ STRZELECZKI

	Jednostka miary		2016	
PODZIAŁ TERYTORIALNY				
Miejscowości podstawowe ogółem	-		13	
Sołectwa	-		13	
Powierzchnia*	ha		11737	
LUDNOŚĆ				
Ludność faktycznie zamieszkała				
Ogółem	Osoba		7438	
Kobiety	Osoba		3569	
Mężczyźni	Osoba		3869	
Ludność według grup wieku:				
0-2 lat	Osoba		206	
3-6 lat	Osoba		266	
7-12 lat	Osoba		361	
13-15 lat	Osoba		184	
16-19 lat	Osoba		299	
20-24 lat	Osoba		491	
25-34 lata	Osoba		1253	
35-44 lata	Osoba		1029	
45-54 lata	Osoba		1239	
55-64 lata	Osoba		925	
65 i więcej lat	Osoba		1185	
Ludność na 1 km ² (gęstość zaludnienia)	Osoba		63	
Ludność w wieku:				
Przedprodukcyjnym	Osoba	%	966	15,7
Produkcyjnym	Osoba	%	5093	65,7
Poprodukcyjnym	Osoba	%	1379	18,5
Kobiety na 100 mężczyzn	Osoba		108	
Na 1000 ludności:				
Zgony	-		9,89	
przyrost naturalny	-		-0,13	
urodzenia żywe	-		9,85	
małżeństwa zawarte w ciągu roku	-		5,9	
Saldo migracji na pobyt stały				
saldo migracji wewnętrznych	Osoba		16	
saldo migracji zagranicznych	Osoba		-1	
RYNEK PRACY				
Pracujący (dane na 2015r)				
Ogółem	Osoba		585	
Mężczyźni	Osoba		269	
Kobiety	Osoba		320	
Bezrobotni zarejestrowani				
Ogółem	Osoba		249	
Mężczyźni	Osoba		87	
Kobiety	Osoba		162	
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym				
Ogółem	%		5,1	
Kobiety	%		3,4	
Mężczyźni	%		6,9	

ZASOBY MIESZKANIOWE (dane na 2015r)		
Mieszkania	-	2128
Przeciętna powierzchnia użytkowa		
1 mieszkania	m2	111,7
na 1 osobę	m2	35,9
Mieszkania wyposażone w urządzenia techniczno-sanitarne:		
Wodociąg	-	2286
ustęp splukiwany	-	2281
Łazienka	-	2079
centralne ogrzewanie	-	1735
gaz z sieci	-	1
GOSPODARKA KOMUNALNA		
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności		
z wodociągu	%	96,3
z kanalizacji	%	15,6
Zużycie wody, energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych		
zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	m3	27,6
zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w miastach na 1 mieszkańca	kWh	0,0
zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	m3	0,0
EDUKACJA I WYCHOWANIE (dane na 2015r)		
Placówki wychowania przedszkolnego		
przedszkola bez specjalnych	ob.	1
przedszkola bez specjalnych - dzieci	Osoba	181
przedszkola bez specjalnych - miejsca	msc.	300
Szkoły podstawowe		
szkoły podstawowe ogółem	ob.	5
szkoły podstawowe ogółem – uczniowie	Osoba	379
Szkoły gimnazjalne		
gimnazja ogółem	ob.	1
gimnazja ogółem – uczniowie	Osoba	171
OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA		
Przychodnie - ogółem	ob.	5
Praktyki lekarskie - na wsi	--	3
Apteki ogólnodostępne	ob.	2
Liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną	Osoba	3719
Żłobki - ogółem	ob.	0
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej	ob.	0
TURYSTYKA		
Wybrane turystyczne obiekty noclegowe		
Ogółem		
Obiekty	ob.	1
miejsca noclegowe	msc.	87
Hotele	ob.	1
GOSPODARKA		
Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON		
Ogółem	-	435
sektor publiczny	-	15
sektor prywatny	-	419
OCHRONA ŚRODOWISKA (dane na 2015r)		

Parki narodowe	ha	0
Rezerваты przyrody	ha	0
Parki krajobrazowe	ha	0
Obszary chronionego krajobrazu	ha	6408,30
Pomniki przyrody	szt.	12
Komunalne i przemysłowe oczyszczalnie ścieków	szt.	1
Ludność obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków miejskie i wiejskie	Osoba	950
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności		
Ogółem	dam3	215,3
Przemysł	dam3	7
eksploatacja sieci wodociągowej	dam3	208,3
gospodarstwa domowe	dam3	205,3

Źródło: GUS

Obszar gminy składa się z 13 wsi i 7 przysiółków.

Wykaz miejscowości statystycznych i części integralnych zawiera poniższe zestawienie.

Miejscowości statystyczne	Miejscowości podstawowe	Przysiółki
503468 Dobra	503468 Dobra	503474 Nowy Bud
503480 Dziejzice	503480 Dziejzice	-
503497 Komorniki	503497 Komorniki	503505 Nowy Młyn
503511 Kujawy	503511 Kujawy	-
503528 Łowkowice	503528 Łowkowice	-
503534 Moszna	503534 Moszna	503540 Urszulanowice
503557 Piszczowice	503557 Piszczowice	503563 Buława
503570 Raclawiczki	503570 Raclawiczki	-
503586 Smolarnia	503586 Smolarnia	503592 Serwitut
503600 Strzeleccki	503600 Strzeleccki	503617 Zbychowice*
503623 Ścigów	503623 Ścigów	503630 Kopalina
503646 Wawrzyńcowice	503646 Wawrzyńcowice	-
503652 Zielina	503652 Zielina	-

*Zbychowice są częścią integralną wsi Strzeleccki

Rozdział I. WPROWADZENIE

1. Informacje formalne o studium.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Strzeleccki zostało uchwalone uchwałą nr X/36/99 Rady Gminy Strzeleccki z dnia 29 kwietnia 1999 r.

Opracowanie zmiany studium podjęte zostało w oparciu o uchwałę Rady Gminy Strzeleccki Nr XVI/92/12 z dnia 23 marca 2012r.

Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Strzeleccki została uchwalona uchwałą nr ..... Rady Gminy Strzeleccki z dnia ..... 2016 r.

Opracowaniem objęto obszar w granicach administracyjnych gminy Strzeleccki.

Podstawę prawną sporządzenia studium stanowią

- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1073 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz.U. 2004 nr 118 poz. 1233).

2. Znaczenie prawne studium

Art. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym stanowi o zakresie merytorycznym studium, określa także procedury jego uchwalenia.

Podstawową funkcją studium jest ustalenie (na prawach wyłączności) polityki przestrzennej gminy rozumianej jako cele rozwoju gminy i sposoby ich osiągnięcia w zakresie zagospodarowania przestrzeni. Studium wytycza kierunki rozwiązań dla planów miejscowych.

Po uchwaleniu studium - władze gminy powinny przyjąć w studium politykę przestrzenną urzeczywistniać w procesie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W odróżnieniu od planów zagospodarowania przestrzennego - studium nie jest przepisem gminnym.

3. Zakres prac merytorycznych

Problematyka studium zgodna jest z wymaganiami ustawy. W szczególności zdeterminowana została charakterem i specyfiką obszaru gminy. Uwzględnia występowanie w granicach gminy obszarów o wysokim reżimie ochronnym, poddanych ochronie prawnej i wymagających ochrony.

W sporządzaniu studium wyróżnić można odrębne - ze względu na zakres prowadzonych analiz i badań, etapy prac:

Faza I (rozpoznawcza) - obejmująca rozpoznanie materiałów archiwalnych oraz prace terenowe - inwentaryzację i kartowanie.

Faza II (diagnostyczna) - analizy uwarunkowań rozwoju, ocena mocnych i słabych stron gminy, wyodrębnianie problemów warunkujących dalszy jej rozwój.

Faza III (określania kierunków) - określenie celów rozwoju gminy, ich hierarchii, kierunków zagospodarowania, ustalenie polityki przestrzennej.

Zakres prac w fazie rozpoznawczej i diagnostycznej podporządkowany był potrzebie uzyskania jak najpełniejszego i wielopłaszczyznowego obrazu gminy, szczególnie jej walorów przyrodniczych, stanu zagospodarowania oraz identyfikacji zagrożeń środowiska i konfliktów przestrzennych.

W fazie określania kierunków rozwoju gminy, jako wiodącą przyjęto zasadę zrównoważonego rozwoju, to znaczy dokonywano wyboru takich celów i kierunków zagospodarowania, które nie spowodują zachwiania równowagi przyrodniczej i trwałości podstawowych procesów przyrodniczych.

Starano się uwzględnić w tej fazie jak najwięcej wniosków zgłoszonych do studium przez mieszkańców gminy oraz wszystkie wnioski i propozycje jednostek opiniujących studium na podstawie przepisów szczególnych.

Faza I

- Sporządzono kartograficzną inwentaryzację obszaru gminy, w skali 1:10000 charakteryzującą stan i sytuację, obejmującą w szczególności:
  - rozpoznanie fizjograficzne z wyróżnieniem terenów powodziowych i z innych względów niekorzystnych dla rozbudowy,
  - przeglądową inwentaryzację przyrodniczą,
  - inwentaryzację użytkowania i zagospodarowania obszaru gminy z oceną korzystnych i niekorzystnych skutków dotychczasowej urbanizacji,
  - inwentaryzację infrastruktury technicznej i komunikacji,
  - bonitację gruntów rolnych, ich przydatności rolniczej oraz stosunków własnościowych
- Przeanalizowano:
  - kierunki zagospodarowania określone w obowiązującym miejscowym planie
  - ogólne zagospodarowanie przestrzenne gminy Strzelecзки,
  - wnioski i zadania cząstkowe wynikające ze studium zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego,
  - wnioski organów opiniujących studium oraz zgłoszone przez mieszkańców gminy i potencjalnych inwestorów,
  - dostępną literaturę naukową i dane statystyczne dotyczące gminy,
  - materiały służb ochrony zabytków, dotyczące gminy.

Faza II

- W prowadzonych analizach uwzględniono uwarunkowania wynikające w szczególności z:
  - dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania, uzbrojenia terenów oraz prawa własności,
  - stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego, występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów szczególnych,
  - położenia gminy w regionie (związki gminy z obszarami zewnętrznymi),
  - potencjału gospodarczego (zasoby surowcowe, gospodarka rolna, sfera wytwórcza, pozarolnicza, rynek usług),
  - sytuacji społecznej (demografia, zasoby pracy, mieszkalnictwo).

Faza III

- Określono kierunki zagospodarowania i zasady polityki przestrzennej w gminie, w tym dla:
  - obszarów zabudowanych i wskazanych pod zabudowę (potencjalne tereny rozwojowe),
  - obszarów rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w tym wyłączonych z wszelkiej zabudowy,
  - obszarów gospodarki leśnej, również o funkcjach ochronnych,

- Ustalono kierunki ochrony wartości i zasobów środowiska kulturowego (rehabilitacja zabytków architektury i zespołów pałacowo - parkowych, porządkowanie historycznie ukształtowanych założeń przestrzennych zabudowy wiejskiej, ochrona krajobrazu) i przyrodniczego (odnowa środowiska, eliminacja zagrożeń)
- Określono kierunki rozwoju komunikacji, urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej i komunalnej.
- Wskazano obszary obowiązkowego opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

4.Czynności formalne w toku sporządzania studium.

Dowody przeprowadzenia czynności formalnych wymaganych ustawą zawiera dokumentacja planistyczna.

5.Wykorzystane materiały.

- 1) Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla gminy Strzeleczerki.
- 2) Zgłoszone do studium wnioski i programy przez instytucje i organy administracji państwowej i samorządowej uprawnione do uzgadniania i opiniowania studium.
- 3) Inwentaryzacja urbanistyczna gminy Strzeleczerki wykonana do studium w oparciu o bezpośrednie badania terenowe oraz w oparciu o informacje uzyskane w UG Strzeleczerki, w jednostkach gospodarczych na terenie gminy, publikowane przez GUS Opole.
- 4) Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego,
- 5) Opracowanie ekofizjograficzne gminy Strzeleczerki oprac. K.Badora,
- 6) Powszechny spis rolny 2011r – GUS,
- 7) Narodowy spis powszechny 2011r – GUS,
- 8) Materiały statystyczne GUS 2013r., 2014r., 2015r.,
- 9) Mapa topograficzna 1:10 000,
- 10) Mapy ewidencji gruntów,
- 11) Atlas Śląska Dolnego i Opolskiego Wyd. Uniwersytet Wrocławski 1997 r.,
- 12) Mapa geologiczna Polski 1:200 000. Arkusz Nysa. Wyd. Geologiczne 1988 r.,
- 13) Mapa hydrogeologiczna Polski 1:200 000. Arkusz Nysa. Wyd. Geologiczne 1989 r.,
- 14) Kleczkowski A. S. Mapa obszarów głównych zbiorników wód podziemnych (G.Z.W.P.) w Polsce wymagających szczególnej ochrony. Wyd. A.G.H. Kraków 1990 r.
- 15) Stan środowiska w woj. opolskim w roku 2014., strona internetowa WIOŚ Opole,
- 16) Surowce mineralne woj. opolskiego. Wyd. Geologiczne 1979 r.
- 17) Przyroda woj. opolskiego. Wyd. Urząd Wojewódzki w Opolu 1997 r. Śląskie zamki i pałace. Wyd. ADAN 1998 r.,
- 18) Kubok J. Walory przyrody i krajobrazu miast i gmin woj., opolskiego. Inst. Śląski, Opole 1996 r.,
- 19) Liro A. i inne. Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET. Wyd. Fundacji I.U.C.N. - Poland 1995 r.,
- 20) Wyrwicka K. Koncepcja poszukiwania, rozpoznawania i ochrony złóż surowców skalnych. Przeg. Geolog, ur. 4/92.,
- 21) Dokumentacje hydrogeologiczne ujęć wód podziemnych,
- 22) Dokumentacje geologiczne złóż,
- 23) Golachowski S. Studia nad miastami i wsiami śląskimi. Wyd. Inst. Śląski. Opole 1969r.,
- 24) Brawata S. Rzędownice w województwie opolskim - praca magisterska. Wrocław 1965r.,

- 25) Informacje o gminie Strzeleczki, strona internetowa UG Strzeleczki,
 26) Materiały z archiwum Opolskiego Woj. Konserwatora Zabytków,
 27) Koncepcja odprowadzania i oczyszczania ścieków z gmin rejonu Krapkowic –
 gmina Strzeleczki OPWIK Spółka z o.o. Opole 1997r.

6. Przedmiot i zakres zmiany studium

Wprowadzone zmiany przestrzenne wynikają z przeprowadzonego wg art.10 ust.5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1073 z późn. zm.) bilansu terenów zabudowy, wydanych decyzji o warunkach zabudowy oraz zgłoszonych wniosków przez organy i instytucje uzgadniające oraz opiniujące studium, a także przez właścicieli i władających nieruchomościami, a także z dostosowania do przepisów ustaw. W zmianie studium zweryfikowano i uaktualniono w ujednoliconym tekście studium dane statystyczne, wykazy i rejestry oraz podstawy prawne ustaw i rozporządzeń. Uzupełniono ponadto uwarunkowania i kierunki zagospodarowania uwzględniając zgłoszone wnioski oraz z ustalenia wynikające z opracowania ekofizjograficznego.

Przedmiot i zakres zmiany studium obejmuje obszary oznaczone i ponumerowane na rysunku studium wg poniższych wykazów.

Zakres zmiany studium obejmuje:	
Obszar nr 1	Teren w obrębie wsi Smolarnia
Obszar nr 2	Teren w obrębie wsi Smolarnia
Obszar nr 3	Teren w obrębie wsi Smolarnia
Obszar nr 4	Teren w obrębie wsi Smolarnia
Obszar nr 5	Teren w obrębie wsi Smolarnia
Obszar nr 6	Teren w obrębie wsi Smolarnia
Obszar nr 7	Teren w obrębie wsi Serwitut
Obszar nr 8	Teren w obrębie wsi Serwitut
Obszar nr 9	Teren w obrębie wsi Serwitut
Obszar nr 10	Teren w obrębie wsi Raclawiczki
Obszar nr 11	Teren w obrębie wsi Dziedzice
Obszar nr 12	Teren w obrębie wsi Dziedzice
Obszar nr 13	Teren w obrębie wsi Dziedzice
Obszar nr 14	Teren w obrębie wsi Dziedzice
Obszar nr 15	Teren w obrębie wsi Raclawiczki
Obszar nr 16	Teren w obrębie wsi Raclawiczki
Obszar nr 17	Teren w obrębie wsi Raclawiczki
Obszar nr 18	Teren w obrębie wsi Raclawiczki
Obszar nr 19	Obszar zasięgu zalewu powodziowego z 1997r.
Obszar nr 20	Teren w obrębie wsi Raclawiczki
Obszar nr 21	Projektowany Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Białej
Obszar nr 22	Złóża kruszyw we wsi Kujawy
Obszar nr 23	Teren w obrębie wsi Moszna
Obszar nr 24	Teren w obrębie wsi Moszna

Obszar nr 25	Terren w obrębie wsi Moszna
Obszar nr 26	Terren w obrębie wsi Moszna
Obszar nr 27	Terren w obrębie wsi Urszulanowice
Obszar nr 28	Terren w obrębie wsi Urszulanowice
Obszar nr 29	Projektowany park kulturowy wsi Moszna
Obszar nr 30	Terren w obrębie wsi Moszna
Obszar nr 31	Terren w obrębie wsi Zielina
Obszar nr 32	Terren w obrębie wsi Zielina
Obszar nr 33	Terren w obrębie wsi Zielina
Obszar nr 34	Terren w obrębie wsi Zielina
Obszar nr 35	Terren w obrębie wsi Zielina
Obszar nr 36	Terren w obrębie wsi Zielina
Obszar nr 37	Terren w obrębie wsi Kujawy
Obszar nr 38	Terren w obrębie wsi Kujawy
Obszar nr 39	Terren w obrębie wsi Kujawy
Obszar nr 40	Terren w obrębie wsi Kujawy
Obszar nr 41	Terren w obrębie wsi Wawrzyńcowice
Obszar nr 42	Terren w obrębie wsi Wawrzyńcowice
Obszar nr 43	Złozę kruszywa we wsi Strzeleccki
Obszar nr 44	Terren w obrębie wsi Ścigów
Obszar nr 45	Terren w obrębie wsi Ścigów
Obszar nr 46	Terren w obrębie wsi Strzeleccki
Obszar nr 47	Terren w obrębie wsi Strzeleccki
Obszar nr 48	Terren w obrębie wsi Strzeleccki
Obszar nr 49	Terren w obrębie wsi Strzeleccki
Obszar nr 50	Terren w obrębie wsi Strzeleccki
Obszar nr 51	Terren w obrębie wsi Strzeleccki
Obszar nr 52	Terren w obrębie wsi Strzeleccki
Obszar nr 53	Terren w obrębie wsi Strzeleccki
Obszar nr 54	Terren w obrębie wsi Strzeleccki
Obszar nr 55	Granica przebiegu GZWP
Obszar nr 56	Terren w obrębie wsi Strzeleccki
Obszar nr 57	Terren w obrębie wsi Strzeleccki
Obszar nr 58	Terren w obrębie wsi Strzeleccki
Obszar nr 59	Terren w obrębie wsi Strzeleccki
Obszar nr 60	Terren w obrębie wsi Strzeleccki
Obszar nr 61	Granice stref ochronnych
Obszar nr 62	Terren w obrębie wsi Dobra
Obszar nr 63	Terren w obrębie wsi Dobra
Obszar nr 64	Terren w obrębie wsi Dobra
Obszar nr 65	Terren w obrębie wsi Dobra
Obszar nr 66	Terren w obrębie wsi Dobra
Obszar nr 67	Terren w obrębie wsi Dobra

Obszar nr 68	Teren w obrębie wsi Nowy Bud
Obszar nr 69	Teren w obrębie wsi Nowy Bud
Obszar nr 70	Teren w obrębie wsi Łowkowice
Obszar nr 71	Teren w obrębie wsi Łowkowice
Obszar nr 72	Teren w obrębie wsi Łowkowice
Obszar nr 73	Teren w obrębie wsi Łowkowice
Obszar nr 74	Teren w obrębie wsi Łowkowice
Obszar nr 75	Teren w obrębie wsi Łowkowice
Obszar nr 76	Teren w obrębie wsi Łowkowice i wsi Komorniki
Obszar nr 77	Teren w obrębie wsi Nowy Młyn
Obszar nr 78	Złóża kruszywa we wsi Komorniki
Obszar nr 79	Teren w obrębie wsi Komorniki
Obszar nr 80	Teren w obrębie wsi Komorniki
Obszar nr 81	Teren w obrębie wsi Komorniki
Obszar nr 82	Teren w obrębie wsi Komorniki
Obszar nr 83	Teren w obrębie wsi Komorniki
Obszar nr 84	Granice obszarów zalewowych $Q_{1\%}$, $Q_{0,2\%}$, $Q_{10\%}$
Obszar nr 85	Projektowany Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Osobłogi
Obszar nr 86	Teren w obrębie wsi Pisarzowice
Obszar nr 87	Teren w obrębie wsi Ścigów
Obszar nr 88	Teren wsi Moszna, Zielina, Kujawy i Raclawiczki
Obszar nr 89	Obszar wsi Pisarzowice
Obszar nr 90	Teren w obrębie wsi Strzeleccki
Obszar nr 91	Przebieg obwodnicy wsi Strzeleccki
Obszar nr 92	Teren na obszarze wsi Strzeleccki
Obszar nr 93	Tereny w obrębie wsi Dobra
Obszar nr 94	Teren w obrębie wsi Zielna
Obszar nr 95	Teren w obrębie wsi Strzeleccki
Obszar nr 96	Teren w obrębie wsi Strzeleccki
Obszar nr 97	Teren w obrębie wsi Strzeleccki
Obszar nr 98	Teren na obszarze wsi Strzeleccki
Obszar nr 99	Teren w obrębie wsi Kujawy
Obszar nr 100	Teren w obrębie wsi Strzeleccki
Obszar nr 101	Teren w obrębie wsi Raclawiczki
Obszar nr 102	Teren w obrębie wsi Strzeleccki
Obszar nr 103	Teren w obrębie wsi Dobra
Obszar nr 104	Teren w obrębie wsi Moszna
Obszar nr 105	Teren w obrębie wsi Zielna
Obszar nr 106	Teren w obrębie wsi Kujawy
Obszar nr 107	Teren w obrębie wsi Raclawiczki
Obszar nr 108	Teren w obrębie wsi Zielna
Obszar nr 109	Teren w obrębie wsi Moszna

Nr obszaru	Przedmiotem zmiany studium jest:
1	Zmiana przeznaczenia terenu zabudowy mieszanej po wschodniej stronie drogi powiatowej nr 1207 O we wsi Smolarnia pod zabudowę usługową (I.U) oraz terenu projektowanego zalesienia pod tereny zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej z usługami towarzyszącymi (II.MU) ;
2	Zmiana przeznaczenia terenu zabudowy mieszanej po wschodniej stronie drogi powiatowej nr 1207 O we wsi Smolarnia pod zabudowę usługową (I.U) ;
3	Zmiana przeznaczenia terenu projektowanego zalesienia po wschodniej stronie drogi powiatowej nr 1207 O we wsi Smolarnia pod zabudowę usługową (I.U) oraz zabudowę zagrodową, mieszkalną jednorodzinną i wielorodzinną (I.M) ;
4	Zmiana przeznaczenia terenu rolnego po zachodniej stronie drogi powiatowej nr 1207 O we wsi Smolarnia pod tereny zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej z usługami towarzyszącymi (II.MU) ;
5	Zmiana przeznaczenia terenu projektowanej zabudowy usługowo-produkcyjnej po zachodniej stronie drogi powiatowej nr 1207 O we wsi Smolarnia pod tereny zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej z usługami towarzyszącymi (II.MU) oraz zabudowę produkcyjną (II.P,MU) ;
6	Zmiana przeznaczenia terenu zabudowy mieszkalnej mieszanej oraz terenu rolnego po zachodniej stronie drogi powiatowej nr 1207 O we wsi Serwitut pod zabudowę usługową (I.U) oraz pod zabudowę zagrodową, mieszkalną jednorodzinną i wielorodzinną (II.M) ;
7	Zmiana przeznaczenia terenu projektowanej zabudowy usługowej zlokalizowanego we wsi Serwitut pod tereny usługowe (II.U) tereny parkingów (II.KS) oraz zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (II.M) ;
8	Zmiana przeznaczenia terenu rolnego we wsi Serwitut pod tereny zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej z usługami towarzyszącymi (II.MU) ;
9	Zmiana przeznaczenia terenu zabudowy mieszkalnej mieszanej we wsi Serwitut pod zabudowę usługową (I.U) ;
10	Zmiana przeznaczenia terenu rolnego we wsi Raclawiczki pod projektowane zalesienie (ZL) ;
11	Zmiana przeznaczenia terenu rolnego wzdłuż drogi powiatowej nr 1207 O we wsi Dziedzice pod tereny zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej z usługami towarzyszącymi (I.MU) oraz pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (II.M) ;
12	Zmiana przeznaczenia terenu rolnego we wsi Dziedzice pod tereny zabudowy przemysłowej, usługowej oraz zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (II.P,U,M) ;
13	Zmiana przeznaczenia terenu zabudowy mieszkalnej mieszanej po zachodniej stronie drogi powiatowej nr 1207 O we wsi Dziedzice pod tereny zabudowy usługowej (II.U) ;
14	Zmiana przeznaczenia terenu zabudowy mieszkalnej mieszanej po północnej stronie drogi powiatowej nr 1207 O we wsi Dziedzice pod tereny usługowe (I.U) ;
15	Zmiana przeznaczenia terenu zabudowy mieszkalnej mieszanej po północnej stronie drogi powiatowej nr 1207 O we wsi Raclawiczki pod zabudowę usługowej (I.U) ;
16	Korekta granic złoża surowców mineralnych, wprowadzenie terenu i obszaru górniczego oraz zmiana przeznaczenia terenów rolnych położonych we wsi Raclawiczki pod zabudowę usługową (II.U) , tereny parkingów (I.KS) oraz tereny wód śródlądowych (WS) ;
17	Zmiana przeznaczenia terenu rolnego we wsi Raclawiczki pod tereny zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej z usługami towarzyszącymi (I.MU) oraz tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (I.M) ;
18	Zmiana przeznaczenia terenu rolnego we wsi Raclawiczki pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (I.M) ;
19	Wprowadzenie obszaru zasięgu zalewu powodziowego z 1997r. w obszarze Doliny Białej i Doliny Osobłogi;
20	Zmiana przeznaczenia terenu rolnego we wsi Raclawiczki pod tereny zabudowy przemysłowej, usługowej oraz zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (II.P,U,M) ;

- 21 Wprowadzenie granic projektowanego Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Białej;
- 22 Zmiana granic złóż surowców mineralnych, wprowadzenie terenu i obszaru górniczego we wsi Kujawy;
- 23 Zmiana przeznaczenia terenu łąk zlokalizowanego po północnej stronie drogi wojewódzkiej nr 409 we wsi Moszna pod zabudowę usługową (**I.U, II.U**) oraz pod tereny usług sportu, usług (**US, U**);
- 24 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Moszna pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (**I.M**);
- 25 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego w zachodniej części wsi Moszna pod tereny zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej z usługami towarzyszącymi (**I.MU**), usunięcie części terenu zabudowy mieszkalnej mieszanej oraz zmiana granic udokumentowanego złoża surowców mineralnych we wsi Moszna;
- 26 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Moszna pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (**I.M**), pod tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstwach leśnych i rybackich (**I.RU**) oraz usunięcie części terenu zabudowy mieszkalnej mieszanej;
- 27 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Urszulanowice pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (**I.M**);
- 28 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Urszulanowice pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (**I.M**);
- 29 Wprowadzenie granicy projektowanego parku kulturowego komponowanego krajobrazu wsi Moszna;
- 30 Zmiana granic udokumentowanego złoża surowców mineralnych we wsi Moszna;
- 31 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego po południowej stronie drogi wojewódzkiej nr 409 we wsi Zielina pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (**I.M**) usunięcie części terenu zabudowy mieszkalnej mieszanej;
- 32 Usunięcie części terenu zabudowy mieszkalnej mieszanej po południowej stronie drogi wojewódzkiej nr 409 we wsi Zielina;
- 33 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego po południowej stronie drogi wojewódzkiej nr 409 we wsi Zielina pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (**I.M**);
- 34 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego po południowej stronie drogi wojewódzkiej nr 409 we wsi Zielina pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (**I.M**);
- 35 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Zielina pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (**I.M**);
- 36 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego po północnej stronie drogi wojewódzkiej nr 409 we wsi Zielina pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (**I.M**);
- 37 Zmiana przeznaczenia terenu produkcyjnego zlokalizowanego po południowej stronie drogi wojewódzkiej nr 409 we wsi Kujawy pod tereny zabudowy usługowej (**II.U**) oraz z terenu rolnego pod usługi sportu i rekreacji (**I.US**);
- 38 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego pod usługi sportu i rekreacji (**I.US**);
- 39 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego po wschodniej stronie drogi powiatowej nr 1207 O we wsi Kujawy pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (**I.M**);
- 40 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego po wschodniej stronie drogi powiatowej nr 1207 O we wsi Kujawy pod tereny produkcyjne (**I.P**);
- 41 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego po zachodniej stronie drogi powiatowej nr 1207 O we wsi Wawrzyńcowice pod tereny produkcyjne (**I.P**);

- 42 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego po zachodniej stronie drogi powiatowej nr 1207 O we wsi Wawrzyńcowice pod tereny sportu i rekreacji (**I.US**);
- 43 Zmiana granic udokumentowanego złoża surowców mineralnych we wsi Strzeleccki;
- 44 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Ścigów pod tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstwach leśnych i rybackich (**I.RU**);
- 45 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego wzdłuż drogi powiatowej nr 1833 O we wsi Ścigów pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (**II.M**);
- 46 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Strzeleccki pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (**II.M**);
- 47 Zmiana przeznaczenia terenu zabudowy mieszkalnej mieszanej zlokalizowanej we wsi Strzeleccki pod zabudowę usługową (**I.U**);
- 48 Zmiana przeznaczenia terenów rolnych zlokalizowanych we wsi Dziedzice i Smołarnia pod zalesienie (**ZL**);
- 49 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Strzeleccki pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (**II.M**);
- 50 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanej we wsi Strzeleccki pod zabudowę mieszkalną zagrodową, mieszkalną jednorodzinną i wielorodzinną (**II.M**) oraz pod tereny usługowe (**I.U**);
- 51 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanej we wsi Strzeleccki pod zabudowę mieszkalną zagrodową i mieszkalną jednorodzinną i wielorodzinną (**I.M**);
- 52 Zmiana przeznaczenia terenu zabudowy mieszkalnej mieszanej zlokalizowanej we wsi Strzeleccki pod zabudowę usługową (**I.U**);
- 53 Zmiana przeznaczenia terenu zabudowy mieszkalnej mieszanej zlokalizowanej we wsi Strzeleccki pod tereny sportu i rekreacji (**I.US**), pod tereny zabudowy usługowej (**I.U**) oraz pod tereny parkingów (**I.KS**);
- 54 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Strzeleccki pod tereny wód śródładowych (**WS**) oraz pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (**I.M**);
- 55 Zmiana przebiegu granicy Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 332 oraz nr 337;
- 56 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Strzeleccki pod tereny zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej z usługami towarzyszącymi (**I.MU**) oraz pod zabudowę usługową (**I.U**);
- 57 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Strzeleccki pod tereny zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej z usługami towarzyszącymi (**I.MU**);
- 58 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Strzeleccki pod tereny zabudowy usługowej (**I.U**);
- 59 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Strzeleccki pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (**I.M**);
- 60 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Strzeleccki pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (**I.M**), tereny zabudowy usługowej (**I.U**), tereny pod parkingów (**I.KS**) oraz teren cmentarza (**I.ZC**);
- 61 Wprowadzenie granic terenów zamkniętych zlokalizowanych w północno-wschodniej części gminy Strzeleccki wraz z ich strefami ochronnymi;
- 62 Korekta granic złoża surowców mineralnych oraz wprowadzenie na terenie rolnym we wsi Dobra terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkalną jednorodzinną i wielorodzinną z usługami towarzyszącymi (**I.MU**) oraz zabudowę usługową (**I.U**);
- 63 Wprowadzenie na terenie zabytkowego parku we wsi Dobra i terenach przyległych terenów przeznaczonych pod usługi sportu oraz usługi (**II.US, U**);

- 64 Zmiana przeznaczenia terenu zabudowy mieszkalnej mieszanej zlokalizowanego we wsi Dobra pod tereny zabudowy usługowej (**I.U**);
- 65 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Dobra pod zalesienie (**ZL**);
- 66 Zmiana przeznaczenia terenu zabudowy usługowej we wsi Zielna pod tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz usług (**I.P, U**);
- 67 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego wzdłuż drogi powiatowej nr 1846 O we wsi Dobra pod tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (**I.P**);
- 68 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Nowe Budy pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (**I.M**);
- 69 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Nowe Budy pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (**I.M**);
- 70 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego po zachodniej stronie drogi powiatowej nr 1837 O we wsi Łowkowice pod tereny przeznaczone pod zabudowę zagrodową, mieszkalną jednorodzinną i wielorodzinną (**I.M**), zmiana przeznaczenia terenu projektowanego zalesienia pod tereny zabudowy usługowej (**I.U**), zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego pod tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (**I.P; II.P**) oraz pod tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów i usług (**I.P,U**) ;
- 71 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego pomiędzy drogami powiatowymi nr 1837 O oraz nr 1811 O we wsi Łowkowice pod tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (**II.P**);
- 72 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego pomiędzy drogami powiatowymi nr 1837 O oraz nr 1811 O we wsi Łowkowice pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (**II.M**);
- 73 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego po wschodniej stronie drogi powiatowej nr 1811 O we wsi Łowkowice pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (**II.M**);
- 74 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego po zachodniej stronie drogi powiatowej nr 1811 O we wsi Łowkowice pod tereny zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej z usługami towarzyszącymi (**I.MU**);
- 75 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego po wschodniej stronie drogi powiatowej nr 1811 O we wsi Łowkowice pod tereny zabudowy usługowej (**I.U**);
- 76 Wprowadzenie granic projektowanego użytku ekologicznego Starorzecze 2 we wsi Łowkowice; Wprowadzenie granic projektowanego użytku ekologicznego Starorzecze 1 we wsi Komorniki; Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Komorniki pod tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (**I.P**) oraz tereny usługowe (**I.U**); Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Komorniki pod tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (**II.P**) oraz korekta granic złóż surowców mineralnych we wsi Komorniki;
- 77 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Nowy Młyn pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej (**I.M**);
- 78 Korekta granic złóż surowców mineralnych we wsi Komorniki oraz wprowadzenie obszaru górniczego;
- 79 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Komorniki pod tereny zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej z usługami towarzyszącymi (**I.MU**);
- 80 Zmiana przeznaczenia terenu zabudowy mieszkalnej mieszanej zlokalizowanej po wschodniej stronie drogi powiatowej nr 1811 O we wsi Komorniki pod tereny usługowe (**I.U**);
- 81 Usunięcie zabudowy mieszkalnej mieszanej we wsi Komorniki;
- 82 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Komorniki pod tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (**I.P**);
- 83 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego wzdłuż drogi powiatowej nr 1811 O we wsi Komorniki pod tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (**I.P**);

- 84 Wprowadzenie granicy obszarów zalewowych Q1%, Q10%, Q0,2%;
- 85 Wprowadzenie granic projektowanego Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Osobłogi;
- 86 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Pisarzowice pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej **(I.M)**;
- 87 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Ścigów pod tereny gospodarowania odpadami **(I.O)**;
- 88 Wprowadzenie na terenach wsi Moszna, Kujawy, Zielina i Raclawiczki obszarów, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.
- 89 Zmiana przeznaczenia terenu mieszkaniowego we wsi Pisarzowice pod teren zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej oraz usługowej **(I.M, U)**;
- 90 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Strzelecзки pod teren zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej **(II. M)**;
- 91 Zmiana przebiegu obwodnicy wsi Strzelecзки;
- 92 Zmiana przeznaczenia terenu zabudowy zagrodowej we wsi Strzelecзки pod tereny zabudowy przemysłowej, usługowej, zabudowy mieszkaniowej zagrodowej, jednorodzinnej i wielorodzinnej **(I. P, U, M)**;
- 93 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego zlokalizowanego we wsi Dobra pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej **(II. M)**;
- 94 Zmiana przeznaczenia terenu we wsi Zielna pod zabudowę usługową **(I. U)**.
- 95 Zmiana przeznaczenia terenu zieleni parkowej we wsi Strzelecзки na teren rolny **(R)**
- 96 Zmiana przeznaczenia terenu we wsi Strzelecзки z terenów planowanej zieleni parkowej pod tereny zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej z usługami towarzyszącymi **(II. MU)**
- 97 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego we wsi Strzelecзки pod zalesienie **(ZL)**
- 98 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego we wsi Strzelecзки pod zalesienie **(ZL)**
- 99 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego we wsi Kujawy pod zabudowę usługową **(II. U)**
- 100 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego we wsi Strzelecзки pod tereny Parkingów oraz tereny usługowe **(I. KS,U)**
- 101 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego we wsi Raclawiczki pod tereny wód śródlądowych **(WS)**
- 102 Wprowadzenie na terenie zabytkowego parku we wsi Dobra terenów przeznaczonych pod usługi sportu oraz usługi **(II. US,U)**
- 103 Zmiana przeznaczenia planowych terenów zabudowy mieszkaniowej we wsi Dobra na tereny zabudowy usługowej **(I. U)**
- 104 Wprowadzenie na terenie we wsi Moszna terenów przeznaczonych do obsługi gospodarki ściekowej **(NO)**
- 105 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego we wsi Zielna pod tereny zabudowy zagrodowej, mieszkalnej jednorodzinnej i wielorodzinnej **(II.M)**
- 106 Zmiana przeznaczenia terenu zabudowy mieszkalnej we wsi Kujawy pod tereny usługowe **(I.U)**
- 107 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego we wsi Raclawiczki pod tereny usług sportu i rekreacji **(I.US)**
- 108 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego we wsi Zielna pod tereny zabudowy usługowej **(I.U)**
- 109 Zmiana przeznaczenia terenu rolnego we wsi Moszna pod tereny zabudowy usługowej **(II.U)**

Wniosek o przeznaczenie działek o numerach 230/9, 231/7, 231/8, 231/9, 232/3, 233/10, 233/12, 233/13, 233/14, 233/15, 233/22, 233/23, 233/24, 233/25, 233/26, 233/27, 233/28, 457, 460, 461, 462, 463, 464, 465/1, 469, 471, 472, 473, 474, 476, 477, 478, 480, 481, 482, 511/3, 511/4, 498/6, 494, 493/3, 475, 495 pod pole golfowe wraz z systemem obsługi ,infrastrukturą techniczną oraz zapleczem mieszkalnym.

Rozdział II. UWARUNKOWANIA ROZWOJU WYNIKAJĄCE Z POŁOŻENIA GMINY, ZASOBÓW I STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

1. Ogólna charakterystyka gminy, położenie w regionie.

Gmina Strzeleccki położona jest w środkowej części województwa opolskiego, w powiecie krapkowickim. Zajmuje 117 km², co lokuje ją pod względem obszaru na 14 pozycji w grupie gmin wiejskich. Gminę zamieszkuje ogółem 7438 osób. Gęstość zaludnienia wynosi 63 osoby na 1 km² i jest niższa od średniej w powiecie krapkowickim (147 osób/km²).

Gmina Strzeleccki graniczy z czterema gminami: Prószków, Krapkowice, Głogówek i Biała. Walorem znaczącym jest położenie i dobre połączenia komunikacyjne z obszarami zewnętrznymi siecią dróg wojewódzkich i powiatowych. Linia kolejowa nr 306 z Krapkowic do Prudnika ma znaczenie drugorzędne (po przeprowadzeniu remontu będzie przywrócona do użytkowania).

Północną część gminy zajmuje duży kompleks leśny, stanowiący obszar chronionego krajobrazu „Bory Niemodlińskie” - pełniący jednocześnie funkcję lasów ochronnych. Pozostałą część gminy zajmują obszary osadniczo-rolne. Osadnictwo tworzą średniej wielkości jednostki osadnicze. Ogółem gmina liczy 13 sołectw: Dobra z przysiółkiem Nowy Bud, Dziedzice, Komorniki z przysiółkiem Nowy Młyn, Kujawy, Łowkowice, Moszna z przysiółkiem Urszulanowice, Pisarzowice z przysiółkiem Buława, Raclawiczki, Smolarnia z przysiółkiem Serwitut, Strzeleccki, Ścigów z przysiółkiem Kopalina, Wawrzyńcowie i Zielina.

W gminie wyróżnić można poza podstawową funkcją - rolnictwem, funkcje o znaczeniu i zasięgu ponadlokalnym. We wsi Moszna - lecznictwo specjalistyczne, funkcję turystyczną w Dobrej i Mosznej.

Gmina posiada spory potencjał dla rozwoju funkcji turystycznej - zabytkowe zespoły pałacowo-parkowe we wsiach Moszna, Dobra, Kujawy oraz osobliwości przyrodnicze i krajobrazowe. Przeciwwskazań dla rozwoju osadnictwa w gminie - poza częściowym brakiem kanalizacji - nie ma.

2. Ukształtowanie powierzchni.

Obszar gminy Strzeleccki leży w zasięgu dwóch mezoregionów fizyczno-geograficznych, wchodzących w skład Niziny Śląskiej:

- Kotliny Raciborskiej (dolina rzeki Białej i obszar na południe od niej),
- Równiny Niemodlińskiej (zalesiony obszar na północ od doliny Białej).

Główną osią geomorfologiczną tego obszaru jest obniżenie dolinne rzeki Białej i płynącej równolegle Rzymkowickiej Strugi. Dno doliny ma szerokość 1,0-1,5 km, opada od wysokości 177 m n.p.m. przy zachodniej granicy z gminą Biała, do 164 m n.p.m. przy ujściu Białej do Osobłogi, na granicy z gminą Krapkowice. Drugim pod względem zajmowanej powierzchni, ale za to bardziej wyrazistym obniżeniem jest dolina Osobłogi, we wschodniej części gminy. Jej szerokość jest zmienna - przy południowych granicach gminy (Pisarzowice) osiąga prawie 2 km, w okolicach Komornik, w przełomie przez krawędź pradoliny Odry, zawęża się miejscami do 400 m. Charakterystyczną cechą obu dolin jest brak teras nadzalewowych. Płaskie i rozległe terasy zalewowe wznoszą się na wysokość 2-4 m nad poziom rzeki i przechodzą bezpośrednio w wysoczyznę przydoliną. W przypadku doliny Białej przejście to ma postać łagodnie nachylonego zbocza, wyjątkiem jest tylko urwista krawędź wysoczyzny na wschód od Dobrej. Natomiast dolina Osobłogi ograniczona jest stromymi krawędziami erozyjnymi prawie na całym przebiegu w gminie Strzeleccki. Wysokość krawędzi lokalnie przekracza 10 m.

Podobny charakter - płaskie dno bez wyraźnych załamania tarasowych posiadają dwie południkowe doliny: Browinieckiego Potoku oraz jego dopływu - Urszulanowickiego Potoku.

Pozostały obszar gminy Strzeleczyki stanowi falista równina z zaznaczającymi się pagórkowatymi wzniesieniami o wysokości względnej rzędu 5-10 m. Najwyższe pagóry i najbardziej urozmaicone ukształtowanie występuje w Borach Niemodlińskich, między Dobrą, a Kopalina.

Niższe kulminacje zaznaczają się w krajobrazie rolniczym między Kujawami, a Raclawiczkami, między Strzeleczkami, a Ścigowem oraz na wschód od drogi Pisarzowice - Łowkowice. Skrajne spadki w tych częściach gminy dochodzą do 4-5 %. W całej gminie zróżnicowanie wysokości bezwzględnych wynosi 35 m - maks. wysokość 199 m n.p.m. w kompleksie leśnym od Dobrej, minimalna - 164 m n.p.m. przy ujściu Białej do Osobłogi.

Na przedstawioną rzeźbę naturalną nakładają się liczne w gminie formy antropogeniczne - przede wszystkim wyrobiska po odkrywkowej eksploatacji surowców mineralnych: kruszyw i glin ceglarskich. Większość z nich zajmuje powierzchnię ok. 1 ha, ma głębokość od 2 do 5 m i częściowo zawodnione dno. Większe wyrobiska występują w okolicach Zieliny i Kujaw (kruszywo) oraz na południe od Strzeleczyki (gliny). Prawie wszystkie są w jakimś stopniu zasypane odpadami komunalnymi, niektóre zarosły lasem i roślinnością krzewiastą - stanowią już formy całkowicie adaptowane w środowisku naturalnym.

Z form antropogenicznych nadpoziomowych należy wymienić obwałowania przeciwpowodziowe Osobłogi (Komorniki, Pisarzowice, Łowkowice) oraz groble drogowe w podmokłych dnach dolin Osobłogi (Amerykan) i Browinieckiego Potoku (Wawrzyńcowice, Moszna).

3. Wody powierzchniowe, korytarze ekologiczne.

Gmina Strzeleczyki leży w zlewniach dwóch lewobrzeżnych dopływów Odry: Osobłogi i Prószkowskiego Potoku.

Zlewnia Prószkowskiego Potoku zajmuje niewielki obszar leśny w najdalej na północ wysuniętym fragmencie gminy - o powierzchni 8 km² (7% powierzchni gminy).

Główna rzeka - Osobłoga ma źródła w masywie Wysokiego Jesionika na terenie Czech (Osoblacha). Granicę Polski przekracza w Raclawicach Śląskich, uchodzi do Odry w Krapkowicach. Za pośrednictwem dopływów - Złotego Potoku i Prudnika - zbiera też wody z polskiej części Gór Opawskich. Jest typową górską rzeką, stosunkowo krótką, o dużych spadkach i bardzo zmiennych przepływach, szybko reagujących na wszelkie anomalie opadowe. W czasie katastrofalnej powodzi w lipcu 1997 r. zalana została cała powierzchnia denna doliny, w tym większość zabudowy wsi Łowkowice, chroniona wałami w czasie wcześniejszych powodzi.

Rzeka Biała wypływa z licznych źródeł zboczowych w Prężynie i Prężynce, powyżej miasta Biała. Do Osobłogi uchodzi poniżej Dobrej (Nowy Młyn) na granicy z gminą Krapkowice. Wspomniane źródła w Prężynie i Prężynce należą do najbardziej wydajnych w Polsce wypływów z utworów czwartorzędowych (do 30 dm³/sek.). W górnym biegu rzeka ta jest intensywnie zasilana z wód podziemnych, co tłumaczy się prawdopodobnym przelewem z bardzo zasobnej zlewni rzeki Prudnik.

Od okolic Radostyni do ujścia, a więc na przestrzeni całego przepływu przez gminę Strzeleczyki w Białej notuje się duże straty wody, spowodowane odpływem podziemnym na północ, kopalnymi strukturami erozyjnymi pradoliny Białej i pradoliny Odry.

Biała jest rzeką o bardziej ustabilizowanych przepływach niż Osobłoga, obszar jej zalewni jest przy tym wielokrotnie mniejszy. Zalewy powodziowe doliny Białej w lipcu 1997r. były też płytsze, a ich rozległość w dużym stopniu wynikała z braku wysokich erozyjnych ograniczeń doliny. W podtopieniu doliny Białej miało ponadto pewien udział

cofnięcie fali powodziowej z Osobłogi. Straty wywołane przez powódź były tu mniejsze niż w dolinie Osobłogi. Zalaniu, oprócz łąk nadrzecznych, uległy tylko nieliczne, najbliższe rzeki zabudowania w Strzeleczkach, Ścigowie i Raławiczkach.

Równolegle do Białej, od zachodnich granic gminy do Dobrej płynie jej lewostronny dopływ - Rzymkowicka Struga (Rzymkowicki Rów, Szarkowy Rów). Ciek ten bierze początek w Rzymkowicach - gm. Korfantów.

W przeciwieństwie do meandrującego koryta Osobłogi, koryto Białej i Rzymkowickiej Strugi jest prostolinijne. Regulację Rzymkowickiej Strugi przeprowadzono w latach 1993-94.

Do Białej uchodzą dwa mniejsze cieki, odwadniające południowo-zachodnią część gminy Strzelecзки. Są to: Browiniecki Potok (Młynówka) ze źródłami w Nowym Browńcu na Wysoczyźnie Głubczyckiej oraz jego dopływ - Urszulanowicki Potok. Ten ostatni ciek spełnia bardzo ważną rolę w leśno - łąkowym ekosystemie obszarów cennych przyrodniczo „Urszulanowice” i „Popowicki Las”, a także zasila kilka sztucznie spiętrzonych stawów w zespole pałacowo - parkowym w Mosznej i okolicy.

Obszar gminy położony jest w granicach jednostek planistycznych gospodarowania wodami – jednolitych części wód powierzchniowych JCWP, ustalonych zgodnie z art. 118 ustawy Prawo wodne w oparciu o Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, zatwierdzonego przez Radę Ministrów w dniu 22.02.2011r., a ogłoszonego w dniu 27.05.2011r. (M.P. 2011, nr 40, poz.451):

1. Rzymkowicki Rów o kodzie PLRW6000171176869,
2. Biała od Śmickiego Potoku do Osobłogi o kodzie PLRW6000191176899,
3. Dopływ w Zbychowicach o kodzie PLRW60001711768942,
4. Młynówka o kodzie PLRW6000171176889, które stanowią części scalonej części wód Biała (SO1004),
5. Prószkowski Potok o kodzie PLRW60001711969, która stanowi scaloną część wód Prószkowski Potok (SO1104),
6. Ziemnica o kodzie PLRW6001711772,
7. Odra od Osobłogi do Małej Panwi o kodzie PLRW 60002111799, które stanowią część scalonej części wód Odra od Osobłogi do Małej Panwi (SO1102),
8. Osobłoga od Prudnika do Odry o kodzie PLRW600019117699,
9. Jaźwina o kodzie PLRW6000171176929,
10. Dopływ spod Błażejowic Dolnych o kodzie PLRW600017117674, które stanowią część scalonej części wód Osobłoga od Prudnika do Odry (SO1103).

Zgodnie z zapisami PGW-

- JCWP w poz. 1), 2), 4) i 5) - zostały ocenione jako silne zmienione o złym stanie, niezagrażone nieosiągnięciem celu środowiskowego jakim jest dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny,
- JCWP w poz.3), 9) i 10) - zostały ocenione jako naturalne o złym stanie, niezagrażone nieosiągnięciem celu środowiskowego jakim jest dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny,
- JCWP w poz.6) - została oceniona jako naturalna o złym stanie, zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego jakim jest dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny
- JCWP w poz.7) została oceniona jako silnie zmieniona o złym stanie, zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego jakim jest dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny
- JCWP w poz.8) została oceniona jako naturalna o dobrym stanie, niezagrażona nieosiągnięciem nieosiągnięciem celu środowiskowego jakim jest dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny.

Doliny Białej, Osobłogi, Browinieckiego Potoku i Urszulanowickiego potoku stanowią lokalne korytarze ekologiczne - odgałęzienia (sięgacze) korytarza ekologicznego o znaczeniu międzynarodowym - doliny Odry.

Korytarz doliny Osobłogi spełnia pewną rolę ponadlokalną w Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET, jako struktura umożliwiająca rozprzestrzenianie się gatunków między obszarem węzłowym Góry Opawskie (28 K) i doliną Odry.

Podobnie korytarz Białej i Rzymkowickiej Strugi wraz z górnym odcinkiem doliny Ścinawy Niemodlińskiej tworzy południowe połączenie międzynarodowych korytarzy Nysy Kłodzkiej i Odry.

Korytarze ekologiczne są pomostami genowymi, którymi odbywają się wędrówki fauny, przede wszystkim najliczniejszej gatunkowo grupy bezkręgowców, w większości związanej ze środowiskiem wilgotnym. Trwałe przerwanie korytarza ekologicznego na dłuższym odcinku ma zwykle katastrofalne skutki dla drobnej fauny bezskrzydłej, skazanej wówczas na kazirodczą degenerację i stopniowe wymieranie w odciętych ekosystemie. Większe okazy fauny (ssaki, płazy, gady) i ptaki są w stanie ominąć przeszkodę.

4. Budowa geologiczna.

Gmina Strzeleczyki znajduje się w zasięgu zapadliska tektonicznego - rowu Paczkowa - Kędzierzyna. Rów wypełniają do głębokości kilkuset metrów utwory trzeciorzędowe powstałe w środowisku morskim. W głębokim otworze badawczym w pobliskiej Białej, w przelocie 13 - 679 m p. p. t. nawiercono szare i szaro-zielone iły miocenijskie z licznymi przewarstwieniami piasków, przeważnie średnio- i drobno-ziamistych oraz węgla brunatnego. Iły te mają wychodnie na wschodnich, stromych zboczach doliny Osobłogi i lokalnie w kilku innych miejscach gminy Strzeleczyki.

Na powierzchni iłów miocenijskich zalegają płatami lądowe osady tzw. „serii Gozdnicy” z okresu pliocenu, kończącej sedymentację trzeciorzędową. Osady te wykształcone są w postaci kwarcowych, białych żwirów z kaolinowym lepiszczem i przewarstwieniami pstrych iłów.

W podłożu trzeciorzędu występują górnokredowe wapienie, margle i iły margliste w tzw. depresji śląsko - opolskiej, leżące na starszych wapieniach, marglach i piaskowcach triasu środkowego, odsłoniętych na powierzchni i eksploatowanych po wschodniej stronie Odry (Gogolin). Te ostatnie są z kolei podścielone utworami karbonu dolnego, nie zawierającymi węgla.

W otworze studziennym w Nowych Budach opisano następujący profil geologiczny:

- 0,0 - 41,0 m piaski i żwiry (czwartorzęd)
- 410 - 78,0 m iły (trzeciorzęd)
- 780 - 120,0 m piaski z wkładkami iłu (trzeciorzęd)
- 1200 - 150,0 m piaskowiec wiśniowy (trias dolny - pstry piaskowiec)
- 1500 - 198,0 m piaskowce i łupki szare (karbon dolny)

Ilasta powierzchnia trzeciorzędowa rozcięta była dolinami praOdry, praBiałej i praOsobłogi, o przebiegu znacznie różniącym się od współczesnego.

Obecnie doliny te mają charakter kopalnych rynien, zasypanych osadami czwartorzędowymi - piaskami, żwirami i glinami zwałowymi. Głębokość tych kopalnych struktur ustalona w wierceniach studziennych i badaniach geofizycznych wynosi od 20 do 84 m poniżej współczesnej powierzchni terenu. Największą głębokość stwierdzono w dolinie kopalnej praOdry w studni nr 1 w Smolarni, mniejszą (41 m) w Nowych Budach.

Na pozostałym obszarze gminy Strzeleczyki większość utworów czwartorzędowych nie

przekracza 20 m, zwykle jest mniejsza - ok. 10 m.

W północnej części gminy są to osady lodowcowe - piaski z domieszką żwiru i głazami, często zaglinione. W południowej części gminy dominują wśród utworów powierzchniowych piaski i piaski ze żwirem - wodnolodowcowe oraz płyty glin zwałowych. W okolicach cegielni, na południe od Strzeleczek występują ily i mułki zastoiskowe, powstałe w lokalnym zastoisku czwartorzędowym.

Dna dolin wypełniają najmłodsze - holocenijskie osady rzeczne - mady piaszczyste, piaski i piaski ze żwirem. W bocznych nieckowatych dolinach dopływów Białej osadziły się namuły organiczne (okolice Urszulanowic, Smolarni i Dziedzic).

5. Wody podziemne.

Gmina Strzeleccki należy do bardzo zasobnych w wody podziemne. Występują one tutaj w trzech piętrach wodonośnych:

- czwartorzędowym
- trzeciorzędowym
- kredowym

Najpłytsze wody - czwartorzędowe związane są z piaszczystymi i żwirowymi osadami czwartorzędowymi. Lustro wody kształtuje się na głębokości od ok. 1 m w dolinach współczesnych cieków do ok. 10 m na wysoczyznach międzydolinnych.

Lokalnie także na wysoczyźnie notuje się obszary płytkiego zalegania wód gruntowych - w miejscach gdzie płyty glin zwałowych utrudniają infiltrację wód opadowych do głębszego podłoża.

Generalnie wody czwartorzędowe charakteryzują się swobodnym zwierciadłem, tylko lokalnie napiętym, jeżeli w stropie warstwy wodonośnej znajdują się słabo przepuszczalne gliny. Zasilanie wód piętra czwartorzędowego jest bezpośrednie - z powierzchni terenu.

W bilansie wodnym dużą rolę odgrywają też prawdopodobnie dopływy z koryta rzeki Białej i Rzymkowskiej Strugi.

Przepływ podziemny wód czwartorzędowych skierowany jest ogólnie z południowego zachodu na północ i północny wschód, z lokalnym odchyleniem w kierunku osi doliny Białej w północnej części gminy.

Ruch wody w głównym kierunku przepływu podziemnego jest średnio szybki, rzędu 30 - 100 m/rok. W innych kierunkach, np. ze zbiornika „Dolina kopalna Lasy Niemodlińskie” (G.Z.W.P. - 337) do doliny Białej, ruch wody jest wolny - 10-30 m/rok. Dane te obrazują prędkość migracji potencjalnych zanieczyszczeń w czwartorzędowej warstwie wodonośnej.

Parametry hydrogeologiczne czwartorzędowych utworów wodonośnych są bardzo zmienne, podobnie jak ich litologia - od piasków pylastych do grubych żwirów.

Ujęcia wody (źródło WIOŚ Opole, 2015)

Użytkownik	Nazwa Ujęcia Miejscowość	Status prawny ujęcia (pozwolenie)	Rodzaj ujęcia ¹⁾	Status ujęcia ²⁾	Statygrafia ³⁾	Cel poboru wody	Wielkość poboru wg pozwolenia:			Liczba osób zaopatrywanych w wodę do spożycia z ujęcia (w tys. osób)	Ilość pobranej wody (tys. m ³ /rok)		Sposoby uzdatniania wody ^{4)/} Badania wody surowej-częstotliwość ⁵⁾
							a) średniodobowy (m ³ /d)	b) max. godzinowy (m ³ /h)	c) max. dobowy (m ³ /d)		Rzeczywista wielkość poboru w 2015r	Pobór wody wg pozwolenia	
MOSZNA ZAMEK Sp.zo.o.	Stacja Moszna-Zamek	wodno-prawne	POD	E	Tr	Spożycie, socjalno-bytowy	a) 238,0	b)34,0	c) bd	0,130	19,0	86,9	N,Ż,Mn,Ch/T-1
Związek Gmin AQUA SILESIA	Stacja Nowy Bud	wodno-prawne	POD	E	Tr	Spożycie, socjalno-bytowy	a) 1027,0	b) 65,0	c) 1340,0	8	247,4	489,1	N, Ż, F, D/T-1

STYLBRUK Sp.j	Studnia Wawrzyńc owice	wodno- prawne	POD	E	Q	Produkcja	a) 46,4	b) 4,8	c) 115,2	bd	2,8	11,7	brak/N
------------------	------------------------------	------------------	-----	---	---	-----------	---------	--------	----------	----	-----	------	--------

¹⁾ rodzaj ujęcia: POD – podziemne,

²⁾ status ujęcia: E- eksploatowane,

³⁾ stratygrafia: Q – czwartorzęd, Tr- trzeciorzęd,

⁴⁾ sposoby uzdatniania wody: N- napowietrzne, Mn- odmanganianie, Ż- odżelazianie, Ch- chlorowanie, F- filtracja, Zm- zmiękczenie, D- dezynfekcja, K- koagulacja, S- sedimentacja, DM- demineralizacja

⁵⁾ T- tak/ ilość odznaczeń w roku, N-nie,

bd- brak danych.

Dla ujęć wody niewyznaczone zostały strefy ochrony pośredniej ujęć. Strefy ochrony bezpośredniej ujęte zostały w pozwoleniach wodno-prawnych. Dla ujęć Związku Gmin AQUA Silesia wydane zostało przez Starostę Krapkowickiego pozwolenie wodno-prawne nr ROŚ.6223-9/06 z 10.11.2006r. w oparciu o Operat wodno-prawny opracowany przez Zakład Usług Technicznych Projwod – Service inż. Zbigniew Wydrych. W okresie swojej działalności, w gminie Strzeleczerki, Związek wybudował ze środków własnych i dotacji urzędnia wodociągowe tj.: stacja uzdatniania wody Nowy Bud, 3 odwierty w Smolarni i 25 km sieci tranzytowych. Ujęcie w Smolarni obecnie nie funkcjonuje dla potrzeb zbiorowego zaopatrzenia w wodę (wykonano odwiert oraz wstępne badania wody). Stan prawny ujęcia uregulowany jest następującymi decyzjami:

1. Decyzja zatwierdzająca zasoby wody OŚ II-7520-6/9/95 oraz określająca projektowane granice stref ochronnych ujęcia.
2. Pozwolenie wodnoprawne 2000 r. (utrata ważności w 2005 r.)

Wody czwartorzędowe w studniach kopanych w obszarze gminy charakteryzują się brakiem izolacji od powierzchni terenu. Można więc przypuszczać, że są one zanieczyszczone związkami azotowymi, fosforanami i bakteriologicznie.

Naturalna ochrona wód zbiornika trzeciorzędowego przed zanieczyszczeniem z powierzchni terenu jest zróżnicowana. Na obszarze dolin kopalnych praktycznie nie występuje, podatne na zanieczyszczenie wody czwartorzędowe kontaktują się tam bezpośrednio z wodami trzeciorzędowymi. Na pozostałym obszarze gminy ochronna warstwa nieprzepuszczalnych ilów i glin nad wodami trzeciorzędowymi jest wystarczająca, jej grubość wynosi od kilku do kilkudziesięciu metrów, jednak lokalnie może ona być nieciągła.

6. Warunki geologiczno - inżynierskie.

Najgorsze warunki geologiczno - inżynierskie dla budownictwa występują w zalewowych dnach dolin Białej, Rzymkowickiej Strugi, Osobłogi, Browinieckiego Potoku i większych dolin bocznych: cieków płynących przez Urszulanowice - Moszną oraz na południe od Zbychowie (cz. Strzeleczerki). W podłożu budowlanym tych obszarów - do głębokości 2 - 3 m występują średniozagęszczone osady rzeczne: piaski drobne, średnie, pylaste, piaski ze żwirem i pospółki, często zawierające domieszkę humusu.

W dolinie Białej (okolice Raławiczek), Rzymkowickiej Strugi (na zachód od Dziedzic) oraz w Urszulanowicach i lokalnie w innych fragmentach dolin, w podanej wyżej strefie głębokości posadowienia fundamentów są obecne pakiety gruntów rzeczno - zastoiskowych: namuły organiczne i torfy o miąższości do 1,5 m. Są to grunty słabonośne, nie nadające się do bezpośredniego posadowienia fundamentów.

Wody gruntowe w opisywanych obszarach zalegają płytko, na głębokości 0,5 - 1,5 m. W wyżej położonych miejscach lustro wód gruntowych kształtuje się nieco głębiej: 1,5 - 2,0m.

Poziom wód gruntowych w dolinach podlega okresowym wahaniom o amplitudzie ± 1 metr, uzależnionej od nasilenia opadów i stanu wody w korytach cieków.

Wody gruntowe w gminie odznaczają się różnym stopniem agresywności w stosunku do betonu, mogą powodować jego korozję w przypadku złej izolacji przeciwwilgociowej.

Warunki geologiczno - inżynierskie na wysoczyznach międzydolinnych są zdecydowanie korzystniejsze, zarówno pod względem jednorodności i cech wytrzymałościowych podłoża jak i pod względem stosunków wodnych. Występują tam utwory o genezie wodnolodowcowej i lodowcowej.

Osady wodnolodowcowe (środkowa i wschodnia część gminy) reprezentowane są przez piaski i po spółki, a osady lodowcowe (północna część gminy) przez gliny zwałowe i piaski różnoziarniste ze żwirem i głazami.

W ocenie geologiczno - inżynierskiej grunty sypkie - piaski i żwiry do głębokości ok. 5 m są średniozagęszczone, głębiej zagęszczone i bardzo zagęszczone. Gliny zwałowe i rzadko występujące ility trzeciorzędowe mają konsystencję twaroplastyczną i plastyczną. Namuły rzeczne - gliniaste są konsystencji plastycznej i miękkoplastycznej.

Na opisanych wyżej gruntach rodzimych niekiedy zalegają grunty nasypowe o miąższości do 2 m lub większej w zasypanych wyrobiskach po eksploatacji kruszywa. Warunki wodne na wysoczyznach międzydolinnych są korzystne - wody gruntowe występują generalnie poniżej strefy fundamentowania, na głębokości 3 - 10 m, lokalnie płycej lub głębiej.

Większość terenów zainwestowanych w gminie Strzeleczyki oraz wszystkie tereny planowanego inwestowania znajdują się w obszarach korzystnych warunków geologiczno - inżynierskich. Wyjątkiem są tereny istniejącej zabudowy wsi Łowkowice, południowa część Ścigowa, nadrzeczna część Strzeleczyki oraz najniższej położone fragmenty zabudowy wsi Dziedzice, Zielina, Moszna.

7. Surowce mineralne.

W gminie Strzeleczyki powszechnie występują surowce skalne w postaci kruszyw naturalnych oraz - marginalnie - surowców ilastych ceramiki budowlanej.

Złoża kruszyw naturalnych udokumentowano dotychczas w dwóch formacjach czwartorzędowych:

- wodnolodowcowych piaskach i pospółkach („Kujawy”, „Zielina”, „Moszna II”, „Komorniki”, „Raclawiczki”),
- rzecznych piaskach i pospółkach („Dobra”).

W przypadku złóż „Zielina” i „Moszna II” spągową część stanowią trzeciorzędowe żwiry kwarcowe serii Gozdnicy. Prawdopodobnie także inne złoża kruszyw na terenie gminy obejmują w różnym stopniu żwiry trzeciorzędowe, dzięki czemu wykazują nieczęsto występującą w innych obszarach województwa przydatność do produkcji filtratów.

Podstawowe parametry oraz zasoby udokumentowanych złóż kruszyw przedstawiono w tabeli. Możliwe jest udokumentowanie dalszych złóż kruszywa naturalnego, szczególnie w dolinie Osobłogi oraz w okolicach Mosznej, Kujaw i Zieliny.

Oprócz kruszyw naturalnych w gminie Strzeleczyki udokumentowano jedno wystąpienie glin ceramiki budowlanej - czwartorzędowych iłów i mułków zastoiskowych. Złoża „Strzeleczyki” położone jest 2 km na południowy zachód od wsi gminnej. Bazowała na nim miejscowa cegielnia obecnie nieczynna z powodu miernej jakości iłów.

W gminie Strzeleczyki położone są obszary i tereny górnicze:

1. „Raclawiczki 1” o powierzchni złoża 5,46 ha, ustanowione dla eksploatacji złoża kruszywa naturalnego „RACLAWICZKI” na podstawie koncesji udzielonej przez Wojewodę Opolskiego w dn. 23 listopada 2001r. (ROŚ.II-JJ-7412/22/01 ze zmianami). Koncesję na wydobywanie kopaliny posiada Spółdzielnia Pracy Surowców Mineralnych

- w Opolu. Ważność koncesji ustalono do dnia 3 grudnia 2018 r.
2. „Komorniki” o powierzchni złoża 13,8 ha, ustanowione dla eksploatacji złoża kruszywa naturalnego „KOMORNIKI” na podstawie koncesji udzielonej decyzją Starosty Krapkowickiego w dn. 31 sierpnia 2009r. (ROŚ.751-3/09). Koncesję na wydobywanie kopaliny posiada Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowo - Usługowe „VENUS” s.j. z siedzibą w Łowkowicach. Ważność koncesji ustalono do dnia 31 grudnia 2029r.
  3. „Kujawy 1” o powierzchni złoża 1,975 ha, ustanowione do eksploatacji złoża kruszywa naturalnego „KUJAWY” na podstawie koncesji udzielonej decyzją Starosty Krapkowickiego z dn. 14 września 2011r. (RŚ.6522.1.2011). Koncesję na wydobywanie kopaliny posiada Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe „ARES” z siedzibą w Mierzęcicach. Ważność koncesji ustalono do dnia 31 października 2027r.

Zestawienie złóż surowców mineralnych w gminie Strzeleczki:

nazwa złoża	rodzaj kopaliny	powierzchnia [ha]	uwagi
Dobra	kruszywa naturalne	11,374	złoże rozpoznane szczegółowo
Kierpień	kruszywa naturalne	164,8	złoże rozpoznane wstępnie, położenie na terenach gmin Głogówek, Krapkowice, Strzeleczki
Komorniki	kruszywa naturalne	13,8	złoże zagospodarowane
Kujawy	kruszywa naturalne	6,81	eksploatacja złoża zaniechana, zakończenie prac w 2000r.
Kujawy 1	kruszywa naturalne	1,975	złoże zagospodarowane
Moszna	kruszywa naturalne	3,9	złoże skreślone z bilansu zasobów, zakończenie prac w 1990r.
Moszna II	kruszywa naturalne	6,75	eksploatacja złoża zaniechana
Raławiczki	kruszywa naturalne	5,46	złoże zagospodarowane
Strzeleczki	surowce ilaste ceramiki budowlanej	7,047	eksploatacja złoża zaniechana
Zielna	kruszywa naturalne	10	eksploatacja złoża zaniechana

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny, 2017

8. Gleby i rolnicza przestrzeń produkcyjna

8.1 Rodzaje gleb

Gmina Strzeleczki nie wyróżnia się korzystnymi warunkami glebowymi. Przeważają różne typy gleb autogenicznych - brunatnych (kwaśne i płowe), wykształconych z glin lekkich i średnich oraz piasków gliniastych. Zajmują one środkową i południową część gminy oraz bezleśny obszar na północny wschód od Dobrej. Należą do 4 -go i 5-go kompleksu rolniczej przydatności (żytni bardzo dobry, żytni dobry), lokalnie do kompleksów 2 -go i 3 -go (pszenny dobry i pszenny wadliwy).

Inny typ gleb autogenicznych - gleby bielcowe. wykształcone z piasków luźnych i słabogliniastych - występuje w północnej, zalesionej części gminy, a także w pasie użytków rolnych wzdłuż południowego skraju kompleksu Borów Niemodlińskich. Gleby te kwalifikują się do najslabszych kompleksów - 6 - go i 7 - go (żytni słaby i żytni bardzo słaby).

W dolinach rzek wykształciły się gleby hydrogeniczne - mady i gleby bagienne (mułowe i torfowe na torfach niskich). Gleby bagienne obejmują odcinek doliny Białej od

zachodniej granicy gminy do Strzeleczek, oraz podmokłą, południową część doliny Urszulanowickiego Potoku.

W pozostałych dolinach - Osobłogi i Browinieckiego Potoku - występują mady średnie i ciężkie. Mady i gleby pobagiennie użytkowane są jako trwałe użytki zielone, głównie kompleksy 2 z (użytki zielone średnie) i częściowo 1 z (użytki zielone dobre).

8.2 Uwilgotnienie gleb

Użytki rolne w gminie generalnie są właściwie uwilgotnione. Dotyczy to 44% gleb, głównie w południowej i południowo - zachodniej części gminy, we wsiach: Dziedzice, Kujawy, Moszna, Pisarzowice i Wawrzyńcowice. Gleby na tym obszarze są średnio zwięzłe, zdolne do zatrzymywania wilgoci. Należą do kompleksu żytniego bardzo dobrego, pszennego dobrego, żytniego dobrego, w użytkach zielonych do kompleksu bardzo dobrego i dobrego.

Również 44% gleb charakteryzuje się niedoborem wilgoci - głównie okresowym. Są to gleby piaszczyste występujące na północy i północnym wschodzie gminy we wsiach: Dobra, Strzelecзки, Łowkowice i Komorniki, a zaliczone do kompleksu 6 - go i 7 - go, rzadziej 5 -go kompleksu rolniczej przydatności.

Nadmiernym wilgotnieniem, stałym lub okresowym odznaczają się gleby aluwialne, w dolinach Białej, Osobłogi, Browinieckiego Potoku i Urszulanowickiego Potoku (ok. 12% gleb w gminie).

8.3 Bonitacja gleb

Na obszarze gminy dominują gleby klasy IV a - 27,5%, IV b - 26,5% w gruntach ornych oraz III - 43,6% i IV - 42% w użytkach zielonych.

Gleby bardzo dobre i dobre kl. II i III - szczególnie chronione zajmują 474 ha (9,3%) gruntów ornych i 710 ha (48,3%) w użytkach zielonych.

8.4 Kompleksy przydatności rolniczej gleb

Kompleksy przydatności rolniczej gleb są bardziej przydatne do oceny agrotechnicznej gleb. Są to zespoły różnych typów, rodzajów i gatunków gleb występujących w różnych warunkach klimatycznych i geomorfologicznych, ale wykazujące zbliżone właściwości rolnicze.

W gminie Strzelecзки wyróżniono następujące kompleksy przydatności rolniczej:

Grunty orne:

Pszenny dobry	- 955,8 ha (18,1%),
Pszenny wadliwy	- 45,3 ha(0,8%),
Żytni bardzo dobry	-1163 ha (22%),
Żytni dobry	- 2041 ha (38,7%),
Żytni słaby	- 920 ha (17,4%),
Żytni bardzo słaby	- 58,6 ha (1,1%),
Zbożowo - pastewny	- 94,8 ha (1,8%),
Zbożowo - pastewny słaby	- 1,9 ha (0,1%).

Użytki zielone:

Bardzo dobre i dobre	- 245 ha (17,4%),
Średnie	- 1099 ha (78,3%),
Słabe i bardzo słabe	- 60 ha (4,3%).

BONITACJA GRUNTÓW W GMINIE STRZELECZKI* (cz. I)

Klasy bonitacyjne gruntów ornych łącznie z sadami																			
Lp.	Wieś	I		II		IIIa		IIIb		IV a		IV b		V		VI		Ogółem gr.orne	
		ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1.	Dobra							6,4	1,5	66,6	15,7	316,4	74,8	33,7	8	423,1	88,2		
2.	Dziedzice					0,5	0,2	6,7	2,5	67,9	24,8	115,6	42,3	75,6	27,6	7,1	2,6	273,4	62,2
3.	Komorniki					0,9	0,2	15,3	3,6	61,5	14,5	139,5	32,8	151,1	35,5	56,9	13,4	425,2	80,7
4.	Kujawy			1,2	0,2	19,1	3,8	72,5	14,7	173,6	34,9	171,6	34,5	42,8	8,7	16,8	3,4	497,6	67,5
5.	Łowkowice					1,4	0,3	25,7	5,1	98	19,4	195	38,8	145	29	37,7	7,5	502,8	82,4
6.	Moszna							20	12	53,7	32,3	36,5	22	46,9	28,2	9,1	5,5	166,2	59,8
7.	Pisarzowice					48,9	7,8	123,4	19,3	223,5	35	159,8	25	81,4	12,8	0,9	0,1	637,9	80,8
8.	Raclawiczki							5,7	1,7	82,9	24,9	152,9	46	83,7	25,2	7,5	2,2	332,7	77,7
9.	Smolarnia									0,1	0,1	3,5	3,5	71,7	72,8	23,3	23,6	98,6	85,6
10.	Strzeleccki					0,2		45,4	4,3	423,4	40,3	356,8	34	187,1	17,9	37,1	3,5	1050	85,8
11.	Ścigów					4,1	1,5	58,4	21,2	76,7	27,8	84,8	30,7	46,2	16,7	5,8	2,1	276	71,2
12.	Wawrzyńca Wice							12,5	7,3	41,4	24,1	57,6	33,5	59,5	34,6	0,8	0,5	171,8	64
13.	Zielina							11,7	4,8	96,5	39,4	83,7	34,2	45,8	18,7	7,2	2,9	244,9	85,1
	RAZEM:			1,2	0,2	75,1	1,5	397,3	7,8	1405,6	27,5	1623,9	31,8	1353,2	26,5	243,9	4,8	5100,2	77,6

STRZELECZKI (cz. 2)

Lp.	Wieś	Klasy bonitacyjne użytków zielonych															
		I		II		III		IV		V		VI		Razem uż. Ziel.		Ogółem uż. rol.	
		ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
		21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36
1.	Dobra					17,1	30,4	31	55,1	5,9	10,4	2,3	4,1	56,3	11,8	479,4	100
2.	Dziedzice					35,4	21,4	100,8	60,8	19,6	11,8	10	6	165,8	37,8	439,2	100
3.	Komorniki					52,3	51,6	40,5	39,9	7,2	7,1	1,4	1,4	101,4	19,3	526,6	100
4.	Kujaw			56,5	23,5	110,9	46,2	72,4	30,2	0,2	0,1			240	32,5	737,6	100
5.	Łowkowice					62,8	58,4	39,5	36,7	4,5	4,2	0,8	0,7	107,6	17,6	610,4	100
6.	Moszna					58,4	52,2	50,1	44,8	3,1	2,8	0,3	0,2	111,9	40,2	278,1	100
7.	Pisarzowice			8,2	5,4	111,4	73,5	29,7	19,6	2,3	1,5			151,6	19,2	789,5	100
8.	Raclawiczki			3,6	3,8	20,4	21,4	49,4	51,8	20,8	21,8	1,2	1,2	95,4	22,3	428,1	100
9.	Smolarnia					2,1	12,7	10,1	60,8	4	24,1	0,4	2,4	16,6	14,4	115,2	100

10.	Strzeleccki				53,1	30,6	91,8	53	25,2	14,5	3,2	1,8	173,3	14,2	1223,3	100	
11.	Ścigów				32,9	29,5	51,9	46,5	25,4	22,7	1,5	1,3	111,7	28,8	387,7	100	
12.	Wawrzyńcowice				60,1	62	35,5	36,7	1	1	0,3	0,3	96,9	36	268,7	100	
13.	Zielina				25,1	56	16,2	36,2	0,7	1,6	0,8	1,8	42,8	14,9	287,7	100	
	RAZEM:			68,3	4,6	642	43,6	618,9	42	1119,9	8,1	22,2	1*5	1471,3	22,4	6571,5	100

*stan na 01.01.1990 r.

8.5 Chemizm gleb

Badania chemiczne gleb przeprowadziła w latach 1993 - 96 Okręgowa Stacja Chemiczno - Rolnicza w Opolu. W gminie Strzeleccki stwierdzono dość znaczny stopień degradacji i niedoboru ważnych składników.

Zakwaszenie gleb:

- gleby kwaśne (pH 4,6 - 5,5) stanowią 41 - 60% ogółu gleb,
- gleby bardzo kwaśne (pH < 4,5) zajmują mniej niż 10% powierzchni.

Pod tym względem gmina Strzeleccki wypada gorzej niż wszystkie gminy otaczające. Gleby zakwaszone łatwo ulegają erozji chemicznej, wietrznej i wodnej oraz szybko tracą składniki pokarmowe i mają zwiększoną wrażliwość za zanieczyszczenie.

Zawartość przyswajalnego magnezu - powyżej 30% (według innego źródła nawet 50 - 60%) gleb w gminie ma bardzo niską zawartość magnezu. Średni wynik w województwie to 12% gleb o bardzo niskiej zawartości magnezu.

Zawartość metali ciężkich:

17% gleb w gminie wykazuje nieznaczne podwyższenie zawartości kadmu, ale już 25% plonów ziemniaków jest zanieczyszczonych kadmem w stopniu wykluczającym przydatność tych ziemniaków dla celów konsumpcyjnych (Wawrzyńcowice).

Pod względem zawartości ołowiu nie stwierdzono odchyień od normy, zarówno w glebie jak i w płodach rolnych.

Zawartość głównych składników pokarmowych i mikroelementów (% gleb wykazujących niedobór):

- fosfor -60-70%;
- potas -30 - 40%;
- bor i molibden -60 - 70%;
- miedź -30 - 40%;
- mangan -20 - 30%;
- cynk -10% ;

Skażenie gleb promieniotwórczymi izotopami cezu po awarii czarnobylskiej w 1986 r. Badania tego problemu przeprowadzono w 1993 i 1994 r. - w 8 lat po katastrofie.

Gmina Strzeleccki leży na skraju pasa największego w Polsce skażenia cezem, rozciągającego się od okolic Bystrzycy Kłodzkiej do Częstochowy, w tym w woj. opolskim od Nysy do Lasowic Wielkich.

Południowo - wschodnia część gminy Strzeleccki (Pisarzowice) nie wykazuje oznak zwiększonego zanieczyszczenia (poniżej 5 kBq/m²). Na pozostałym obszarze gminy stężenie to wynosi 5-10 kBq/m². Tylko w lasach przy północnej granicy - z gminą Prószków - odnotowano większe skażenie: 30 - 35 kBq/m² (obszar anomalii wokół Ligoty Prószkowskiej).

Dla porównania - największe stężenia cezu w woj. opolskim wynoszą 96 kBq/m²,

średnia koncentracja w województwie - 16,6 kBq/m², średnia w Polsce - 4,67 kBq/m². Jako wartość graniczną, uzasadniającą podjęcie szczegółowych badań przyjęto w Polsce stężenie 30 kBq/m².

Prawie cały cez koncentruje się w 10 - centymetrowej warstwie wierzchniej i w ściółce leśnej. Koncentracje cezu w roślinach są zróżnicowane, największe w niektórych grzybach.

Trwają dalsze badania, zmierzające do określenia trwałości cezu w łańcuchu pokarmowym i jego wpływu na organizmy żywe.

8.6 Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Czynniki przyrodnicze, takie jak: gleba, klimat, rzeźba terenu i warunki wodne warunkują produkcję rolniczą. Kompleksowa ocena współdziałania tych czynników określona została syntetycznym wskaźnikiem waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej, który dla gminy Strzeleczyki wynosi 73,4 punktu. Najwyższy wskaźnik przy syntetycznej ocenie wynosi w województwie 102,7 (gmina Pawłowiczki), dla województwa wskaźnik ten wynosi 82,8.

Waloryzację rolniczej przestrzeni produkcyjnej w poszczególnych wsiach gminy Strzeleczyki obrazuje załączona tabela.

Zróżnicowanie uwarunkowań przyrodniczych i użytkowo - rolnych pozwoliło na wydzielenie obszarów gminy według przydatności do produkcji rolniczej:

- we wsiach: Pisarzowice, Wawrzyńcowice i Kujawy możliwości produkcyjne gleb są dobre.
- we wsiach: Strzeleczyki, Moszna, Łowkowice, Dziedzice i Zielina - średnio dobre.
- we wsiach: Ścigów, Komorniki, Raclawiczki i Dobra - średnie i słabe.

Grunty o niskiej przydatności rolniczej powinny być przeznaczone pod zalesienie, dotyczy to przede wszystkim części gruntów wsi Smolarnia, Ścigów i Dziedzice, położonych przy granicy lasów.

WALORYZACJA ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ W GMINIE STRZELECZYKI

L.p.	Miejscowość	Ocena gleb w punktach		Wskaźnik bonitacji				Ogólny wskaźnik jakości rolniczej produkcyjnej	Przydatność terenu dla produkcji rolnej	Miejsce wsi w gminie
		bonitacja	przydatność rolnicza	jakość i przydatn. rol. gleby	agro – klimatu	Warunków wodnych	rzeźby			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	12
1.	Dobra	33,4	46.1	39,8	14,4	1,8	4.5	60,5	mała	12
2.	Dziedzice	43,4	51.7	47,6	14,4	3,9	4,4	70.3	średnio dobra	7
3.	Komorniki	40,6	53.8	47,2	14,4	2,4	4,5	68.5	mała	10
4.	Kujawy	50,6	62.9	56,8	14,4	4,1	4,4	79,7	dobra	3
5.	Łowkowice	43,7	54.9	49,3	14,4	2,6	4,5	70.8	średnio dobra	6
6.	Moszna	49,1	52.4	50,8	14,4	3,6	4,2	73	średnio dobra	5
7.	Pisarzowice	54,5	64.6	59,6	14,4	4,2	4,2	84,4	dobra	1
8.	Raclawiczki	42,3	48.1	45,2	14,4	2,4	4,3	66,3	mała	11
9.	Smolarnia	28,8	32	30,4	14,4	1,7	4,6	51,1	bardzo mała	13

10.	Strzeleccki	46,4	60,8	53,6	14,4	3,2	4,4	75.6	średnio dobra	4
11.	Ścigów	41,9	53.7	47,8	14,4	3,1	4,4	69.7	mała	9
12.	Wawrzyńcowice	48,4	67.9	58,2	14,4	4,2	4,3	81.1	dobra	2
13.	Zielina	43,9	53.5	48,7	14,4	2,8	4,4	70,3	średnio dobra	8
	RAZEM:	45,1	56,4	50,8	14,4	3,2	4,4	72,8		

8.7 Klimat, higiena atmosfery

Według A. Szmucka obszar gminy leży w zasięgu nadodrzańskiego regionu pluwiotermicznego - w strefie najcieplejszej w województwie i jednej z najcieplejszych w Polsce.

Warunki klimatyczne obszaru badań charakteryzują się następującymi parametrami (Klimat... 1986, Atlas... 1997):

- średnia temperatura roczna - 8,5 °C,
- średnia temperatura stycznia - -1,5 °C,
- średnia temperatura czerwca - 17 °C,
- usłonecznienie - 1450 - 1500 h,
- opady atmosferyczne - ok. 650 mm,
- maksymalne opady - lipiec - ok. 85 mm,
- minimalne opady - luty, marzec - ok. 40 mm,
- średnia liczba dni z opadem gradu od IV do X - ok. 1,0 dnia,
- liczba dni z pokrywą śnieżną - ok. 65 dni,
- maksymalna grubość pokrywy śnieżnej - ok. 55 cm,
- średnia roczna liczba dni z burzą - ok. 20 dni,
- średnia roczna prędkość wiatru - 2,5 - 3 m/s,
- dominujące kierunki wiatrów - sektor zachodni,
- udział cisz atmosferycznych - ok. 10%,
- długość okresu wegetacyjnego - 200-220 dni.

Dominują wiatry z kierunków południowych (18%) i zachodnich (16 - 18%), najmniej jest wiatrów północno - wschodnich i wschodnich. Warunki klimatu lokalnego w gminie uzależnione są od konfiguracji terenu i stosunków wodnych. Wyróżniono następujące strefy klimatu lokalnego:

- I strefa - międzydolinne wysoczyzny plejstoceniowe,
- II strefa - dna dolin rzek Białej, Osobłogi i dolin bocznych.

I Strefa obejmuje obszary o korzystnych warunkach wilgotnościowych i wentylacji. Strefa ta jest bioklimatycznie najkorzystniejsza dla budownictwa mieszkaniowego.

II Strefa obejmuje terasy zalewowe rzek, podtapiane okresowo przy podwyższonych i katastrofalnych wodostanach. Cechuje się gorszą wartością klimatu - podwyższoną wilgotnością, słabszą wentylacją, częstymi okresami gromadzenia się i stagnowania zimnego powietrza. Niekorzystne warunki termiczne i wilgotnościowe (zamglenia) występują szczególnie przy bezchmurnej i bezwietrznej pogodzie, w godzinach nocnych i wczesnym rankiem. Strefa II jest niewskazana dla zabudowy mieszkaniowej i niektórych, wrażliwych na wymarzanie upraw sadowniczych.

Higiena atmosfery

Wg publikowanych przez WIOŚ Opole danych za 2014 r. dotyczących monitoringu zanieczyszczeń powietrza teren gminy zlokalizowany jest w strefie opolskiej, na obszarze której następujące zanieczyszczenia przekraczają wartości dopuszczalne: benzen, pył PM10, benzo(a)piren, pył PM2,5, pył PM10 oraz ozon.

Roczną ocenę jakości powietrza wykonano w oparciu o art. 89 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 519 z późn. zm.), rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. Nr 47 poz. 281), rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu oraz rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza.

Na potrzeby oceny bieżącej (rocznej) wykonano klasyfikację stref w oparciu o następujące założenia:

- klasa A - poziom stężeń nie przekracza wartości dopuszczalnej/docelowej; nie jest wymagane prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości powietrza;
- klasa B - poziom stężeń przekracza wartość dopuszczalną/docelową, lecz nie przekracza wartości dopuszczalnej/docelowej powiększonej o margines tolerancji; należy określić obszary przekroczeń wartości dopuszczalnych a także przyczyny ich występowania (dot. wyłącznie pyłu PM2,5);
- klasa C - poziom stężeń przekracza wartość dopuszczalną/docelową lub wartość dopuszczalną/docelową powiększoną o margines tolerancji; należy określić obszary przekroczeń oraz dążyć do osiągnięcia wartości kryterialnych, niezbędne jest opracowanie programu ochrony powietrza POP;
- klasa D1 – poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego, nie jest wymagane prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości powietrza;
- klasa D2 – poziom stężeń ozonu przekracza poziomu celu długoterminowego, należy dążyć do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do roku 2020;

Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych **w celu ochrony zdrowia.**

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	Klasa strefy													
			SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃ ¹⁾	O ₃ ²⁾	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5 ³⁾	PM2,5 ¹⁾
1	Strefa opolska	PL 1602	A	A	A	A	C	D2	C	A	A	A	A	C	C	C2

Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych **w celu ochrony roślin.**

Lp.	Nazwa strefy	Kod Strefy	Klasa strefy			
			SO ₂	NO _x	O ₃ ¹⁾	O ₃ ²⁾
1	Strefa opolska	PL 1602	A	A	A	D2

¹⁾ wg poziomu docelowego; ²⁾ wg poziomu celu długoterminowego; ³⁾ wg poziomu dopuszczalnego

Głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza są:

- źródła energetyczne, usługowe oraz rolnicze;
- niska emisja (emisja substancji toksycznych pochodzących z procesów spalania paliw takich jak węgiel kamienny i koks);
- komunikacyjne źródła zanieczyszczeń - w wyniku spalania benzyn lub oleju napędowego powstają zanieczyszczenia takie jak w dwutlenek azotu, tlenek węgla, węglowodory alifatyczne i aromatyczne, pyły, dwutlenek siarki i związki ołowiu związane ze spalaniem etylin.

W uchwale Nr XXXIV/417/2013 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 25 października 2013r. w sprawie przyjęcia „Programu ochrony powietrza dla strefy opolskiej, ze względu na przekroczenia poziomów dopuszczalnych pyłu PM10, pyłu PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z planem działań krótkoterminowych” gmina Strzeleczyki wykazana została jako obszar wiejski, na którym występują przekroczenia tylko benzo(a)piranu (tak jak w całej strefie opolskiej). Podkreślić należy, że pomiary stężeń zanieczyszczeń prowadzone były do 2010r. w oparciu o punkty pomiarowe znajdujące się poza obszarem powiatu krapkowickiego.

9. Wartości przyrodnicze

W regionalnej klasyfikacji geobotanicznej gmina położona jest w okręgu Niziny Śląskiej, w obrębie dwóch podokręgów: Równiny Niemodlińskiej i Kotliny Raciborskiej. Część północną porastają lasy - Bory Niemodlińskie, część dawnej Puszczy Niemodlińskiej, uznane za obszar chronionego krajobrazu, natomiast Kotlinę Raciborską na południu charakteryzują rozległe przestrzenie pól między dolinami Białej i Osobłogi z nielicznymi, niewielkimi kompleksami leśnymi. Dolina Osobłogi i Dolina Białej to korytarze ekologiczne, które postulowane są do objęcia ochroną jako projektowane obszary chronionego krajobrazu.

Na terenie gminy przeważają gleby piaszczyste o odczynie kwaśnym. Dominującym zespołem roślinności naturalnej w Borach Niemodlińskich jest dąbrowa acidofilna Calamagostrio - Quercetum. W dolinach rzek Białej i Osobłogi przeważają łągi jesionowo - wiązowe, olszowe i jesionowo - olszowe.

W gminie znajdują się trzy przypałacowe parki, uznane za zabytki kultury w: Mosznej (39 ha), Dobrej (39,6 ha) i Kujawach (3 ha). Są to najpiękniejsze i najwartościowsze parki w województwie opolskim.

Szczególną ochroną objęto 21 drzew - uznano je za pomniki przyrody (projektuje się objęcie ochroną pomnikową kolejnych drzew i ich grup). Większość drzew - pomników przyrody znajduje się w zabytkowych parkach lub ich sąsiedztwie.

9.1 Bory Niemodlińskie

Bory Niemodlińskie - zwarty kompleks leśny o powierzchni 6400 ha w północnej części gminy (na północ od Dobrej i Strzeleczyki i od drogi ze Ścigowa do Smolarni) został uznany za obszar chronionego krajobrazu, co powinno zapewnić ochronę przed przeznaczeniem tych terenów na cele niezwiązane z gospodarką leśną, ochroną zdrowia lub wypoczynkiem. Administracyjnie Bory Niemodlińskie należą do Nadleśnictwa Prószków, do dwóch obrębów: Chrzelice i Dobra.

Są to lasy ochronne (cały kompleks, wszystkie oddziały), cenne przyrodniczo ze względu na funkcję wodochronną (ochrona przed erozją). Pełnią też funkcję ochrony środowiska przyrodniczego przed szkodliwym oddziaływaniem przemysłu. Mają wysokie walory zdrowotno - rekreacyjne dla mieszkańców aglomeracji opolskiej. Część lasów wokół sanatorium w Mosznej ma funkcję uzdrowiskową (oddziały: 196 - 198).

Na terenie Borów Niemodlińskich przeważają lasy wilgotne i świeże, a także lasy i bory mieszane świeże. W składzie gatunkowym dominuje sosna (73,1%), dąb (11,5%),

świerk (2,71%), brzoza (4,15%), olsza czarna (5,76%), w mniejszym stopniu występują: osiką lipą olsza szarą topolą modrzew oraz klon jawor, buk zwyczajny, jesion.

Podszyt składa się z samosiewów drzew oraz następujących roślin naczyniowych: bez czarny, jarząb pospolity, śnieguliczka biała, trzmielina pospolita, leszczyna pospolita i inne. Gatunki charakterystyczne runa to bluszcz pospolity, szczawik zajęczy, turzyce, przytulia wiosenna, nawłoc pospolita, pokrzywa pospolita, dziurawiec, niecierpek pospolity, starzec Fuchszą poziomka pospolita, trawy.

W I klasie wiekowej (1 - 20 lat) znajduje się ok. 16,5% drzewostanu, w klasie II (21 - 40 lat) 23,3%, m (41 - 60 lat) 12,9%, IV (61 - 80 lat) 19%, V (81 - 100 lat) 10,7%, VI (101 - 120 lat) 6% i w klasie VII (121 i więcej lat) 7,4%.

W porównaniu do stanu z roku 1983 zmniejszyła się powierzchnia zajmowana przez drzewostany w klasach I, II i III (odpowiednio o 2,3%, 1,2% i 1,4%). Stan ten spowodowany jest wykonaniem cięć sanitarnych związanych z usuwaniem skutków zamierania świerka i pożarów lasów.

Zwiększyła się powierzchnia zajmowana przez drzewostany w klasie odnowienia (o 0,6%) w wyniku intensywnej pracy na terenach pokłeskowych. Niekorzystne jest zwiększenie ilości drzewostanów w klasie do odnowienia (o 0,2%) - drzewostanów rozluźnionych po usunięciu wydzielającego się świerka.

Wzrost powierzchni zajmowanych przez klasy starsze (klasa V - wzrost o 0,72%, VI - 1,3%, VII - 2,2%, VIII - 1,4%) spowodowane jest starzeniem się drzewostanów w wyniku wstrzymania użytkowania rębego pod koniec ubiegłego okresu.

Skutkiem pokłeskowego zamierania świerka oraz pożarów lasów zmniejszyła się przeciętna zasobność drzewostanu - z 269m³/ha w roku 1983 do 247m³/ha. Podobnie zmalał średni przyrost - z 5,03m³/ha do 4,36m³/ha.

Stan zdrowotny drzewostanu Borów Niemodlińskich nie jest najlepszy. Prowadzone obserwacje wykazują stałe, narastające pogarszanie się kondycji zdrowotnej gatunków iglastych, w ostatnich latach również liściastych. Podstawową przyczyną są zanieczyszczenia przemysłowe powietrza. Lasy znajdują się w II strefie uszkodzeń przemysłowych. W tych warunkach doszło do masowego rozmnażania się szkodników wtórnych świerka i sosny. Jesienią 1993 r. stwierdzono pojawienie się brudnicy mniszki w drzewostanie świerkowo - sosnowym, akcję zwalczania podjęto w 1994 r. ze 100% skutecznością.

W 1993 r. kornik drukarz atakował osłabione drzewostany sosnowe, przyległe do usuniętych świerczyn. W drzewostanach sosnowych, z których usunięto świerka rozwija się również przy-płaszczek granatek. Stwierdzono ponadto wystąpienie zawodnicy świerkowej, krobia modrzewiowego, zwójki zieloneczki, choinka szarego, szczeliniaka sosnowego - pojawia się corocznie na małych powierzchniach (ostatnio do jego zwalczania stosuje się pułapki feromonowe).

Obserwuje się też występowanie szkodników korzeni: pędraków chrabąszczy i rolnicy w szkółkach. Choroby grzybowe rejestrowane w szkółkach: zgorzel grzybową mączniak dębowy, osutki sosny, opadlina modrzewiową w uprawach i młodnikach opieńka miodowa

Zasadniczym problemem jest utrzymujące się zagrożenie ze strony szkodników owadzi na podłożu emisji przemysłowych i ekstremalnych czynników pogodowych (obniżanie się poziomu wód gruntowych).

Szkody w uprawach i młodnikach wyrządzone przez jeleniowate są gospodarczo znośne.

Zwierzęta łowne na terenie Borów Niemodlińskich to jelen szlachetny, sarna, daniel, dzik, lis, kuna, piżmak, zając, bażant, kuropatwa, dzika gęś, dzika kaczka, łyska, słonka, gołąb.

W lasach gminy Strzelecza żyje wiele gatunków ptaków m in.: drozd śpiewak, rudzik, kos, dzięcioł duży, świergotek, kukułką sikora bogatką pierwsosnek, ziębą wilgą szpak, słowik

rdzawy. Poza ssakami łownymi występują tu wiewiórka pospolita, ryjówka aksamitna, mysz leśną, mysz zaroślową nornica ruda i inne.

9.2 Roślinność w dolinach rzek

Na łąkach położonych w aluwiach rzek - Białej, Osobłogi i Młynówki roślinność jest związana z typem gleb. Na urodzajnych glebach gliniastych i ilastych, zalewanych corocznie dominującymi gatunkami są m.in.: wyczyniec łąkowy, wielichna zwyczajna, mietlica rozłogowa, kostrzewa łąkowa.

Na glebach średnio wilgotnych, w obszarach powstałych przez wyrąb i osuszanie olszowych lasów bagiennych gatunkiem dominującym jest trzęślica modra, a także oman wierzbolistny, goryczka wąskolistna, kosaciec syberyjski, nasięźrzał pospolity, rutewka żółta.

Na brzegach środkowych odcinków biegów rzek w bliskości lasów łęgowych i zarośli krzewów przeważają rośliny błotne: bodziszek błotny, wiązówka błotna, czyściec błotny, kuklik zawisły. W podmokłych zagłębieniach występuje kmieć błotną rdest wężownik, niezapominajka błotną ostrożeń błotny.

Pobrzeża wód stwarzają bardzo korzystne warunki życiowe dla wielu gatunków zwierząt. W pobliżu rzek żyją liczne gatunki ślimaków, stawonogów, płazów, gadów, ptaków i ssaków. Szczególnie licznie reprezentowane są owady: owady bezskrzydłe - skoczkonogi, chrząszcze - krętaki, niektóre gatunki biegaczowatych i kuskowatych, ważki, widelnice, jętki, chrzączki, muchy i bąki.

Zarośnięte brzegi rzek stanowią doskonałe kryjówki i zapewniają obfitość pokarmu licznym gatunkom ptaków i ssaków. Żyje tu m.in. piżmak oraz rzadki gatunek nietoperza - karlik większy (Komorniki). Licznie występuje zaskroniec, wiele gatunków żab.

Urozmaicony jest świat ptaków latających, brodzących, biegających i pływających (m.in. łyska, krzyżówka, łożówka, pliszka, bekas kszyc, trzciniak, bocian, biały, czapla siwa).

9.3 Proponowane rezerваты przyrody

W zmianie studium propozycje rezerwatów w Pisarzowicach, Popowickim Lesie i Urszulanowicach nie zostały podtrzymane ze względu na małe walory i znaczne przekształcenia biocenozy.

Lokalizacje zostały opisane poniżej, jako obszary cenne przyrodniczo (pozostawiono w opisie „proponowany rezerwat”).

Piszarzowice

Proponowany rezerwat chronić ma zbiorowiska subkontynentalnego grądu (Tilio - Carpinetum), łągu jesionowo - olszowego (Circae - Alnetum), występujących na siedliskach lasu świeżego, lasu wilgotnego i olsu. Administracyjnie teren ten obejmuje wydzielienia 190 a b c d e f g obrębu Dobra (nadleśnictwo Pruszków) o powierzchni 30,9 ha.

Drzewostan fragmentów łęgowych buduje olcha czarna w wieku do 80 lat, z domieszką dębu, jesionu i brzozy. Okazałe dęby osiągają wiek ok. 180 lat.

Siedliska grądowe porastają głównie dęby i lipy z domieszką jesionu i brzozy oraz wiązu. Podszyt składa się w przeważającej części z leszczyny, jaworu, trzmieliny, kruszyny, czeremchy. Bogate runo składa się z 75 gatunków roślin zielnych, m.in.: gwiazdnicy wielkokwiatowej, czosnku niedźwiedziego, turzycy leśnej, zawilca gajowego, kłosownicy leśnej, kokoryczki wielokwiatowej, kosaćca żółtego, czermieni błotnej, turzycy odległokłosej.

Do osobliwości przyrodniczych proponowanego rezerwatu zaliczyć można masowe występowanie śnieżyczki przebiśniegu, konwalii majowej, kruszyny pospolitej - gatunków prawnie chronionych.

Ważnym elementem dla leśnego ekosystemu rezerwatu jest położone w jego sąsiedztwie oczko wodne. Wzbogaca ono ilość biotopów i dzięki temu przyczynia się do

zwiększania różnorodności gatunkowej i tym samym stabilności okolicznych ekosystemów. Położony w dolinie Osobłogi obszar cenny przyrodniczo "Pisarzowice" jest istotnym elementem korytarza ekologicznego, którego osią jest wymieniona rzeka.

Wokół rezerwatu proponuje się utworzenie otuliny o powierzchni 168,61 ha obejmującej grunty leśne i rolne, na których prowadzona gospodarka uwzględniałaby aspekty ochrony przyrody.

Popowicki Las

W skład projektowanego rezerwatu wchodzi oddziały 196, 197, 194 f g obrębu Dobra, nadleśnictwa Pruszków o powierzchni łącznej 43,23 ha. Najbliższa miejscowość - Moszna - oddalona jest od południowych granic rezerwatu o 500 m.

Teren rezerwatu porasta w przeważającej części las grądowy zespołu *Tilio - Carpinetum*. Górne piętro buduje dąb z domieszką świerka, lipy, buka i olchy w wieku 85 - 175 lat. W wilgotniejszych zagłębieniach terenu przeważa olcha. Piętro dolne składa się z młodszych, 35 - 70 - letnich lip, olch i świerków.

Charakterystycznym, obcym elementem w drzewostanie są gatunki egzotyczne - dęby czerwone, sosny wejmutki i choiny kanadyjskie.

Znacznie mniejszą powierzchnię zajmuje kwaśna buczyna, *Luzulo nemorosae - Fegetum*, z bukiem pospolitym, kosmatką gajową i starcem Fuchsa. Wśród 77 roślin naczyniowych cztery objęte są ochroną prawną: marzanka wonna, konwalia majowa, pierwiosnka wyniosła, kruszyna pospolita.

Przedstawiciele fauny leśnej to sarny, zające, lisy i wiewiórki, nieczęsto spotkać można żmiję i zaskrońce. Projektowany rezerwat z racji swego położenia w sąsiedztwie przypałacowego parku i stadniny koni w Mosznej oraz dużej atrakcyjności krajobrazowej starego i zróżnicowanego drzewostanu poddany jest dużej presji ruchu rekreacyjnego i turystycznego.

Urszulanowice

Projektowany rezerwat obejmuje oddziały 206 h i oraz 207 a obrębu Dobra. Rezerwat Urszulanowice zaprojektowano ze względu na ciekawy, dobrze wykształcony grąd nizinny *Quercus - Carpinetum stachyetosum*. Zespół ten w wieku ok. 190 lat buduje dąb szypułkowy, rzadziej występujący buk pospolity i świerk. Dolne piętro tworzy drzewostan ok. 90 - letni, w skład którego wchodzi buki, świerki i dęby oraz pojedyncze graby i lipy.

Z charakterystycznych roślin runa w rezerwacie występują: kupkówka, gwiazdnica wielkokwiatowa, zawilec gajowy, kłosownica leśna, turzyca leśna, gajowiec żółty, prasownica rozpięzchła, czworolist pospolity, pierwiosnka wyniosła, poziomka wyniosła, kruszyna pospolita, trzmielina pospolita i inne. Ogólnie stwierdzono na terenie rezerwatu 67 roślin naczyniowych,

w tym 3 chronione; pierwiosnka wyniosła, kruszyna pospolita i bluszcz pospolity.

Zagrożenia rezerwatu związane są przede wszystkim z rolnictwem i melioracjami osuszającymi. Obszar rezerwatowy zalicza się do siedlisk wilgotnych, wrażliwych na przesuszenie i dlatego każde dodatkowe zabiegi odwadniające będą się musiały skończyć niekorzystnymi zmianami siedliskowymi.

Z wodą związane jest także inne niebezpieczeństwo. Wiejskie tereny otaczające las rezerwatowy nie mają uregulowanej gospodarki wodno - ściekowej. Ścieki bytowo - gospodarcze kierowane są bezpośrednio do naturalnych odbiorników i tą drogą przedostają się do leśnych ekosystemów. Następuje więc eutrofizacja siedlisk i inwazja roślin nitrofilnych, zaburzająca naturalny skład flory styczny, który i tak zachwiany jest przez presję gatunków łąkowych i murawowych.

9.4. Parki - zabytki kultury

Moszna

Park otaczający pałac w Mosznej leży na terenie równinnym w dorzeczu lewobrzeżnego dopływu rzeki Białej. Gleba w większości brunatna, wytworzona z gliny lekkiej, słabo spłaszczonej, wilgotnej i świeżej.

Park, przylegające do niego lasy oraz pola posiadają wspólny system rowów melioracyjnych, mających powiązania ze stawami parkowymi i kanałem wzdłuż alei lipowej.

Stan zdrowotny drzewostanu jest nierównomierny i różny dla poszczególnych gatunków. Na uwagę zasługują umiejscowione w pobliżu parku - bażantarnia oraz pionierska w skali kraju wolierowa hodowla kuropatw (mająca na celu odnowienie populacji dzikiej).

Runo parkowe

Duża wilgotność i żyzność gleby uwarunkowała bujny rozwój runa parkowego. Ma ono na całej powierzchni charakter naturalnego runa leśnego.

Doskonałe warunki dla wysokich roślin zielnych, szczególnie w partiach podmokłych i drzewostanach prześwietlonych wytworzyły runo, sprawiające wrażenie powierzchni zachwaszczonych. Wrażenie to dopełnia znaczna ilość samosiewów tworzących podszyt.

Większość roślin runa parkowego można uznać za chwasty mimo krajobrazowego, naturalnego charakteru założenia. Natomiast niezwykle cenne są powierzchnie pokryte bluszczem pospolitym, który występuje pod prawie wszystkimi masywami w otoczeniu pałacu. Murawa na powierzchniach otwartych jest trawiasta, przechwaszczona pospolitymi chwastami łąkowymi, częściowo (w miejscach przegonu koni) stratowana, aż do wystąpienia powierzchni martwych.

Nad brzegami zbiorników wodnych, kanałów i rowów występuje w znacznych ilościach w warunkach naturalnych kosaciec żółty.

Podszyt

Na terenie wokół pałacu bujny, nadmierny, pochodzący z samosiewów i przerośniętych skupin krzewów ozdobnych (głównie śnieguliczki białej). Wraz z wysokimi roślinami zielnymi runa oraz samosiewami drzew w wieku do 20 lat ogranicza widoki i zaciera kompozycję parku.

Na uwagę zasługują wspaniałe skupiny rododendronów i azalii. Wprowadzono je masowo na początku XX wieku wzdłuż kanałów, na cmentarzu oraz wokół pałacu. Zachowało się około 50% skupin, w których krzewy osiągnęły wspaniałe rozmiary (rododendrony o wysokości ok. 4 m i szerokości ok. 8 m). Krzewy te są obecnie w okresie kwitnienia największą atrakcją parku. Pozostają jednak bez pielęgnacji, przechwaszczone, a ponadto systematycznie niszczone (w okresie kwitnienia łamane przy zrywaniu kwiatów, jesienią liści używa się do produkcji bukietów, w pozostałym okresie notuje się wypadki wykopywania naturalnych odkładów do przesadzania).

Podszyt w części północnej pochodzący z samosiewów, naturalny, właściwy dla lasu.

Drzewostan

Część północna - użytkowana jest jako las w granicach Nadleśnictwa Prószków. Drzewostan o powierzchni ok. 100 ha zajmuje oddziały 194, 195, 196, 197 i 198 obrębu Dobra. Nierównomierny, mieszany, różnowiekowy o charakterze lasu. Zbudowany na przeważającej powierzchni z dębu szypułkowego w wieku 120 - 100 lat oraz świerka pospolitego w wieku 80 - 120 lat. Szacunkowy udział gatunków w wieku powyżej 100 lat: dąb szypułkowy (70%), świerk pospolity (20%), lipa szerokolistna (4%), olsza czarna (15%), lipy (10%), buk zwyczajny (2%), inne (13%). Dęby tworzą górne piętro lasu lub występują

jako przestoje w młodnikach. Są to drzewa najstarsze, warte zachowania. Świerk występuje w górnym piętrze wraz z dębem, oraz w zmieszaniu z innymi gatunkami w drzewostanach młodszych, miejscami tworzy drzewostan jednogatunkowy, równowiekowy. Oba te gatunki w zależności od siedliska uzupełniane są: olszą czarną, lipą, bukiem zwyczajnym, brzozą brodawkową i w mniejszym stopniu dębem czerwonym, błotnym, grabem pospolitym, modrzewiem europejskim, jesionem wyniosłym, klonami jaworem i wyniosłym.

Sporadycznie występują dwa gatunki egzotyczne: choina kanadyjska i jedlica Douglasa. Część lasu - w oddziałach 194 f g, 196 i 197 stanowi obszar cenny przyrodniczo "Popowicki Las".

Część południowa - park przypałacowy.

Drzewostan niejednorodny, noszący ślady przebudów i uzupełnień. Najstarszy wokół małego stawu od strony południowej alei lipowej w wieku 250 - 350 lat. Wiek pozostałych drzew w zasadzie nie przekracza 150 - 200 lat. Liczne są uzupełnienia sprzed 80 - 100 lat, szczególnie dębów czerwonych i błotnych oraz uzupełnienia choiny kanadyjskiej i żywotnika zachodniego.

Szacunkowy udział gatunków: świerk pospolity (30%), dąb czerwony (15%), lipa szerokolistna (15%), dąb szypułkowy (10%), kasztanowiec biały (5%), olsza czarna (10%), inne (15%), w tym największy udział: dąb błotny, klon pospolity, robinia akacja, żywotnik zachodni, choina kanadyjska, sosna wejmutka, topola kanadyjska.

Pozostałe gatunki w niewielkich ilościach lub sporadycznie.

Aleje na terenie parku:

- Aleja dębów czerwonych (Aleja Jelki) - 6 rzędów dębów czerwonych w wieku 100 lat.
- Aleja kasztanowców - 4 rzędy kasztanowców białych w wieku ok. 120 lat.
- Aleja lipowa - najstarsza aleja z lipy szerokolistnej w wieku ok. 200 lat. Liczne samosiewy młodsze. Przy alei ograniczonej kanałem występują również dęby szypułkowe oraz sporadycznie olsza czarna, wiąz szypułkowy i wiązowiec zachodni. Wiek różny, podobnie jak lipy ok. 200 lat.
- Aleja lipowa północna (Aleja Cesarska) - zbudowana lipy szerokolistnej w wieku 150 lat.
- Aleja dębów błotnych - wiek ok. 100 lat.
- Aleja dębów czerwonych - wiek ok. 100 lat.

Wnioski w zakresie ochrony ekologicznej

Obydwa kompleksy leśne wraz z ich wspólnym systemem melioracyjnym oraz aleje i zadrzewienia od strony północno - wschodniej (100 ha) należy objąć ochroną jako zadrzewienia wiatrochronne.

Wnioski konserwatorskie

Należy uporządkować szatę roślinną pod względem gatunkowym - usunąć samosiewy i ekspansywne krzewy. Szczególną ochroną należy otoczyć krzewy różaneczników - osobliwość parku. Pierwotnie istniały nasadzenia rzędowe wzdłuż brzegów kanałów, obecnie - poprzerywane. Należy uzupełnić rzędy nasadzeniami.

Dobra

Zespół pałacowo - parkowy w Dobrej to założenie krajobrazowe o układzie swobodnym w dolinie rzeki Białej z przylegającym, wywyższonym terenem od strony północnej. Park ma kształt wydłużony w kierunku północno - zachodnim, nieregularny, ciągnie się wzdłuż rzeki na długości ok. 1,5 km i szerokości ok. 300 m.

Na większości powierzchni ma charakter parku łąkowego, gdzie głównym walorem są

łąki widokowe, stawy i rozlewiska rzeki. W części północnej park łagodnie przechodzi w las i łączy się z nim w sposób niewidoczny. Jest użytkowany obecnie jako las i grunty ekonomiczne w oddziałach: 231 h, i, j, k oraz 232 f, g, l, m, t, n - na łącznej powierzchni ok. 15,5 ha.

Wokół łąk rośnie starodrzew, zbudowany z gatunków rodzimych z niewielką domieszką drzew egzotycznych. Na łąkach kilka grup pojedynczych drzew.

Granice parku stanowią:

- od południa i południowego zachodu - droga wojewódzka Prudnik – Krapkowice,
- od zachodu - skraj drzewostanu,
- od północnego wschodu - aleja klonowa do muru ogrodnictwa, następnie wzdłuż murów ogrodnictwa, muru cmentarza i kościoła, dalej skrajem zabudowań wsi Dobra do szosy Krapkowice,
- Prudnik.

W tych granicach park ma powierzchnię ok. 40 ha.

Oprócz rozlewiska Białej na terenie parku znajdują się dwa stawy:

- w pobliżu pałacu (na północ) - staw połączony z rozlewiskiem Białej o powierzchni 1,93 ha, zaniedbany, zarastający olszą,
- w południowo - zachodnim krańcu parku staw o powierzchni ok. 2 ha, zasilany odnogą Białej.

Gleba na terenach wywyższonych skrytobelicowa, wytworzona z piasków gliniastych mocnych, miejscami z gliny lekkiej, spłaszczonej, świeżej lub gliny z domieszką żwirów. W dolinie rzeki gleby murszowo - mineralne, torf niski, mokry, miejscami gleby brunatne. Gleba kwaśna, na dużych powierzchniach podmokła.

Drzewostan

Drzewostan liściasty, miejscami mieszany. Na terenach obniżonych gatunkiem dominującym jest olsza czarna, uzupełniona: dębem szypułkowym, jesionem wyniosłym, klonami, pojedynczo i grupowo świerkiem pospolitym.

Na terenach wywyższonych gatunkiem dominującym jest dąb szypułkowy, uzupełniony głównie klonem pospolitym, lipą szerokolistną, klonem jaworem oraz olszą czarną, grabem pospolitym, jesionem wyniosłym, miejscami robinia akacjową i wiązem szypułkowym. Na terenie parku występuje też: platan, sosna wejmutka, cypryśnik błotny, choina kanadyjska, limba.

Krzewy

Krzewy pokrywają wszystkie powierzchnie pod drzewostanem oraz rozprzestrzeniają się na zewnątrz, tworząc na obrzeżach łąk i wokół pałacu zarośla. Za wyjątkiem kilku gatunków nie przedstawiają wartości ozdobnej. Rozprzestrzeniają się żywiołowo, zdziczałe gatunki ekspansywne wyparły gatunki słabsze i pokrywają coraz większe połacie parku, zacierając kompozycję i przysłaniając osie widokowe.

Na uwagę zasługują wyjątkowo cenne: bluszcz pospolity oraz różaneczniki, a także głogi, trzmieliny i winobluszcze.

Bluszcz występuje powszechnie i licznie, wytworzył formy kwitnące. Tworzy zwarte dywany, szczególnie w południowo - zachodniej stronie parku. Jest wart szczególnej ochrony.

Różaneczniki, którymi pierwotnie obsadzone było rozlewisko rzeki, zostały w okresie powojennym w znacznej mierze zniszczone, zachowane w części na wyspach są jedną z większych atrakcji parku.

Runo parkowe

Naturalne, bujne, złożone niemal całkowicie z chwastów. Podmokły teren i dobre siedlisko przy całkowitym braku pielęgnacji umożliwiły swobodny rozwój roślinności zielnej, charakterystycznej dla terenów leśnych. Dla parku w większości nieprzydatne, podkreślają zaniedbanie obiektu. Przytłumione zostały cenne powierzchnie pokryte bluszczem i zawilcem gajowym.

Z roślin zielnych nie tworzących runa na uwagę zasługują: kosaciec żółty, rosnący dziko na brzegach wód i grąźel żółty w północnej stronie rozlewiska Białej.

Wnioski

- Należy objąć ochroną cały zespół pałacowo - parkowy jako całość zespołu dworskiego.
- Granicami ochrony ekologicznej należy objąć teren parku powiększony do linii wysokiego napięcia oraz na pozostałym terenie pasem 250 m od granic parku.
- Ochroną ekologiczną należy objąć rzekę Białą na całej jej długości.

Kujawy

Dworski park krajobrazowy przy Stadninie Koni o powierzchni 3 ha położony jest przy drodze Krapkowice - Prudnik, biegnącej wzdłuż południowej i wschodniej granicy parku.

Drzewostan

Na terenie parku wraz z przyległą zabudową folwarczną najliczniej występującymi gatunkami są: robinia biała (26%), klon pospolity (12,6%), lipa drobnolistna (9,5%), dąb czerwony (7,7%) i kasztanowiec biały (7,5%).

Z nasadzeń pierwotnych najliczniej zachowały się: kasztanowiec, dąb szypułkowy, klon pospolity, lipy drobnolistne, lipy szerokolistne. Pozostałe drzewa pochodzą z nasadzeń lub samosiewów powstałych po 1945 r.

Starodrzew rozmieszczony jest na obrzeżach i w części wschodniej parku, w układach swobodnych tworząc niewielkie grupy drzew lub występując jako drzewa syngieltowe na polanie przed pałacem.

Pod okapem starego drzewostanu występują liczne samosiewy gatunków ekspansywnych - klonu pospolitego i robinii białej. Ponadto w ostatnich 10-15 latach pod okapem drzew i na terenie polany wykonano liczne, rzędowe nasadzenia świerka, dębu czerwonego, lipy drobnolistnej i jarząba pospolitego. Zadrzewienia te zacierają zachowany układ kompozycyjno - przestrzenny parku. Stan zdrowotny drzew jest w większości zadowolający.

W przeszłości drzewostan był znacznie bogatszy, na terenie parku liczniej występowały gatunki iglaste takie jak: choina kanadyjska, sosna wejmutka i modrzew europejski, a spośród gatunków obcego pochodzenia - tulipanowiec amerykański.

Krzewy

Na terenie parku rośnie ok. 200 sztuk krzewów, wśród których występują: bluszcz pospolity, bez czarny i cis pospolity oraz obcego pochodzenia - tawuła van Houttea. Krzewy pochodzą z planowych nasadzeń, wykonanych w okresie powojennym, a w przypadku bzu czarnego z naturalnych samosiewów, spowodowanych brakiem prac pielęgnacyjnych w parku.

Runo parkowe

W runie pod okapem drzewostanu oraz na obrzeżach polany trawiastej występuje 10

gatunków roślin zielnych, charakterystycznych dla zespołów liściastych i ich obrzeży - m.in. podagrycznik, koniczyna, mniszek, pokrzywa, jaskółcze ziele, jasnota różowa, dzika rudbekia. W części frontowej część starych drzew porasta bluszcz. Polana parkowa pokryta jest starym, lecz w miarę dobrze utrzymanym trawnikiem parkowym.

Wnioski

- Stary drzewostan powinien być objęty ochroną konserwatorską.
- Ustalenie granic ochrony ekologicznej ma na celu ochronę roślinności przed ujemnym wpływem czynników zewnętrznych.

Pomniki przyrody

Na terenie gminy Strzelecзки następujące obiekty zostały uznane za pomniki przyrody na mocy:

- **Rozporządzenia Wojewody Opolskiego nr 0151/P/38/05 z dnia 26 października 2005 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody**
  1. Pojedynczy okaz, Moszna, w bocznej alei, po południowej stronie pałacu, w narożniku trawnika, nr rejestracyjny CRFOP: PL.ZIPOP.1393.PP.1605032.155;
  2. Pojedynczy okaz, Moszna, w pobliżu zamku w Mosznej, nr rejestracyjny CRFOP: PL.ZIPOP.1393.PP.1605032.156;
  3. Skupisko 4 szt. drzew, Moszna, przy drodze dojazdowej do pałacu, wzdłuż drogi, nr rejestracyjny CRFOP: PL.ZIPOP.1393.PP.1605032.157;
  4. Skupisko 3 szt. drzew, Moszna, w parku, w pobliżu stawu parkowego z wysepką, nr rejestracyjny CRFOP: PL.ZIPOP.13.93.PP.1605032.158;
  5. Skupisko 3 szt. drzew, Moszna, w pobliżu zamku w Mosznej (za budynkiem pałacu) w karcie informacyjnej i rozporządzeniu przypisane do działki nr 9, która w obecnej ewidencji na przedmiotowym terenie nie występuje, nr rejestracyjny CRFOP PL.ZIPOP.1339.PP.1605032.159;
  6. Pojedynczy okaz, Urszulanowice, nr rejestracyjny CRFOP: PL.ZIPOP.1393.PP.1605032.105
  7. Skupisko 2 szt. drzew Urszulanowice, nr rejestracyjny CRFOP: PL.ZIPOP.1393.PP.1605032.104
- **Rozporządzenia Wojewody Opolskiego nr 0151/P/42/08 z dnia 12 grudnia 2008 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody**
  8. Pojedynczy okaz, Urszulanowice, nr rejestracyjny CRFOP: PL.ZIPOP.1393.PP1605032.280
  9. Pojedynczy okaz, Urszulanowice, nr rejestracyjny CRFOP: PL.ZIPOP.1393.PP1605032.281

10. Pojedynczy okaz, Urszulanowice, nr rejestracyjny CRFOP:
PL.ZIPOP.1393.PP1605032.282

Projektowany zespół przyrodniczo-krajobrazowy

Na obszarze gminy Strzeleczyki projektuje się utworzenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego ZPK Uroczysko Osobłogi, który zlokalizowany jest w dolinie Osobłogi między Komornikami, a Nowym Młynem. Na terenie ZPK znajdują się najcenniejsze krajobrazowo fragmenty doliny Osobłogi z zachowanymi zadrzewieniami łągowymi i grądowymi.

Użytki ekologiczne

Na terenie gminy Strzeleczyki projektuje się utworzenie dwóch użytków ekologicznych UE Starorzecze 1 i UE Starorzecze 2. W obrębie starorzeczy występują koncentracje chronionych gatunków zwierząt oraz cenne siedliska przyrodnicze chronione.

Rozdział III - ZASOBY ŚRODOWISKA KULTUROWEGO I KRAJOBRAZU

1. Rys historyczny osadnictwa w gminie

Gmina Strzeleccki leży u wylotu Bramy Morawskiej, na prastarym szlaku handlowym i wędrowek ludów. Osadnictwo nie było tu jednak nigdy równie intensywne jak na sąsiedniej Wysoczyźnie Głubczyckiej, gdzie istniały znacznie korzystniejsze warunki glebowe dla rolnictwa. Najstarsze ślady osadnictwa rolniczego na obszarze gminy datują się na okres środkowego paleolitu (3000 - 2400 lat p.n.e.), z którego pochodzą znaleziska kultury pucharów lejkowatych - na południe od doliny Białej i w okolicach Dobrej.

Znane są też ślady osadnictwa kultury łużyckiej z epoki brązu i żelaza (1300 - 400 lat p.n.e.), z okresu lateńskiego (350 lat p.n.e. - 10 r. n.e.) oraz kultury przeworskiej (okres późnorzymski - 10 r. n.e. - 450 r. n.e.) Dość liczna jest liczba stanowisk archeologicznych wczesnośredniowiecznych i średniowiecznych (VI - XV w.) w okolicach Strzeleczek, Raławiczek, Kujaw i Mosznej.

Większość wsi w gminie była lokowana na prawie niemieckim w XHI - XTV w. Część wsi, prawdopodobnie istniejących już wcześniej także przeszła na niemieckie prawo lokacyjne. Od połowy XV w. do końca XVIII w. miał miejsce kolejny okres kształtowania się wsi na Śląsku. Powstawały wtedy wielkie gospodarstwa rolne - folwarki, co wprowadziło zmiany w obrazie dotychczasowych wsi kmiecych i w stosunkach własnościowych. W tym okresie zakładano też nowe wsie na mniej żyznych obszarach.

Wieś gminna - Strzeleccki powstała jako osada targowa na szlaku handlowym z Opawy przez Głogówek, Bory Niemodlińskie, Lewin do Brzegu, prawdopodobnie w XIII w. W źródłach pisanych wzmiankowana jest jako Strelicz (1327 r.), Parva Streletz (1531 r.), Małe Strehletzke (1784r.). Nazwa miejscowości wywodzi się od strzelców - łowców książęcych.

Do 1532 r. miejscowość pozostawała w posiadaniu książąt piastowskich. W 1524 r. - Strzeleccki uzyskały prawa miejskie, w roku 1526 - prawo do organizowania jarmarków i cotygodniowych targów. Od 1564 r. miasto było w posiadaniu hrabiowskiego rodu Prószkowskich, później rodziny von Dietrichstein, od 1783 r. należało do Hohenzollernów. Po 1750 r. (inne źródła podają 1742 r.) - Strzeleccki utraciły prawa miejskie, mimo to były traktowane jako osada targowa z prawem wyboru burmistrza do 1919 r. W 1894 r. terytorium miejscowości zostało powiększone - włączono w granice administracyjne kolonie: Kopalinę i Oracze. W XVII w. Strzeleccki były znaczącym ośrodkiem rzemieślniczym (40 mistrzów garncarskich, sporo szewców, bednarzy, tkaczy).

W roku 1864 w Strzelecckach zamieszkiwało 50 rodzin mieszczańskich, 110 zagrodniczych i ok. 80 rzemieślniczych. Było 151 budynków mieszkalnych, 186 gospodarczych, gospoda, gorzelnia, browar.

Strzeleccki nękane były wielokrotnie pożarami, ubogie są z tego powodu w zabytki. Na uwagę zasługuje zabytkowy kościół z XVII w.

W 1895 r. Strzeleccki liczyły 2036 mieszkańców, w 1925 r. - 1950, w 1933 r. - 1839, w 1939 r. - 1875 mieszkańców.

2. Zasoby środowiska kulturowego

Zasoby środowiska kulturowego w gminie Strzeleccki są reprezentowane przez:

- obiekty i tereny wpisane do rejestru zabytków,
- obiekty zabytkowe do ujęcia w ewidencji Zarządu Gminy (wymagające specjalistycznej weryfikacji),

- ślady osadnictwa przedhistorycznego, udokumentowane jako stanowiska archeologiczne,
- wskazane do ochrony i objęcia studiami historyczno - urbanistycznymi genetyczne układy przestrzenne jednostek osadniczych,

2.1. Obiekty i tereny prawne chronione, wpisane do rejestru zabytków.

Wykaz obiektów nieruchomych zabytkowych z gminy Strzelecзки wpisanych do rejestru zabytków województwa opolskiego – stan na dzień 1 czerwca 2013r.

Lp. wg wykazu	Gmina	Miejscowość	Obiekt i adres obecny	Adres dawny (z decyzji o wpisie do rejestru)	Data powstania	Nr decyzji o wpisie do rejestru
2420.	Strzelecзки	Dobra	Kościół parafialny			153/2011 z 4.05.2011
2421.	Strzelecзки	Dobra	Ruina pałacu z zespołem gospodarczym: pałac		1720, 1857 – 60	728/64 z 14.03.1964r.
2422.	Strzelecзки	Dobra	Ruina pałacu z zespołem gospodarczym: oficyna			728/64 z 14.03.1964r.
2423.	Strzelecзки	Dobra	Ruina pałacu z zespołem gospodarczym: budynki gospodarcze		XVIII, XIX w.	728/64 z 14.03.1964r.
2424.	Strzelecзки	Dobra	Ruina pałacu z zespołem gospodarczym: spichlerz			728/64 z 14.03.1964r.
2425.	Strzelecзки	Dobra	Park			91/84 z 26.01.1984r.
2426.	Strzelecзки	Kujawy	Kościół parafialny pw. św. Trójcy	Kościół parafialny	1583, 1938r.	558/59 z 24.02.1959r. 842/64 z 7.05.1964r. 586/59 z 12.10.1959r.
2427.	Strzelecзки	Kujawy	Brama-dzwonnica		XVI-XVII w.	559/59 z 24.02.1959r.
2428.	Strzelecзки	Kujawy	Park		XIX w.	257/90 z 27.06.1990r.
2429.	Strzelecзки	Łowkowice	Wiatrak		1868r.	1622/66 z 21.09.1966r.
2430.	Strzelecзки	Moszna	Zespół romantyczny pałacowo-parkowy: pałac		XIX-XX w.	681/63 z 24.06.1963r. 1623/66 z 21.09.1966r.
2431	Strzelecзки	Moszna	Park		XIX w.	681/63 z 24.06.1963r. 1623/66 z 21.09.1966r. 223/50 z 8.05.1950r.
2432.	Strzelecзки	Moszna	Budynek mieszkalny w zespole pałacowym, ul. Wiejska 22		Pocz. XX w.	2243/90 z 22.11.1990r.
2433.	Strzelecзки	Moszna	Budynek stacji pomp w zespole pałacowo-parkowym, ul. Zamkowa			2251/90 z 6.03.1990r.
2434.	Strzelecзки	Pisarzowice	Kościół parafialny pw. św. Michała Archanioła		XV, XVI w.	835/64 z 5.05.1964r. 562/59 z

						24.02.1959r.
2435.	Strzeleccki	Pisarzowice	Pałac		XVIII w.	843/64 z 7.05.1964r. 316/58 z 1.03.1958r.
2436.	Strzeleccki	Raławiczki	Kościół parafialny pw. św. Marii Magdaleny	Kościół parafialny	1802r.	1066/66 z 18.01.1966r.
2437.	Strzeleccki	Raławiczki	Plebania		1836r.	1624/66 z 21.09.1966r.
2438.	Strzeleccki	Raławiczki	Mogiła zbiorowa powstańców śląskich na cmentarzu przykościelnym			199/88 z 20.12.1988r.
2439.	Strzeleccki	Strzeleccki	Kościół parafialny pw. św. Marcina	Kościół parafialny	2 poł. XVIII w	1068/66 z 20.01.1966r.
2440	Strzeleccki	Strzeleccki	Plebania		XIX w.	1625/66 z 21.09.1966r.
2441.	Strzeleccki	Strzeleccki	Trzy mogiły zbiorowe żołnierzy z II wojny światowej na cmentarzu parafialnym			217/89 z 15.09.1989r.

2.2. Zabytki ewidencyjne

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Adres	Materiał, data powstania	Nr decyzji o wpisie do rejestru
1.	Dobra	Kościół par. p. w. Św. Jana Chrzciciela		Mur, pocz. XX w.	
2.	Dobra	Klasztor, ob. Przedszkole	ul. Szkolna 43	Mur., 1.20 XX w.	
3.	Dobra	Kaplica cmentarna przy kościele		Mur, pocz. XX w.	
4.	Dobra	Ogrodzenie cmentarza z bramami		Mur, pocz. XX w.	
5.	Dobra	Ruina pałacu wł. Nadleśnictwo		Mur., 1720, XIX w.	728/64
6.	Dobra	Spichlerz pałacowy wł. Nadleśnictwo		Mur., XVIII/XIX w.	728/64
7.	Dobra	Ujeżdżalnia w zespole pałacowym		Mur., szach., k. XIX w.	
8.	Dobra	Mauzoleum Seherr – Thossów na terenie parku		Mur., ok. 1857-1860	
9.	Dobra	Budynek d. siłowni w zespole pałacowym		Mur., 1923 r.	
10.	Dobra	Stajnia w zespole pałacowym		Mur., k. XIX w.	
11.	Dobra	Stodoła w zespole pałacowym		Mur., pocz. XX w.	
12.	Dobra	Brama parkowa w zespole pałacowym		Mur., XVIII w. i pocz. XX w.	
13.	Dobra	Oficyna pałacowa wł. Nadleśnictwo		Mur., XVIII/XIX w.	728/64
14.	Dobra	Park pałacowy krajobrazowy		2 poł. XIX w.	91/84
15.	Dobra	Budynek ogrodnictwa w zespole pałacowym		Mur., k. XIX w. 1.80 XX w.	
16.	Dobra	Dom ogrodnika w zespole pałacowym	ul. Szkolna 50	Mur., / szach., poł. XIX w.	

17.	Dobra	Brama parkowa w zespole pałacowym		Mur., 3 ćw. XIX w.	
18.	Dobra	Brama parkowa z budynkami w zespole pałacowym		Mur., 3 ćw. XIX w.	
19.	Dobra	Szkoła	ul. Szkolna	Mur., 1.30 XX w.	
20.	Dobra	Sklep i mieszkania	ul. Szkolna 2	Mur., 1.7 XX w.	
21.	Dobra	Gospoda, ob. dom	ul. Szkolna 17	Mur., poł. XIX w. 1.80 XX w.	
22.	Dobra	Piekarnia ob. Dom	ul. Szkolna 22	Mur., pocz. XX w.	
23.	Dobra	Dom	ul. Lipowa 6	Mur., k. XIX, 1.20 XX w.	
24.	Dobra	Dom	ul. Lipowa 14	Mur., k. XIX, 1.20 XX w.	
25.	Dobra	Dom	ul. Lipowa 20	Mur., pocz. XX w.	
26.	Dobra	Dom	ul. Prudnicka 17	Mur., k. XIX w.	
27.	Dobra	Dom	ul. Prudnicka 23	Mur., XIX/XX, 1.60 XX w.	
28.	Dobra	Budynek mieszkalny	ul. Prudnicka 31	Mur., pocz. XX w.	
29.	Dobra	Dom	ul. Prudnicka 40	Mur., XIX/XX, 1.70 XX w.	
30.	Dobra	Dom	ul. Prudnicka 41	Mur., XIX/XX w.	
31.	Dobra	Zajazd, ob. Sklepu i mieszk.	ul. Prudnicka 48	Mur., pocz. XX w. 1.80 XX w.	
32.	Dobra	Dom	ul. Prudnicka 62	Mur., 1862 r.	
33.	Dobra	Dom	ul. Szkolna 8	Mur., k. XIX w.	
34.	Dobra	Dom	ul. Szkolna 9	Mur., k. XIX w.	
35.	Dobra	Zab. gosp. i wycug	ul. Szkolna 9	Mur., k. XIX w.	
36.	Dobra	Dom	ul. Szkolna 29	Mur., k. XIX w.	
38.	Dobra	Młyn	ul. Prudnicka 80	Mur., 1910 r.	
39.	Dobra	Kapliczka w zesp. młyńskim	ul. Prudnicka 80	Mur., 1812 r.	
40.	Dobra	Dom w zesp. młyńskim	ul. Prudnicka 80	Mur., k. XIX w.	
40a.	Dobra	Stalowy most kolejowy	w km.10.943		Ujęto w woj.ewid.za byt.w 2014r.
41.	Dobra	Stodoła w zespole młyńskim	ul. Prudnicka 80	Mur., 1798, k. XIX w., 1.90 XX w.	
42.	Dobra przys. Nowe Budy	Dom	Nr 5	Mur., pocz. XX w., 1.70 XX w.	
43.	Dobra przys. Nowe Budy	Zab. gosp.	Nr 5	Mur., pocz. XX w., 1.30 XX w.	
44.	Dobra przys. Nowe Budy	Dom	Nr 6	Mur., 1924, 1.90 XX w.	
45.	Dobra przys. Nowe Budy	Dom	Nr 13	Mur., / drewn., k. XIX 1.30 XX w.	
46.	Dobra przys. Nowe Budy	Dom	Nr 15	Mur., k. XIX w., 1.80 XX w.	
47.	Dobra przys. Nowe Budy	Dom	Nr 17	Mur., / drewn., pocz. XX w., 1.60	
48.	Dobra przys. Nowe Budy	Dom	Nr 20	Mur., 1903, 1.70 XX w.	
49.	Dobra przys. Nowe Budy	Szopa w zagrodzie	Nr 20	Mur., / drewn. k. XIX w.	
50.	Dziedzice	Kapliczka – dzwonnica	ul. Główna	Mur., k. XIX w.	
51.	Dziedzice	Szkoła podstawowa	ul. Szkolna	Mur., pocz. XX w.	
52.	Dziedzice	Godpoda, ob. dom i miesz.	ul. Główna 13	Mur., k. XIX w.	
53.	Dziedzice	Gospoda, ob. sklep i miesz.	ul. Główna 25	Mur., 1890, 1975 r.	
54.	Dziedzice	Gospoda. ob. Dom miesz.	ul. Główna 27	Mur., k. XIX w.	
55.	Dziedzice	Dom	ul. Główna 4	Mur., k. XIX, 1.30 XX w.	
56.	Dziedzice	Dom	ul. Główna 5	Mur., 1.30 XX w.	
57.	Dziedzice	Dom	ul. Główna 9	Mur., 3 ćw. XIX w.	

58.	Dziedzice	Dom	ul. Główna 15	Mur., k. XIX, 1.30 XX w.	
59.	Dziedzice	Dom	ul. Główna 16	Mur., 1.30 XX w, 1962 r.	
60.	Dziedzice	Dom	ul. Główna 16a	Mur., 3 ćw. XIX w.	
61.	Dziedzice	Dom	ul. Główna 17	Mur., k. XIX, 1.60 XX w.	
62.	Dziedzice	Dom	ul. Główna 19	mur., 1.30, XX w., 1962 r.	
63.	Dziedzice	Dom	ul. Główna 24	Mur., k. XIX, 1.70 XX w.	
34.	Dziedzice	Dom	ul. Główna 29	Mur., k. XIX, 1.70 XX w.	
65.	Dziedzice	Dom	ul. Główna 29a	Mur., 1910 r.	
66.	Dziedzice	Dom	ul. Główna 34	Mur., k. XIX, 1.70 XX w.	
67.	Dziedzice	Dom	ul. Główna 36	Mur., k. XIX, 1.70 XX w.	
68.	Dziedzice	Dom	ul. Główna 38	Mur., 1910 r.	
69.	Dziedzice	Spichlerz w zagrodzie	ul. Główna 38	Mur., pocz. XX w.	
70.	Dziedzice	Masarnia ob. dom miesz.	ul. Główna 39	Mur., pocz. XX, 1.60 XX w.	
71.	Dziedzice	Dom	ul. Główna 40	Mur., k. XIX, 1913 r.	
72.	Dziedzice	Dom	ul. Główna 46	Mur., k. XIX, 1926 r.	
73.	Dziedzice	Dom	ul. Główna 47	Mur., k. XIX, 1.70 XX w.	
74.	Dziedzice	Dom	ul. Główna 49	Mur., k. XIX w.	
75.	Dziedzice	Dom	ul. Graniczna 7	Mur., 1928 r.	
76.	Dziedzice	Dom	ul. Graniczna 27	Mur., 1.30 XX w.	
77.	Dziedzice	Dom	ul. Graniczna 29	Mur., 1.30 XX w.	
78.	Dziedzice	Dom	ul. Graniczna 47	Mur., 1927 r.	
79.	Dziedzice	Dom	ul. Graniczna 49	Mur., 1.30 XX w.	
80.	Dziedzice	Dom	ul. Graniczna 41	Mur., pocz. XX, 1.30 XX w.	
81.	Dziedzice	Dom	ul. Polna 5	Mur., 1.30 XX w.	
82.	Dziedzice	Dom	ul. Szkolna 3	Mur., pocz. XX, 1.30 XX w.	
83.	Dziedzice	Dom	ul. Szkolna 7	Mur., 1936 r.	
84.	Dziedzice	Dom	ul. Szkolna 8	Mur., pocz. XX, 1.30 XX w.	
85.	Dziedzice	Dom	ul. Szkolna 12	Mur., pocz. XX, 1.30 XX w.	
86.	Dziedzice	Dom	ul. Szkolna 14	Mur., XIX/XX, 1.60 XX w.	
87.	Dziedzice	Dom	ul. Szkolna 16	Mur., pocz. XX w.	
88.	Dziedzice	Zabudowa gosp. domu	ul. Szkolna 16	Mur., pocz. XX w.	
89.	Dziedzice	Dom	ul. Szkolna 25	Mur., 1912 r.	
90.	Dziedzice	Dom	ul. Szkolna 30	Mur., pocz. XX, 1.60 XX w.	
91.	Komorniki	Kościół paraf. p. w. Nawiedzenia NMP		Mur., 1888 r.	
92.	Komorniki	Plebania		Mur., 1.20 Xx w.	
93.	Komorniki	Kaplica cment.		Mur., pocz. XX w.	
94.	Komorniki	Kapliczka	Obok nr 10	Mur., k. XIX w.	
95.	Komorniki	Kapliczka	Obok nr 38	Mur., poł. XIX w.	
96.	Komorniki	Kapliczka	Naprzeciw nr 66	Mur., k. XIX w.	
97.	Komorniki	Gospoda, ob. Sklep i mieszkanie	Nr 93	Mur., k. XIX w.	
98.	Komorniki	Piekarnia przy gospodzie	Nr 93	Mur., k. XIX w.	
99.	Komorniki	Zab. gosp. przy gospodzie	Nr 93	Mur., k. XIX w.	
100.	Komorniki	Piekarnia, ob. Dom	Nr 111	Mur., k. XIX, 1.70 XX w.	
101.	Komorniki	Sklep i mieszkanie,	Nr 78	Mur., 1.20 XX w.	
102.	Komorniki	Dom	Nr 3	Mur., 1.20 XX w.	
103.	Komorniki	Dom	Nr 4	Mur., 1.80 XX w.	
104.	Komorniki	Dom	Nr 5	Mur., 1.30 XX w., 1,70 XX w.	
105.	Komorniki	Dom	Nr 7	Mur., k. XIX w.	
106.	Komorniki	Stodoła w zagrodzie	Nr 7	Mur., k. XIX w.	
107.	Komorniki	Dom	Nr 13	Mur., 1.20 XX w	
108.	Komorniki	Dom	Nr 17	Mur., pocz. XX w.	
109.	Komorniki	Dom	Nr 19	Mur., 1.20 XX w	
110.	Komorniki	Wycug i stodoła w zagrodzie	Nr 19	Mur., pocz. XX w.	
111.	Komorniki	Dom	Nr 24	Mur., 1.30 XX w.	
112.	Komorniki	Dom	N 24a	Mur., XIX/XX w., 1.30 XX w.	

113.	Komorniki	Dom	Nr 25	Mur., pocz. XX w., 1.50 XX w.	
114.	Komorniki	Dom	Nr 26	Mur., 1.30 XX w., 1.70 XX w.	
115.	Komorniki	Dom	Nr 27	Mur., pocz. XX w.	
116.	Komorniki	Dom – wycug w zagrodzie nr 27		Mur., k. XIX, 1.60 XX w.	
117.	Komorniki	Dom	Nr 28	Mur., 1.20 XX w.	
118.	Komorniki	Dom	Nr 32b	Mur., 1935 r.	
119.	Komorniki	Dom	Nr 32a	Mur., 1931 r., 1.70 XX w.	
120.	Komorniki	Dom	Nr 35	Mur., 1.20 XX w.	
121.	Komorniki	Dom	Nr 37	Mur., 1.30 XX w., 1.80 XX w.	
122.	Komorniki	Stodoła w zagrodzie nr 37		Mur., 1933 r.	
123.	Komorniki	Dom	Nr 38	Mur., 1925 r.	
124.	Komorniki	Dom	Nr 39	Mur., 1937 r.	
125.	Komorniki	Dom	Nr 40	Mur., 1.20 XX w., 1.70 XX w.	
126.	Komorniki	Dom	N 46	Mur., 1.20 XX w., 1.70 XX w.	
127.	Komorniki	Zabudowania gospodarcze przy zagrodzie nr 46		Mur., 1.20 XX w.	
128.	Komorniki	Dom	Nr 48	Mur., XIX w., 1.30 XX w., 1.80 XX w.	
129.	Komorniki	Dom	Nr 52	Mur., XIX/XX, 1.30 XX w.	
130.	Komorniki	Dom	Nr 61	Mur., k. XIX w., 1.20 XX w.	
131.	Komorniki	Dom – ruina przy nr 62		Mur., 1862 r.	
132.	Komorniki	Dom	Nr 69	Mur., 1864, 1.70 XX w.	
133.	Komorniki	Dom	Nr 76	Mur., 1.30 XX w.	
134.	Komorniki	Dom	Nr 82	Mur., pocz. XX w.	
135.	Komorniki	Dom	Nr 96	Mur., 1.30 XX w., 1.80 XX w.	
136.	Komorniki	Dom	Ne 100	Mur., k. XIX w.	
137.	Komorniki	Dom	Nr 101	Mur., XIX/XX w.	
138.	Komorniki	Dom	Nr 106	Mur., 1.20 XX w.	
139.	Komorniki	Dom	Nr 109	Mur., 1927 r.	
140.	Komorniki	Dom	Nr 122	Mur., 1943 r., 1.80 XX w.	
141.	Komorniki	Młyn i dom mieszk. W zesp. młyńskim	Nr 91	Mur., 1878 r.	
142.	Komorniki	Kapliczka w zespole młyńskim		Mur., k. XIX w.	
143.	Komorniki	Obora w zespole młyńskim		Mur., 1860 r., pocz. XX w.	
144.	Komorniki	Dom w zespole młyńskim	Nr 91	Mur., 1860 r., 1.70 XX w.	
145.	Komorniki	Stodoła w zespole młyńskim		Mur., 1909 r.	
146.	Komorniki	Wozownia w zespole młyńskim		Mur., 1909 r., 1975r.	
147.	Komorniki	Zabudowa gospodarcza w zespole młyńskim		Mur., k. XIX w.	
148.	Komorniki – przys. Nowy Młyn	Dom	Nr 3	Mur., 1926 r., 1.70 XX w.	
149.	Komorniki – przys. Nowy Młyn	Stodoła w zagrodzie	Nr 3	Mur., pocz. XX w.	
150.	Komorniki – przys. Nowy Młyn	Dom	Nr 7	Mur., 1928 r.	
151.	Komorniki – przys. Nowy Młyn	Dom i zab. gosp.	Nr 10	Mur., pocz. XX w.	

152.	Komorniki – przys. Nowy Młyn	Młyn wodny w zagrodzie	Nr 11	Mur., poł. XIX w., 1917 r.	
153.	Kujawy	Kościół parafialny p. w. Św. Trójcy		Mur., 1583r., 1938r.	842/64
154.	Kujawy	Ogrodzenie z bramką kościoła parafialnego		Mur., XVI w., XIX w.	559/59
155.	Kujawy	Plebania	ul. Prudnicka 62	Mur., k. XIX w.	
156.	Kujawy	Spichlerz obok plebani	ul. Prudnicka 62	Mur., k. XIX w.	
157.	Kujawy	Kapliczka przy kościele	ul. Prudnicka	Mur., poł. XIX w.	
158.	Kujawy	Kaplica cmentarza		Mur., k. XIX w.	
159.	Kujawy	Kapliczka obok domu	ul. Prudnicka 6	Mur., pocz. XX w.	
160.	Kujawy	Kapliczka w polu przy drodze do Raclawiczek		Mur., 3 ćw. XIX w.	
161.	Kujawy	Kapliczka przy szosie do Strzeleczek		Mur., poł. XIX w.	
162.	Kujawy	Pałac		Mur., 3 ćw. XIX w., 1900 r.	
163.	Kujawy	Park w zespole pałacowo - folwarcznym		1 poł. XIX w, k. XX w.	
164.	Kujawy	Brama wjazdowa w zespole pałacowym		Mur., poł. XIX w.	
165.	Kujawy	Spichlerz w zespole pałacowo - folwarcznym		Mur., poł. XIX w.	
166.	Kujawy	Stajnie, ob. Magazyn w zespole pałacowo – folwarcznym		Mur., poł. XIX w.	
167.	Kujawy	Stajnie w zespole pałacowo - folwarcznym		Mur., poł. XIX w., 1.60 XX w.,	
168.	Kujawy	Stajnie w zespole pałacowo - folwarcznym		Mur., poł. XIX w.	
169.	Kujawy	Obora w zespole pałacowo - folwarcznym		Mur., poł. XIX w.	
170.	Kujawy	Gospoda, ob. sklep i mieszkanie	ul. Prudnicka 1	Mur., XIX/XX w.,	
171.	Kujawy	Sala przy gospodzie, ob. bar	ul. Prudnicka 1	Mur., XIX/XX w.,	
172.	Kujawy	Rzeźnia, ob. dom mieszkalny	ul. Prudnicka 5	Mur., k. XIX w., 1.50 XX w.,	
173.	Kujawy	Dom	ul. Głogowska 1	Mur., 1.30 XX w., 1.80 XX w.	
174.	Kujawy	Dom	ul. Głogowska 6	Mur., 1.20 XX w., 1.60 XX w.,	
175.	Kujawy	Dom	ul. Głogowska 8	Mur., 1897r., 1.30 XX w.,	
176.	Kujawy	Dom	ul. Głogowska 17	Mur., 1922r.	
177.	Kujawy	Dom	ul. Głogowska 18	Mur., k. XIX w., 1.60 XX w.,	
178.	Kujawy	Dom	ul. Głogowska 21	Mur., pocz. XX w., 1.70 XX w.,	
179.	Kujawy	Dom	ul. Głogowska 24	Mur., k. XIX w., 1.60 XX w.,	
180.	Kujawy	Dom	ul. Głogowska 43	Mur., 1.20.XX w.,	
181.	Kujawy	Dom	ul. Głogowska 45	Mur., pocz. XX w.,	
182.	Kujawy	Dom	ul. Głogowska 46	Mur., 1908r., 1.30 XX w.,	
183.	Kujawy	Dom	ul. Głogowska 47	Mur., 1.30 XX w.,	

184.	Kujawy	Dom	ul. Głogowska 48	Mur., 1.30 XX w.,	
185.	Kujawy	Dom	ul. Głogowska 49	Mur., pocz. XX w.	
186.	Kujawy	Dom	ul. Głogowska 52	Mur., 1.20XX w., 1.70 XX w.,	
187.	Kujawy	Dom	ul. Głogowska 54	Mur., 1.30XX w.,	
188.	Kujawy	Dom	ul. Głogowska 55	Mur., 1.30 XX w., 1.60 XX w.,	
189.	Kujawy	Dom	ul. Głogowska 56	Mur., 1.30 XX w., 1.70 XX w.,	
190.	Kujawy	Dom	ul. Głogowska 59	Mur., 1920r., 1.70 XX w.,	
191.	Kujawy	Dom	ul. Głogowska 63	Mur., 1927r.,	
192.	Kujawy	Dom	ul. Głogowska 64	Mur., 1.30 XX w.	
193.	Kujawy	Dom	ul. Kąpielowa 3	Mur., pocz. XX w.,	
194.	Kujawy	Dom	ul. Kąpielowa 5	Mur., k. XIX w., 1.70 XX w.,	
195.	Kujawy	Dom	ul. Kąpielowa 13	Mur., 1.20 XX w.	
196.	Kujawy	Dom	ul. Kąpielowa 19	Mur., 1929r.,	
197.	Kujawy	Dom	ul. Kąpielowa 21	Mur., 130r.,	
198.	Kujawy	Dom	ul. Kąpielowa 27	Mur., 1.30 XX w.,	
199.	Kujawy	Dom	ul. Oleska 4	Mur., 1936r.,	
200.	Kujawy	Dom	ul. Oleska 9	Mur., k. XIX w.,	
201.	Kujawy	Dom	ul. Oleska 11	Mur./szach., k. XIX w.,	
202.	Kujawy	Dom	ul. Prudnicka 2	Mur., k. XIX w., 1.70 XX w.,	
203.	Kujawy	Dom	ul. Prudnicka 6	Mur., 1.30 XX w., 1.80 XX w.,	
204.	Kujawy	Wycug w zagrodzie nr 6	ul. Prudnicka	Mur., pocz. XX w., 1.60 XX w.,	
205.	Kujawy	Dom	ul. Prudnicka 8a	Mur., pocz. XX w., 1.50 XX w.,	
206.	Kujawy	Dom	ul. Prudnicka 14a	Mur., k. XIX w., 1.70 XX w.,	
207.	Kujawy	Dom	ul. Prudnicka 17	Mur., pocz. XX w., 1.50 XX w.,	
208.	Kujawy	Dom	ul. Prudnicka 19	Mur., k. XIX w.,	
209.	Kujawy	Dom	ul. Prudnicka 27	Mur., 1.20 XX w.,	
210.	Kujawy	Dom	ul. Prudnicka 28	Mur., XIX /XX w.,	
211.	Kujawy	Dom	ul. Prudnicka 31	Mur., k. XIX w.,	
212.	Kujawy	Dom	ul. Prudnicka 33	Mur., 1.30 XX w.,	
213.	Kujawy	Dom	ul. Prudnicka 39	Mur., 1.20 XX w.,	
214.	Kujawy	Dom	ul. Prudnicka 43	Mur., pocz. XX w., 1.70 XX w.,	
215.	Kujawy	Dom	ul. Prudnicka 44	Mur., XIX/XX w.,	
216.	Kujawy	Dom	ul. Prudnicka 46	Mur., pocz. XX w.,	
217.	Kujawy	Dom	ul. Prudnicka 50	Mur., 1.20 XX w.,	
218.	Kujawy	Dom	ul. Prudnicka 50a	Mur., 1.20 XX w.,	
219.	Kujawy	Dom	ul. Prudnicka 54	Mur., 1.20 XX w.,	
220.	Kujawy	Stodola w zagrodzie	ul. Prudnicka 54	Mur.,	
221.	Kujawy	Dom	ul. Prudnicka 56	Mur., XIX / XX w., 1.60 XX w.,	

222.	Kujawy	Sklep i mieszkanie, ob. dom	ul. Prudnicka 57	Mur., k. XIX w.,	
223.	Kujawy	Dom	ul. Prudnicka 59	Mur., pocz. XX w., 1.30 XX w.,	
223a	Kujawy	Stalowy most kolejowy	Km. 19.191		Ujęto w woj.ewid.za byt.w 2014r.
223b	Kujawy	Stalowy most kolejowy	Km. 19.350		Ujęto w woj.ewid.za byt.w 2014r.
224.	Łowkowice	Kapliczka obok nr 48		Mur., k. XIX w., 1.70 XX w.,	
225.	Łowkowice	Kapliczka przy domu nr 67		Mur., k. XIX w.,	
226.	Łowkowice	Kapliczka obok domu nr 136		Mur., pocz. XX w.,	
227.	Łowkowice	Gospoda, ob. dom nr 7		Mur., k. XIX w., 1.70 XX w.,	
228.	Łowkowice	Dom nr 2		Mur., k. XIX w.,	
229.	Łowkowice	Dom nr 4		Mur., k. XIX w., 1.20 XX w.,	
230.	Łowkowice	Dom nr 8		Mur., k. XIX w., 1.70 XX w.,	
231.	Łowkowice	Obora w zagr. nr 8		Mur., XIX w.,	
232.	Łowkowice	Stodoła w zagr. nr 8		Mur., k. XIX w.,	
233.	Łowkowice	Dom nr 9		Mur., 1.30 XX w., 1.70 XX w.,	
234.	Łowkowice	Dom nr 13		Mur., 1922 r., 1.70 XX w.,	
235.	Łowkowice	Dom nr 14		Mur., k. XIX w., 1.70 XX w.,	
236.	Łowkowice	Dom nr 35		Mur., k. XIX w.,	
237.	Łowkowice	Dom nr 39		Mur., k. XIX w., 1.30 XX w.,	
238.	Łowkowice	Dom nr 45		Mur., k. XIX w., 1.30 XX w.,	
239.	Łowkowice	Dom nr 54		Mur., XIX / XX w.,	
240.	Łowkowice	Dom nr 55		Mur., 1908 r.,	
241.	Łowkowice	Dom nr 57		Mur., pocz. XX w.,	
242.	Łowkowice	Dam nr 84		Mur., ZXIX / XX w.,	
243.	Łowkowice	Dom nr 86		Mur., k. XIX w., 1.50 XX w.,	
244.	Łowkowice	Dom nr 91		Mur., 1927r., 1.70 XX w.,	
245.	Łowkowice	Dom nr 104		Mur., 1.20 XX w., 1.70 XX w.,	
246.	Łowkowice	Dom nr 118		Mur., k. XIX w.,	
247.	Łowkowice	Dom nr 127		Mur., 1.20 XX w.,	
248.	Łowkowice	Dom nr 134		Mur., pocz. XX w.,	
249.	Łowkowice	Dom nr 144		Mur., 1.20 XX w.,	
250.	Łowkowice	Zabudowy gospodarcze w zagrodzie nr 144		Mur., 1.20 XX w.,	
251.	Łowkowice	Dom nr 149		Mur., 1.20 XX w.,	
252.	Łowkowice	Dom nr 170		Mur., pocz. XX w.,	
253.	Łowkowice	Wiatrak		Mur., 1868 r.,	1622/66
254.	Moszna	Pałac		Mur., 1896 r., - 1913r.,	681/63
255.	Moszna	Oficyna w zespole pałacowym		Mur., ćw. 3 XIX w.,	681/63
256.	Moszna	Stajnia i mieszk. pracown. w zespole pałacowym		Mur., k. XIX w.,	681/63
257.	Moszna	Stajnia w zespole pałacowym		Mur., k. XIX w.,	681/63
258.	Moszna	Stajnia w zespole pałacowym		Mur., k. XIX w.,	681/63
259.	Moszna	Ujeżdżalnia w zespole pałacowym		Mur., k. XIX w.,	
260.	Moszna	Wozownia ob. stajni w zespole pałacowym		Mur./szach., k. XIX w.,	681/63
261.	Moszna	Kuchnie, ob. mieszkania w zespole pałacowym		Mur., k. XIX w.,	

262.	Moszna	Pralnia, ob. mieszkania w zespole pałacowym		Mur., k. XIX w.,	
263.	Moszna	Siłownia, ob. biuro i mieszk. w zespole pałaców		Mur., k. XIX w.,	
264.	Moszna	Stajnia pomp w zespole pałacowym		Mur./szach., k. XIX w.,	2251/90
265.	Moszna	Stara siłownia ob. mieszkania w zespole pałacowym		Mur., k. XIX w., 1.80 XX w.,	
266.	Moszna	Stolarnia w zespole pałacowym		Mur., k. XIX w.,	
267.	Moszna	Gołębnik w zespole pałacowym		drew., k. XIX w.,	
268.	Moszna	Kotłownia przy szklarni w zespole pałacowym		Mur., k. XIX w.,	
269.	Moszna	Brama z lwami w zespole pałacowym		Mur., k. XIX w.,	
270.	Moszna	Park krajobrazowy pałacowy		XVIII – XIX w.,	681/63
271.	Moszna	Brama z gladiatorami w zespole pałacowym		Mur., k. XIX w.,	
272.	Moszna	Aleja dębów czerwonych w zespole pałacowym		k. XIX w.,	
273.	Moszna	Aleja lipowa w zespole pałacowym		XVIII w.,	
274.	Moszna	Aleja kasztanowców w zespole pałacowym		k. XIX w.,	
275.	Moszna	Obory w zespole folwarcznym		Mur., k. XIX w.,	
276.	Moszna	Dom w zespole folwarcznym		Mur., k. XIX w., 1.70 XX w.,	
277.	Moszna	Elektrownia, ob. magazyn w zespole folwarcznym		Mur., XIX / XX w.,	
278.	Moszna	Cielętnik w zespole folwarcznym		Drewno, k. XIX w.,	
279.	Moszna	Stodoła polowa w zespole folwarcznym		Drewno/eternit, pocz. XX w.,	
280.	Moszna	Stodoła w zespole folwarcznym		Mur., XIX / XX w.,	
281.	Moszna	Mur z bramą w zespole folwarcznym		Mur., k. XIX w.,	
282.	Moszna	Mur ogrodzeniowy w zespole folwarcznym		Mur., k. XIX w.,	
283.	Moszna	Zjazd ob. sklepu		Mur./szach., k. XIX w.,	
284.	Moszna	Chlew przy zjeździe		Mur./szach., k. XIX w., 1.80 XX w.,	
285.	Moszna	Dom		Mur., k. XIX w., 1.20 XX w.,	
286.	Moszna	Dom	ul. Leśna 6	Mur., XIX / XX w., 1.70 XX w.,	
287.	Moszna	Dom	ul. Leśna 10	Mur., k. XIX w., 1.70 XX w.,	
288.	Moszna	Dom	ul. Leśna 14	Mur., XIX / XX w., 1.20 XX w.,	
289.	Moszna	Dom	ul. Leśna 18	Mur., 1901r., 1.50 XX w.,	
290.	Moszna	Dom	ul. Leśna 22	k. XIX w.	
291.	Moszna	Dom	ul. Leśna 26	Mur., pocz. XX w., 1.70 XX w.,	

292.	Moszna	Dom	ul. Leśna 30	Mur., 1.30 XX w.,	
293.	Moszna	Dom strażnika leśnego	ul. Powstańców Śl. 51	Drew., XIX / XX w., 1.60 XX w.,	
294.	Moszna	Leśniczówka	ul. Powstańców Śl. 1	Mur., XIX / XX w.,	
295.	Moszna	Leśniczówka	ul. Powstańców Śl. 3	Mur., XIX / XX w.,	
296.	Moszna Urszulanowice	Chlew przy leśniczówce	ul. Powstańców Śl. 3	Mur., k. XIX w.,	
297.	Moszna Urszulanowice	Szopa przy leśniczówce	ul. Powstańców Śl. 3	Drewn., k. XIX w.,	
298.	Moszna	Dom	ul. Wiejska 11	Mur., k. XIX w., 1.30 XX w.,	
299.	Moszna	Dom	ul. Wiejska 13	Mur., 1912 r.	
300.	Moszna	Dom	ul. Wiejska 16	Mur., XIX / XX w.,	
301.	Moszna	Dom	ul. Wiejska 17	Mur., pocz. XX w.,	
302.	Moszna	Dom	ul. Wiejska 18	Mur., ćw.	
303.	Moszna	Dom	ul. Wiejska 22		
304.	Moszna	Dom	ul. Wiejska 24		
305.	Moszna	Kuźnia, ob. magazyn rolniczy	ul. Leśna 5		
305a	Moszna	Kolejowy przepust ceglany	Km.22.104		Ujęto w woj.ewid.za byt.w 2014r.
306.	Moszna przys. Urszulanowice	Dom nr 2			
307.	Moszna przys. Urszulanowice 2	Chlew i kurnik w zagr.			
308.	Moszna przys. Urszulanowice	Stajnia			
309.	Moszna przys. Urszulanowice	Silos na paszę			
310.	Pisarzowice	Kościół parafialny p. w. Św. Michała Archanioła			
311.	Pisarzowice	Kapliczka przy drodze do Strzeleczek			
312.	Pisarzowice	Plebania			
313.	Pisarzowice	Zabudowania gospodarcze przy plebani			
314.	Pisarzowice	Pałac			
315.	Pisarzowice	Mur i brama w zespole folwarcznym przy pałacu			
316.	Pisarzowice	Czworaki w zespole folwarcznym przy pałacu			
317.	Pisarzowice	Obora w zespole folwarcznym przy pałacu			

W/w zabytki znajdują się w ewidencji Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Wykaz powyższy jest nieaktualny i na etapie opracowania planów miejscowych wymaga uaktualnienia zgodnie z obowiązującymi przepisami.

2.3 Stanowiska archeologiczne

Lp.	Miejscowość	Nr	Typ stanowiska	Chronologia	Nr rejestru zabytków	Lokalizacja	Uwagi
1.	Dobra	1	Ślad osadnictwa	Kultura ceramiki sznurowej		Brak lokalizacji	
2.	Dobra	2	Punkt osadnictwa	Nieokreślona		Brak lokalizacji	

3.	Dobra	3	Punkt osadnictwa	Neolit		Brak lokalizacji	
4.	Dobra	4	Grodzisko?	Nieokreślona		Brak lokalizacji	
5.	Dobra	5	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia, kultura przeworska (IV- V w.), pradzieje		Dz. gr. nr 743, 744, 745, 746	
6.	Dobra	6	Punkt osadnictwa	Kultura przeworska, (późny okres wpływów rzymskich), XIII – XIV w.		Dz. gr. nr 608, 609	
7.	Dobra	7	Ślad osadnictwa, Osada?	Epoka kamienia, kultura przeworska (faza D), XIII w.		Dz. gr. nr 616, 617	
8.	Dziedzice	1	Osada	Okres wpływów rzymskich		Brak lokalizacji	
9.	Dziedzice	2	Cmentarzysko	Okres wpływów rzymskich			
10.	Dziedzice	3	Punkt osadniczy	Neolit			
11.	Dziedzice	4	Ślad osadnictwa	Kultura przeworska (IV-V w.)			
12.	Dziedzice	5	Osada	Okres wpływów rzymskich wczesne średniowiecze, średniowiecze	A 606/83		Dawniej stan.5
13.	Dziedzice	6	Grodzisko	Wczesne średniowiecze (XIII w.)	A 66/68		Dawniej Ogiernicze stan. 1
14.	Komorniki	1	Punkt osadniczy	nieokreślona		Brak lokalizacji	
15.	Komorniki	2	Ślad osadnictwa	Neolit, pradzieje		Dz. gr. nr 198	
16.	Komorniki	3	Ślad osadnictwa, punkt osadniczy, pracownia hutnicza	Epoka kamienia, XIV w., nieokreślona		Dz. gr. nr 156,157,158	
17.	Komorniki	4	Ślad osadnictwa	XIV w.			
18.	Komorniki	5	Osada	XIII – XIV w.			
19.	Komorniki	6	Osada, ślad osadnictwa	Kultur pucharów lejkowatych, wczesne średniowiecze, (faza młodsza)			
20.	Komorniki	7	Ślad osadnictwa, osada	Epoka kamienia, kultura przeworska, (okres wpływów rzymskich)			
21.	Komorniki	8	Ślad osadnictwa, punkt osadniczy	Kultur pucharów lejkowatych, kultura przeworska, (faza D)			
22.	Komorniki	9	Ślad osadnictwa, punkt osadniczy	Neolit?, kultura przeworska (okres wpływów rzymskich), wczesne średniowiecze (faza młodsza), średniowiecze		Brak lokalizacji	

23.	Kujawy	1	Ślad osadnictwa	nieokreślona		Brak lokalizacji	
24.	Kujawy	2	Ślad osadnictwa	Kultura amfor kulistych		Brak lokalizacji	
25.	Kujawy	3	Ślad osadnictwa	Neolit		Brak lokalizacji	
26.	Kujawy	4	Domniemane grodzisko	Nieokreślona		Brak lokalizacji	
27.	Kujawy	5	Osada	Okres wpływów rzymskich		Położone około 850m. na północny zachód, około 100 m. na północ od rzeki Młynówka	
28.	Kujawy	6	Pracownia hutnicza	Średniowiecze		Dz. gr. nr 1/2	
29.	Kujawy	7	Osada	Wczesne średniowiecze		Dz. gr. nr 39/1269	
30.	Kujawy	8	Stanowisko hutnicze	średniowiecze		Dz. gr. nr 39/1269	
31.	Kujawy	9	Osada	Starsza faza wczesnego średniowiecza		Dz. gr. nr 78/1318	
32.	Kujawy	10	Osada	Wczesne średniowiecze	A – 602/83	Dz. gr. nr 82/1322	Dawniej stan. E
33.	Kujawy	11	Punkt osadniczy	Faza starsza młodszego średniowiecza		Dz. gr. nr 82/1322	Dawniej stan. F
34.	Kujawy	12	Osada	Kultura przeworska, (okres wpływów rzymskich), wczesne średniowiecze	A – 599/81	Dz. gr. nr 84/132	Dawniej stan. G
35.	Kujawy	13	Osada	Wczesne średniowiecze, średniowiecze	A – 595/81	Dz. gr. nr 100	
36.	Kujawy	14	Osada	Wczesne średniowiecze (IX-X w.)	A – 603/83	Dz. gr. nr 39/1269	
37.	Kujawy	15	Osada ?	średniowiecze		Dz. gr. nr 93	
38.	Kujawy	16	Osada?, ślad osadnictwa	Średniowiecze, pradzieje		Dz. gr. nr 95	
39.	Kujawy	17	Punkt osadniczy, ślad osadnictwa	Wczesne średniowiecze		Dz. gr. nr 85	
40.	Kujawy	18	Ślad osadnictwa, osada	Wczesne średniowiecze, średniowiecze		Dz. gr. nr 236,237	Dawniej stan. M
41.	Kujawy	19	Ślad osadnictwa, punkt osadniczy, osada hutnicza?	Kultura przeworska, (IV-V w.) , wczesne średniowiecze, średniowiecze		Dz. Gr. nr 253,254	Dawniej stan. N
42.	Kujawy	20	Punkt osadniczy, osada, ślad osadnictwa	Wczesne średniowiecze (faza starsza), średniowiecze, pradzieje		Dz. gr. nr 267	Dawniej stan. O
43.	Kujawy	21	Ślad produkcji hutniczej	Wczesne średniowiecze		Dz. gr. nr 9/1239	Dawniej stan. P
44.	Łowkowice	1	Osada	XIII w.		Brak lokalizacji	

45.	Łowkowice	2	Punkt osadniczy	Kultura przeworska (okres wpływów rzymskich) XIII – XIV w.		Dz. gr. nr 746/2, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753	
46.	Łowkowice	3	Punkt osadniczy	XIV w.		Dz. gr. nr 737/3, 743	
47.	Łowkowice	4	Punkt osadniczy	XIV w.		Dz. gr. nr 778, 804	
48.	Łowkowice	5	Punkt osadniczy	Kultura przeworska?, (okres wpływów rzymskich)		Dz. gr. nr 762, 766, 767, 768	
49.	Łowkowice	6	Ślad osadnictwa	Neolit?		Dz. gr. nr 1212	
50.	Łowkowice	7	Punkt osadniczy, osada, ślad osadnictwa	Kultura pucharów lejkowatych, kultura przeworska, (okres wpływów rzymskich), średniowiecze		Dz. gr. nr 147	
51.	Łowkowice	8	Ślad osadnictwa, punkt osadniczy	Neolit, średniowiecze		Dz. gr. nr 253, 252, 244, 242	
52.	Łowkowice	9	Osada, ślad osadnictwa	Kultura przeworska, (okres wpływów rzymskich), średniowiecze		Dz. gr. nr 81	
53.	Łowkowice	10	Ślad osadnictwa, osada, punkt osadniczy	Epoka kamienia, kultura przeworska (faza D), średniowiecze		Dz. gr. nr 76, 77	
54.	Łowkowice	11	Ślad osadnictwa	Kultura przeworska, (późny okres wpływów rzymskich), pradzieje		Dz. gr. nr 95, 96	
55.	Łowkowice	12	Ślad osadnictwa, pracownia hutnicza	Kultura przeworska, (późny okres wpływów rzymskich), wczesne średniowiecze, nieokreślona		Dz. gr. nr 530	
56.	Łowkowice	13	Punkt osadniczy	XIV w.		Dz. gr. nr 545	
57.	Łowkowice	14	Punkt osadniczy	Neolit		Dz. gr. nr 67	
58.	Łowkowice	15	Punkt osadniczy, ślad osadnictwa	Kultura pucharów lejkowatych, wczesne średniowiecze (faza młodsza), XIV w.		Dz. gr. nr 281	
59.	Łowkowice	16	Punkt osadnictwa, osada	Kultura przeworska (faza B2, C2, D), XIV w.	A – 605/83	Dz. gr. nr 453, 455, 457, 459, 461	
60.	Łowkowice	17	Osada	XIV w.		Dz. gr. nr 469, 470, 471	
61.	Łowkowice	18	Osada	XIV w.		Dz. gr. nr 430, 431, 432	
62.	Moszna	1	Grodzisko	Średniowiecze	A – 410/75	Dz. gr. nr 6/4	
63.	Moszna	2	Grodzisko	Średniowiecze	A – 411/75	Dz. gr. nr 7/2	

64.	Moszna	3	Ślad osadnictwa	Neolit		Brak lokalizacji	
65.	Moszna	4	Osada?	Kultura łużycka, (epoka brązu/ halsztat) kultura przeworska (okres wpływów rzymskich), późne średniowiecze, nowożytność		Brak lokalizacji	
66.	Moszna	5	Ślad osadnictwa	Neolit		Brak lokalizacji	
67.	Moszna	6	Ślad osadnictwa	Neolit		Brak lokalizacji	
68.	Moszna	7	Ślad osadnictwa	Neolit		Brak lokalizacji	
69.	Moszna	8	Stanowisko nieokreślone	Kultura przeworska (okres wpływów rzymskich)		Brak lokalizacji	
70.	Moszna	9	Stanowisko nieokreślone	Wczesne średniowiecze		Brak lokalizacji	
71.	Pisarzowice	1	Grodzisko?	Wczesne średniowiecze?		Brak lokalizacji	
72.	Pisarzowice	2	Ślad osadnictwa	Neolit		Brak lokalizacji	
73.	Pisarzowice	3	Ślad osadnictwa	Neolit		Brak lokalizacji	
74.	Pisarzowice	4	Ślad osadnictwa	Neolit		Brak lokalizacji	
75.	Pisarzowice	5	Ślad osadnictwa	Neolit		Brak lokalizacji	
76.	Pisarzowice	6	Ślad osadnictwa	Neolit		Brak lokalizacji	
77.	Pisarzowice	7	Ślad osadnictwa	Neolit		Brak lokalizacji	
78.	Pisarzowice	8	Punkt osadniczy	Średniowiecze (XV w.)		Dz. gr. nr 929/1	
79.	Raławiczki	1	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia		Około 750 m. na północ od kościoła w Raławiczkach w korycie rzeki Białej	
80.	Raławiczki	2	Osada	Neolit, wczesne średniowiecze, średniowiecze	A – 680/85	Dz. gr. nr 795, 459	
81.	Raławiczki	3	Pracownia hutnicza	Średniowiecze ?		Dz. gr. nr 73, 74, 75/1	
82.	Raławiczki	4	Osada	Kultura przeworska (faza D), wczesne średniowiecze, średniowiecze	A – 644/84	Dz. gr. nr 759/4, 764	
83.	Raławiczki	5	Punkt osadniczy, ślad osadnictwa	wczesne średniowiecze, pradzieje		Dz. gr. nr 1054	
84.	Raławiczki	6	Ślad osadnictwa, osada	wczesne średniowiecze, średniowiecze		Dz. gr. nr 846, 847, 848	
85.	Raławiczki	7	Ślad osadnictwa, osada hutnicza	Kultura przeworska, wczesne średniowiecze, średniowiecze	A – 604/83	Dz. gr. nr 829, 830, 831, 832	
86.	Smolarnia	1	Osada	Średniowiecze		Dz. gr. nr 274/1	Dawniej stan. A
87.	Strzeleccki	1	Grodzisko stożkowe	XIII – XIV w.		Brak lokalizacji	
88.	Strzeleccki	2	Punkt osadniczy	Kultura przeworska (okres wpływów rzymskich)		Brak lokalizacji	

89.	Strzeleccki	3	Osada	Kultura pucharów lejkwatych, wczesne średniowiecze, średniowiecze	A – 597/81	Dz. gr. nr 1758/3, 1758/4	Dawniej stan. A
90.	Strzeleccki	4	Ślad osadnictwa, osada	Wczesne średniowiecze, średniowiecze		Dz. gr. nr 1752/1	
91.	Strzeleccki	5	Osada	Kultura przeworska, wczesne średniowiecze, średniowiecze	A – 601/81	Dz. gr. nr 1307, 1308, 1309, 1310, 1311, 1312, 1313/1, 1313/2, 1313/3, 1315, 1316, 1317, 1318/2, 1319, 1321/3, 1321/4	Dawniej stan. C
92.	Strzeleccki	6	Osada	Kultura przeworska, wczesne średniowiecze, średniowiecze	A – 607/83	Dz. gr. nr 1323, 1324, 1325	
93.	Strzeleccki	7	Ślad osadnictwa, osada hutnicza	Wczesne średniowiecze, średniowiecze		Dz. gr. nr 1749, 1750	
94.	Strzeleccki	8	Osada	Wczesne średniowiecze, średniowiecze	A – 594/81	Dz. gr. nr 1746, 1747	Dawniej stan. F
95.	Strzeleccki	9	Ślad osadnictwa, osada	Kultura przeworska (późny okres wpływów rzymskich)		Dz. gr. nr 1731	
96.	Strzeleccki	10	Osada	Średniowiecze		Dz. gr. nr 1781, 1835	
97.	Strzeleccki	11	Punkt osadniczy	Średniowiecze		Dz. gr. nr 1379	
98.	Strzeleccki	12	Ślad osadnictwa, punkt osadniczy	Kultura przeworska (okres wpływów rzymskich), średniowiecze		Dz. gr. nr 826, 827	
99.	Strzeleccki	13	Punkt osadniczy	Średniowiecz, pradzieje		Dz. gr. nr 816	
100.	Strzeleccki	14	Punkt osadniczy	Kultura przeworska (okres wpływów rzymskich), średniowiecze		Dz. gr. nr 470	
101.	Ścigów	8	Osada	Wczesne średniowiecze, średniowiecze	A – 643/84	Dz. gr. nr 310	
102.	Ścigów	9	Osada	Wczesne średniowiecze	A – 527/79	Dz. gr. nr 156	Dawniej stan. G
103.	Ścigów	13	Osada produkcyjna	Średniowiecze	A – 593/81	Dz. gr. nr 64/2, 65	Dawniej stan. K
104.	Wawrzyńcowice	1	Ślad osadnictwa	Neolit		Brak lokalizacji	
105.	Wawrzyńcowice	2	Ślad osadnictwa	Neolit		Brak lokalizacji	
106.	Wawrzyńcowice	3	Ślad osadnictwa	Kultura ceramiki sznurkowej		Dz. gr. nr 11/PGR	

107.	Wawrzyńcowice	4	Ślad osadnictwa, osada	Kultura pucharów lejkowatych, średniowiecze		Dz. gr. nr 124, 92/2	
108.	Wawrzyńcowice	5	Osada	Średniowiecze		Dz. gr. nr 126/2, 133	
109.	Zielina	1	Ślad osadnictwa	Neolit		Brak lokalizacji	
110.	Zielina	2	Ślad osadnictwa	Neolit		Brak lokalizacji	
111.	Zielina	3	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia		Brak lokalizacji	
112.	Zielina	4	Ślad osadnictwa	Neolit ?		Brak lokalizacji	

2.4 Zachowane układy przestrzenne jednostek osadniczych

W gminie Strzelczki pod względem fizjonomii przeważają formy osadnicze, które zaliczyć można, w pewnym uproszczeniu do ulicówek i wsi wielodrożnych z placem. Zagadnienie typologii wsi jest na tyle skomplikowane, że bez właściwej analizy, obejmującej m.in. siedlisko, drogi, rzuty poziome, zabudowy, rozłogi - podziały parcel polnych i wszelkie regulacje w układzie siedlisk i rozłogów - nie można wyrokować o okresie powstania jednostki osadniczej. Literatura przedmiotu obejmująca Śląsk stanowisko takie potwierdza (M. Kiełczewska - Zalewska, St. Gołachowski).

Wymienieni autorzy zaliczają wsie w obszarze Śląska do lokacji na prawie niemieckim. Była to pewnego rodzaju reforma gospodarcza, wywołująca nowy podział pól na równe działki i równe parcele pod zabudowę, co tworzyło nową, charakterystyczną formę osadnictwa. Cechy tej formy:

- regularny układ równych co do wielkości zagród, położonych w równych od siebie odstępach,
- duże rozmiary wsi, wahające się przeciętnie w granicach 40 - 60 łanów,
- wieś zabudowana na jednej, środkowej niwie,
- pola mają układ wieloniwowy, przystosowany do gospodarki trójpolowej, regularny, nawiązujący do środkowej niwy, na której zabudowana jest wieś.

Regularność układu zagród jest w zewnętrznym wyglądzie główną cechą tych wsi, dlatego nadano im wspólną nazwę „rzędownice”. Wśród nich wyróżnia się wiele odmian, różniących się np. formą placu (owalno - placowa, prostokątno - placowa). Niekiedy kształt rzędownicy wiąże się z elementami topograficznymi (dolina, potok, droga).

Opisane cechy fizjonomiczne zachowały się w różnym stopniu w większych fragmentach wsi: Strzelczki, Raclawiczki, Ścigów, Kujawy, Zielina, Komorniki, Łowkowice, Pisarzowice.

Historycznie ukształtowane układy ruralistyczne wsi, z charakterystyczną zabudową mieszkaniową – inwentarską występują szczególnie we wsiach: Strzelczki, Kujawy, Raclawiczki, Komorniki. Dla wsi Kujawy i Raclawiczki granice układu ruralistycznego zawarte są w Kartach Ewidencji Zabytków OWKZ.

Zespół ds. zachowania dziedzictwa kulturowego wsi i ochrony wiejskiego krajobrazu wojewody opolskiego wskazał na terenie gminy 4 miejscowości:

1. Strzelczki – z historyczną zabudową centrum miejscowości, z wyraźnymi pierzejami utworzonymi ze szczytów budynków i bram między nimi, z dominantą kościoła,
2. Kujawy - z historyczną zabudową wsi, z dominantą kościoła,
3. Raclawiczki – ze szczytową zabudową z kapliczkami przy większości budynków mieszkalnych, z dominantą kościoła, linią ogrodzeń, przed ogródkami,
4. Komorniki – z dominantą kościoła, pierzeją z zabudowy mieszkalnej.

3. Walory krajobrazu

Gminę Strzeleczkę cechuje duży stopień antropogenizacji krajobrazu, szczególnie dotyczy to środkowej, wybitnie rolniczej i bezleśnej części.

Krajobraz najbardziej zbliżony do naturalnego występuje w płaskodennej, podmokłej dolinie Osobłogi, prawie na całym jej przebiegu przez gminę. Dno doliny z meandrującym korytem rzeki porasta bujna roślinność łąkowa w postaci łąk, licznych zarośli wierzbowych i olszowych oraz lasów liściastych. Naturalność tego krajobrazu podkreślają liczne starorzecza z towarzyszącą im roślinnością spontaniczną i bogatą fauną ptasią. Rozległa panorama doliny Osobłogi jest dobrze widoczna z wysokich skarp erozyjnych po wschodniej stronie (Komorniki) oraz z drogi Dobra - Pisarzowice. Z drogi tej roztacza się również w przeciwnym - zachodnim kierunku - godny uwagi krajobraz falistej wysoczyzny w międzyrzeczu Białej i Osobłogi.

Na odcinku Dobra - Łowkowice można zaobserwować przykład nietrafnej decyzji urbanistycznej, której skutkiem jest obecność nieproporcjonalnie wysokich silosów cementowych, wyrastających z rozległej, płaskiej przestrzeni pól, dodatkowo konkurujących z widokiem zabytkowego wiatraka i sielską panoramą wsi Łowkowice - Komorniki.

Sporą atrakcyjnością odznaczają się okolice Mosznej, Urszulanowic i kompleksu leśnego Popowicki Las w zachodniej części gminy. Są one wprawdzie mało urozmaicone wysokościowo (tylko po wschodniej stronie), ale z ciekawą zmienną szatą roślinną i kilkoma stawami.

Wyjątkową wartość krajobrazową przedstawiają zabytkowe zespoły pałacowo - parkowe w Mosznej i Dobrej. Zespół w Mosznej przewidywany jest do objęcia jako pomnik historii.

Dobrą ekspozycję zespołu pałacowo - parkowej w Mosznej zapewni projektowana, północna obwodnica drogowa wsi Kujawy i Zielina, biegnąca przez lokalne wzniesienia, leżące na wschód od pałacu.

W należącym do gminy Strzeleczkę fragmencie Borów Niemodlińskich, szczególnymi walorami krajobrazu odznaczają się:

- urozmaicona ściana lasu, widoczna z drogi Dobra - Strzeleczkę - Ścigów - Raclawiczki - Serwitut - Smolarnia,
- śródleśne polany w przysiółku Kopalina oraz na północ od zespołu pałacowo - parkowego w Dobrej,
- wysokopiennie lasy sosnowe i mieszane na suchych siedliskach borowych o zmiennym urzeźbieniu, na północ od Dobrej i Strzeleczek.

Gmina nie jest objęta audytem krajobrazowym.

Rozdział IV - UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE I SPOŁECZNE

1. Potencjał demograficzny gminy Strzeleccki.

1.1. Liczba i rozmieszczenie ludności.

Gminę Strzeleccki zamieszkuje 7438 osób, co stanowi 0,7% ludności województwa opolskiego. Gęstość zaludnienia wynosi 63 osoby na km², i jest wartością wyższą od średniej dla obszarów wiejskich województwa (województwo – 50,8 os/km²). We wsi Strzeleccki - ośrodku gminnym zamieszkuje 1575 osób, (ponad 20% ogółu mieszkańców gminy).

Zmiany liczby ludności gminy w okresie 1970-2016.

Okres	Stan ludności – ogółem
1970	9314
1978	8886
1988	8622
1995	8695
1996	8652
1997	8613
1998 – maj	8483
2010	7579
2013	7508
2016	7438

W okresie 1998-2014 wystąpił znaczący spadek liczby mieszkańców gminy (o ponad 13%). Spadek ten miał miejsce we wszystkich jednostkach osadniczych gminy.

Miejscowość	1998r.	2014r.
1. Strzeleccki	1706	1575
2. Dobra	909	770
3. Dziedzice	463	423
4. Komorniki	551	492
5. Kujawy	731	617
6. Łowkowice	644	576
7. Moszna	433	321
8. Pisarzowice	493	448
9. Raclawiczki	898	788
10. Smolarnia	390	308
11. Ścigów	420	343
12. Wawrzyńcowice	91	69
13. Zielina	754	613
gmina ogółem	8483	7352

Liczba ludności przysiółków wynosiła w 2014r.:

- w miejscowości Dobra - przys. Nowy Bud – 84 osoby,
- w miejscowości Komorniki - przys. Nowy Młyn – 42 osoby,
- w miejscowości Moszna - przys. Urszulanowice – 9 osób,
- w miejscowości Pisarzowice - przys. Buława – 102 osoby,

- w miejscowości Smolarnia - przys. Serwitut – 66 osób,
- w miejscowości Ścigów - przys. Kopalina – 21 osób.

1.2. Ruch naturalny ludności.

Okres	małżeństwa	urodzenia żywe	Zgony	przyrost naturalny	na 1000 ludności			
	w liczbach bezwzględnych				Małżeństwa	Urodzenia żywe	Zgony	przyrost naturalny
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1985	66	164	104	60	7,6	18,8	11,9	6,9
1993	34	94	81	13	3,9	10,7	9,2	1,5
1995	35	70	77	-7	4,0	8,0	8,8	-0,8
1996	34	83	86	-3	9,6	9,6	9,9	0,3
1997	33	70	94	-24	3,8	8,1	10,9	-2,8
2013	34	67	98	-31	4,5	9,0	13,1	-4,1
2016	18	35	40	-5	5,9	9,8	9,8	-0,1

Od połowy lat 90-ch utrzymuje się w gminie ujemny przyrost naturalny.

1.3. Ruch wędrowniczy.

Niską prężność ludności w gminie, wyrażającą się niskimi wskaźnikami przyrostu naturalnego, pogłębiają występujące procesy migracyjne. Saldo migracji wykazuje wartości ujemne. Decyduje o tym odpływ ludności z gminy.

Saldo migracji ogółem			
Rok	w liczbach bezwzględnych	na 1000 ludności	w tym zagraniczne
1985	-19	-2,2	-19
1993	-57	-6,46	
1995	-47	-5,40	-37
1996	-27	-3,12	-49
1997	-42	-4,87	-62
2013	-4	-0,53	
2014	-26	-3,5	-1,47

1.4. Struktura wieku ludności (2016r.)

Wyszczególnienie	Liczba ludności (stan z 2016 roku- dane GUS)	
	Liczba ludności	%
Ogółem	7438	100
W wieku przedprodukcyjnym (poniżej 17 lat)	1171	15,7
W wieku produkcyjnym (18- 59 lat kobiety, 18- 64 lata mężczyźni)	4888	65,7
W wieku poprodukcyjnym 60/65 i więcej	1379	18,5

Niekorzystne zmiany występujące w strukturze wieku ludności wyrażają się :

- niskim udziałem grupy przedprodukcyjnej,
- wzrostem udziału grupy poprodukcyjnej (z 14,7% do 18,5%).

Znaczny wzrost grupy wieku poprodukcyjnego potwierdza niekorzystny proces starzenia się ludności gminy. Niewątpliwie wpływ na taki stan struktury wieku mają emigracje zagraniczne młodej populacji, czego nie równoważą ruchy wędrowkowe wewnętrzne.

2. Rynek pracy

2.1. Zatrudnienie.

Ogółem liczba pracujących w gminie w 2015r. wg danych GUS wynosiła 585 osób, co stanowi niecałe 12% ludności grupy zawodowo czynnej. Ilość pracujących na 1000 ludności wynosi zaledwie 79 i jest wartością bardzo niską w stosunku do średniej w województwie. Liczba pracujących nie obejmuje podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz gospodarstw indywidualnych.

Rynek pracy jest zróżnicowany. Największą liczbą miejsc pracy dysponują przemysł i budownictwo, gdzie zatrudnionych jest 316 osób (ok. 52% ogółu miejsc pracy w gminie).

Rynek pracy reprezentowany jest również przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą. Ogółem w 2015 r. wg GUS było zarejestrowanych 433 podmiotów.

Tab. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON według wybranych sekcji (2013r).

Wyszczególnienie	ogółem	Sekcje								
		W tym								
		rolnictwo, leśnictwo, rybactwo	przemysł	budowni- ctwo	handel, naprawa samochodów	transport i gosp. magazy- nowa	zakwaterno- wanie i gastronomia	informacja i komuni- kacja	Obsługa nierucho- mości	działalność profesjonalna, naukowa i techn.
Gmina	441	38	71	99	65	11	16	3	8	25

Stopień aktywności gospodarczej mieszkańców gminy wyrażony liczbą podmiotów gospodarczych na 1000 ludności wynosi 58,7.

2.2. Bezrobocie

Ogółem zarejestrowano w gminie (2015 r.) 290 osób pozostających bez pracy, w tym 117 mężczyzn i 173 kobiety.

Stopa bezrobocia (stosunek liczby bezrobotnych do liczby ludności w wieku produkcyjnym w 2013 r. wynosiła:

- gmina Strzelecзки 6,2%,
- powiat krapkowicki 9,8%,
- średnia w województwie 14,2%.

W 2015 roku stopa bezrobocia spadła i wynosiła 5,9% ogółu ludności w wieku produkcyjnym.

Rzeczywisty obraz bezrobocia w gminie przedstawia się inaczej aniżeli wykazuje materiał statystyczny. Znaczna liczba osób (potencjalnie bezrobotnych) nie jest zarejestrowana, pracuje za granicą.

3. Prognoza rozwoju ludności do roku 2025

Negatywne zjawiska zachodzące w procesach ludnościowych gminy w latach ubiegłych będą rzutować również na przyszłą sytuację demograficzną.

Diagnoza stanu nie daje podstawy do przewidywania korzystnych zmian ludnościowych w gminie Strzeleczyki.

Lata transformacji gospodarczej przyniosły, podobnie jak dla województwa i kraju, zupełnie nowe zjawiska demograficzne wskazujące na zarysowujący się kryzys demograficzny:

- spadek urodzeń,
- spadek zawieranych małżeństw,
- spadek dzietności kobiet,
- spadek przyrostu naturalnego, spadek udziału dzieci i młodzieży w strukturze demograficznej gminy,
- wzrost umieralności ogólnej, w tym wysoka nadumieralność mężczyzn,
- defeminizacja wsi i rolnictwa,
- nadmierne migracje zagraniczne.

Uwzględniając prognozy demograficzne opracowane przez GUS na lata 2014 – 2050 dla terenów wiejskich powiatu krapkowickiego do 2025r. założono proporcjonalnie dla gminy Strzeleczyki spadek ludności gminy o ok.350 osób. Poza miejscowością gminną, szacuje się w pozostałych miejscowościach spadek zaludnienia. W poniższej tabeli zestawiono istniejącą i prognozowaną wielkość zaludnienia poszczególnych wsi w gminie.

Prognoza liczby ludności ogółem (w osobach) - rok 2025

Miejscowość	1998r.	2014r.	2025r.
1. Strzeleczyki	1706	1575	1580
2. Dobra	909	770	740
3. Dziedzice	463	423	400
4. Komorniki	551	492	470
5. Kujawy	731	617	590
6. Łowkowice	644	576	550
7. Moszna	433	321	320
8. Pisarzowice	493	448	430
9. Raławiczki	898	788	760
10. Smolarnia	390	308	290
11. Ścigów	420	343	320
12. Wawrzyńcowice	91	69	60
13. Zielina	754	613	590
gmina ogółem	8483	7352	7100

Liczba ludności w 2014r. wg danych UG Strzeleczyki.

Struktura wieku wg podstawowych grup wiekowych (stan na 2013r., źródło: GUS):

Wyszczególnienie	Liczba ludności (stan z 2013 roku- dane)	
	Liczba ludności	%
Ogółem	7508	100

W wieku przedprodukcyjnym (poniżej 17 lat)	1217	16,21
W wieku produkcyjnym (18- 59 lat kobiety, 18- 64 lata mężczyźni)	4943	65,84
W wieku poprodukcyjnym 60/65 i więcej	1348	17,95

Szacowana struktura wieku w 2025r. wg podstawowych grup wiekowych
(wg prognoz GUS na lata 2014-2050 dla terenów wiejskich powiatu krapkowickiego):

Wyszczególnienie	Liczba ludności 2025	
	Liczba ludności	%
Ogółem	7100	100
W wieku przedprodukcyjnym	1073	15,10
W wieku produkcyjnym	4662	65,67
W wieku poprodukcyjnym	1365	19,23

Szacuje się spadek udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym, przy jednoczesnym wzroście udziału grupy poprodukcyjnej.

4.Podaż pracy w gminie w okresie 2013 – 2025

Przyszłościową sytuację na rynku pracy warunkować będą zachodzące zmiany systemowe w gospodarce, a w szczególności: postępujący proces urynkowania i racjonalizacja zatrudnienia, rozwój lokalnych rynków pracy, zmiany w polityce socjalnej państwa. Społeczne efekty tych procesów wymagać będą od władz gminy aktywnej polityki społecznej.

Następować powinien wzrost zatrudnienia w sferze szeroko pojętych usług w zakresie obsługi ludności i rolnictwa oraz tworzenia nowych miejsc pracy, szczególnie dla kobiet.

Gospodarcza strategia rozwoju gminy winna uwzględniać:

- zwiększenie liczby miejsc pracy na miejscu, w celu ograniczenia zagranicznych migracji ludności,
- ograniczenie odpływu młodzieży ze wsi i z zawodu rolnika,
- preferencje dla zakładów tworzących miejsca pracy dla kobiet.

Rozdział V - UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZASOBÓW MIESZKANIOWYCH I WYPOSAŻENIA W OBIEKTY OBSŁUGI LUDNOŚCI

1. Gospodarka mieszkaniowa

1.1. Ocena stanu istniejącego

Mieszkalnictwo jest ważnym elementem kształtowania obszarów osadniczych i podstawową miarą zaspokajania potrzeb gospodarstw domowych.

Wg danych GUS - zasoby i warunki mieszkaniowe w gminie Strzeleczerki charakteryzują następujące wielkości:

	Jednostka miary	2013
ZASOBY MIESZKANIOWE		
Zasoby mieszkaniowe gmin (komunalne)		
mieszkania ogółem		
Mieszkania	-	27
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	1652
Zasoby mieszkaniowe		
Ogółem		
Mieszkania	-	2372
Izby	-	12838
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	263854
na wsi		
Mieszkania	-	2372
Izby	-	12838
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	263854
Budynki mieszkalne w gminie		
Ogółem		
	-	2117
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne		
Ogółem		
Wodociąg	-	2273
ustęp spłukiwany	-	2268
Łazienka	-	2066
centralne ogrzewanie	-	1721
Mieszkania wyposażone w instalacje - w % ogółu mieszkań		
na wsi		
Wodociąg	%	95,8
Łazienka	%	87,1
centralne ogrzewanie	%	72,6
Zasoby mieszkaniowe – wskaźniki		
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	m ²	111,2
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	m ²	35,1
mieszkania na 1000 mieszkańców	-	315,9
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności		
Ogółem		
Wodociąg	%	93,1
Kanalizacja	%	1,1
Gaz	%	0,0

Wskaźniki zasobów mieszkaniowych w 2013r.

Warunki mieszkaniowe	Gmina	Województwo
• osób / mieszkanie	3,81	3,34
• pow. użytkowa mieszkania (m ²)	111,2	80,1
• pow. użytkowa mieszkań w m ² / osobę	35,1	27,8
• mieszkania na 1000 mieszkańców	315,9	347,0

Tereny zabudowy mieszkaniowej w gminie wyposażone są jedynie w instalacje wodociągowe i częściowo kanalizacyjne. W realizacji jest sieć kanalizacji sanitarnej. W gminie brak jest sieci gazowej.

1.2 Strategia mieszkaniowa

Właściwa ocena potrzeb mieszkaniowych jest istotna przede wszystkim w aspekcie gospodarki terenami w gminie. Zarówno niedobór, jak nadmiar terenów powoduje zajmowanie ich w przypadkowej kolejności, prowadzić może do rozproszenia zabudowy i nieefektywnego wykorzystania infrastruktury.

W przewidywaniach dotyczących potrzeb mieszkaniowych należy uwzględnić szereg czynników, w tym prognozowane zmiany demograficzne w gminie, rozgęszczenie istniejących zasobów mieszkaniowych.

Strategię mieszkaniową (do roku 2025) określono w studium w odniesieniu do trzech głównych celów:

- zabezpieczenie nowych terenów mieszkaniowych w ramach zwartej zabudowy wsi oraz utrzymanie terenów mieszkaniowych wyznaczonych w obowiązujących planach miejscowych i decyzjach o warunkach zabudowy wg bilansu terenów mieszkaniowych określonych w rozdz. XVII.,
- rezygnacja z terenów zbędnych określonych w studium z 1999r.,
- doprowadzenie istniejących zasobów mieszkaniowych (we wszystkich sektorach własnościowych), do stanu odpowiadającego współczesnemu poziomowi cywilizacyjnemu, tak pod względem wyposażenia, jak też parametrów eksploatacyjnych. Dla osiągnięcia tego celu wymagane jest w budynkach nadających się do modernizacji w ramach remontów, względnie przebudowy zapewnienie:
  - energooszczędności (z wykorzystaniem technik termorenowacji),
  - trwałość i estetyki,
  - funkcjonalności,
  - współczesnego standardu wyposażeniowego,
  - dostępności dla niepełnosprawnych (w miarę potrzeb i możliwości technicznych),
- zapewnienie mieszkań tym rodzinom, które nie są w stanie same opłacić kosztów pozyskania, względnie wynajęcia mieszkania.

W gminie Strzelecзки istnieje grupa rodzin pozostających w strefie ubóstwa, bez widocznych możliwości rychłego wyjścia z tej sytuacji. Może nastąpić powiększenie się liczby rodzin wymagających bezpośredniej pomocy w formie mieszkania socjalnego. W świetle powyższego w całym programie mieszkaniowym uwzględnić należy program budownictwa socjalnego szczególnie na terenie miejscowości gminnej.

2. Usługi

Usługi służą zaspokojeniu różnorodnych potrzeb ludności. Są także miejscem pracy, ich rozwój może poprawić relacje popytu i podaży pracy w gminie. Są różne kwalifikacje usług,

w praktyce urbanistycznej czytelnym podziałem jest wyróżnienie:

- usług publicznych,
- usług komercyjnych.

Usługi publiczne - obejmują usługi w dziedzinie: oświaty, sportu, administracji publicznej, kultury, kultu religijnego (cmentarze uwzględniono w urządzeniach infrastrukturalnych), wypoczynku (ogólnie dostępne tereny zieleni).

Obiekty i urządzenia infrastruktury społecznej, w których świadczone są usługi publiczne w większości są realizowane jako zadanie własne gminy.

Wyróżnikiem usług komercyjnych jest ich rynkowy charakter. Rozwój usług komercyjnych jest pochodną poziomu życia i potrzeb ludności. W dużym stopniu zależy od aktywności zainteresowanych podmiotów gospodarczych, władze gminy powinny stymulować ich rozwój poprzez gospodarkę terenami. W dziedzinie usług komercyjnych, zadaniem własnym gminy jest budowanie targowisk i hal targowych.

2.1. Przedszkola

PRZEDSZKOLA		
Przedszkola ogółem		
Ogółem	ob.	1
Oddziały	-	12,00
Miejsca	msc.	300
Dzieci	osoba	181

We wsi gminnej funkcjonuje publiczne przedszkole z oddziałem integracyjnym. Przedszkole publiczne w Strzeleczkach posiada oddziały we wsiach:

- Komorniki
- Dobra
- Pisarzowice
- Zielina
- Dziedzice
- Raclawiczki

W przedszkolach jest 300 miejsc. W 2013r. wg GUS do przedszkoli uczęszczało 219 dzieci.

W zakresie wykorzystania miejsc przedszkolnych występuje w gminie znaczna rezerwa. W warunkach gminy Strzeleczyki - uwzględniając wielkości zaludnienia poszczególnych miejscowości i liczbę dzieci - sytuację w zakresie placówek przedszkolnych należy uznać za racjonalną.

Liczebność grupy wieku przedszkolnego w okresie perspektywicznym zasadniczo nie powinna wzrosnąć. Ewentualny wzrost liczby dzieci może wystąpić we wsi Strzeleczyki, tu bowiem prognozuje się w okresie perspektywy przyrost zaludnienia.

Nie można wykluczyć czasowego lub stałego wyłączenia przedszkoli w najmniejszych wsiach przy wyjątkowo niekorzystnych prognozach demograficznych i bardzo niskim wskaźniku uczestnictwa dzieci w wieku przedszkolnym.

2.2. Szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne

Niżej wymienione wielkości ilustrują statystyczną sytuację szkolnictwa w gminie:

	Jednostka miary	2013
--	-----------------	------

SZKOLNICTWO PODSTAWOWE		
Szkoły podstawowe ogółem		
Ogółem	ob.	5
oddziały w szkołach	-	25,40
Uczniowie	osoba	342
Absolwenci	osoba	79
Uczniowie przypadający na 1 oddział w szkołach podstawowych		
szkoły podstawowe ogółem	-	13
SZKOLNICTWO GIMNAZJALNE		
Gimnazja ogółem		
Ogółem	ob.	1
oddziały w szkołach	-	8,00
Uczniowie	osoba	203
Uczniowie przypadający na 1 oddział w gimnazjach		
gimnazja ogółem	-	25

Szkoły funkcjonują we wsiach Strzeleczki, Dobra, Zielina, Komorniczki, Raclawiczki.

Gimnazjum w Strzeleczkach rozpoczęło swoją działalność po wprowadzenie nowej reformy w oświacie w 1999r. Od roku szkolnego 2000/2001 funkcjonuje w nowo wybudowanym obiekcie, którego powierzchnia wynosi 571 metrów kwadratowych.

W roku szkolnym 2003/2004 oddana została do użytku wybudowana hala sportowa o wymiarach 18 x 30 m (540 metrów kwadratowych.) Kompleks szkolny liczy 13 sal lekcyjnych. Do szkoły dowożone są autobusami dzieci z całej gminy.

2.3. Zdrowie i opieka społeczna

W granicach gminy funkcjonują:

- 5 przychodni,
- 3 praktyki lekarskie,
- 2 apteki ogólnodostępne.

Funkcjonujące ośrodki zdrowia są we wsiach: Strzeleczki, Raclawiczki, Zielina, Dobra.

Poza wymienionymi, ambulatoryjnymi zakładami opieki zdrowotnej - w gminie, we wsi Moszna znajduje się obiekt stacjonarnej opieki zdrowotnej służby zdrowia - Centrum Terapii Nerwic, który funkcjonuje w nowym obiekcie. CTN dysponuje 130 łózkami. Pełni funkcję ponadlokalną, świadczy usługi o zasięgu krajowym. „Zajazd Amazonka” w Mosznej po zmianie sposobu użytkowania pełnić będzie funkcję domu opieki nad osobami starszymi.

2.4. Kultura

Gminny Ośrodek Kultury mieści się w Strzeleczkach. Podlegają mu następujące placówki:

- Dom Kultury w Raclawiczkach,
- Dom Kultury w Kujawach,
- Świetlica w Strzeleczkach,
- Świetlica w Dobrej,
- Świetlica w Pisarzowicach,
- Świetlica w Ścigowie,
- Świetlica w Mosznej,
- Świetlica w Komornikach,
- Świetlica w Dziedzicach,

- Zaplecze rekreacyjno - sportowe w Kujawach.

We wsi gminnej znajduje się Gminna Biblioteka Publiczna. Na terenie gminy jest 7 bibliotek.

Znane są w kraju, promujące gminę - corocznie odbywające się w zamku w Mosznej, w miesiącach: maj - czerwiec, obchody „Święta kwitnącej azalii”, połączone z koncertami.

2.5. Urządzenia sportowe

Place sportowe (poza terenami przyszkolnymi) znajdują się we wsiach: Dziejce, Dobra, Komorniki, Kujawy, Raclawiczki, Pisarzowice, Smolarnia, Strzeleczki. Zaplecza sanitarno-socjalne znajdują się w miejscowościach Strzeleczki, Komorniki, Kujawy i Raclawiczki. Pozostałe miejscowości nie posiadają zaplecza, a także urządzeń widowni.

2.6. Obiekty i urządzenia turystyczne

Gmina dysponuje bazą turystyczną w postaci 87 miejsc noclegowych, zorganizowanych w ośrodku campingowym w Dobrej oraz w zajeździe w Mosznej (aktualnie nieczynny – zmiana sposobu użytkowania na dom opieki nad osobami starszymi). Usługi hotelarskie prowadzone są w zamku w Mosznej.

Turystyka stanowi ważną dziedzinę życia społecznego, daje szansę aktywizacji gospodarczej gminy. Działania gminy powinny m in. wspierać sektor prywaty podejmujący tworzenie bazy turystycznej (hotele, obiekty gastronomiczne, campingi, tereny sportu, stacje paliw, miejsca obsługi podróżnych).

Rozdział VI - UWARUNKOWANIA ROZWOJU FUNKCJI GOSPODARCZYCH

1. Gospodarka rolna

1.1. Struktura władania gruntami

Wg Powszechnego Spisu Rolnego z 2010r. w gminie funkcjonowały 923 gospodarstwa rolne na powierzchni 7278 ha, z tego użytki rolne stanowiły 8876 ha (94,5%), lasy 68 ha (1,0%) i grunty pozostałe 333 ha (4,5%).

W 920 gospodarstwach indywidualnych pozostawało 5566 ha z tego użytki rolne stanowiły 5297 ha (95,0%). Pozostałe gospodarstwa (AWR SP i in.) użytkowały 1712 ha.

Szczegółową strukturę użytkowania wg liczby gospodarstw i powierzchni zawiera poniższe zestawienie. Dla porównania zestawiono poniżej strukturę użytkowania gruntów wg stanu na 01.01.1998 r.

	Jednostka miary	2010
PSR 2010 - WG SIEDZIBY GOSPODARSTWA		
Użytkowanie gruntów		
gospodarstwa rolne ogółem		
liczba gospodarstw rolnych		
grunty ogółem	-	923
użytki rolne ogółem	-	901
użytki rolne w dobrej kulturze	-	867
pod zasiewami	-	551
grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	-	47
uprawy trwałe	-	47
sady ogółem	-	45
ogrody przydomowe	-	687
łąki trwałe	-	397
pastwiska trwałe	-	27
pozostałe użytki rolne	-	136
lasy i grunty leśne	-	95
pozostałe grunty	-	910
Powierzchnia		
grunty ogółem	ha	7277,71
użytki rolne ogółem	ha	6876,14
użytki rolne w dobrej kulturze	ha	6792,04
pod zasiewami	ha	5722,14
grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	ha	157,54
uprawy trwałe	ha	16,88
sady ogółem	ha	14,17
ogrody przydomowe	ha	18,03
łąki trwałe	ha	699,26
pastwiska trwałe	ha	178,19
pozostałe użytki rolne	ha	84,10
lasy i grunty leśne	ha	68,43
pozostałe grunty	ha	333,14
gospodarstwa indywidualne		
liczba gospodarstw rolnych		
grunty ogółem	-	920
użytki rolne ogółem	-	899

użytki rolne w dobrej kulturze	-	865
pod zasiewami	-	549
grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	-	46
uprawy trwałe	-	47
sady ogółem	-	45
ogrody przydomowe	-	687
łąki trwałe	-	396
pastwiska trwałe	-	25
pozostałe użytki rolne	-	136
las i grunty leśne	-	93
pozostałe grunty	-	907
Powierzchnia		
grunty ogółem	ha	5566,03
użytki rolne ogółem	ha	5297,05
użytki rolne w dobrej kulturze	ha	5212,95
pod zasiewami	ha	4445,34
grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	ha	77,54
uprawy trwałe	ha	16,88
sady ogółem	ha	14,17
ogrody przydomowe	ha	18,03
łąki trwałe	ha	626,55
pastwiska trwałe	ha	28,61
pozostałe użytki rolne	ha	84,10
las i grunty leśne	ha	48,21
pozostałe grunty	ha	220,77

Dane dotyczące struktury władania gruntami wg stanu na dzień 01.01.1998r. przedstawia poniższe zestawienia oraz tabela informująca o strukturze władania w poszczególnych wsiach.

Wyszczególnienie	Powierzchnia użytków rolnych w ha.	Udział w powierzchni użytków rolnych w ha.
Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa w tym:	1 132	17,2
- Stadnina koni – Moszna	888	78,4
- Ośrodek Hodowli Zarodowej w Głogówku, folwark Buława	244	21,6
Indywidualne gospodarstwa rolne	5294	80,5
Administracja Lasów Państwowych	74	1,1
Pozostałe	79	1,2
Ogółem gmina	6 579	100,0

Organizacja przestrzenna gospodarstw Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa

Wyszczególnienie	Wsie	Powierzchnia użytków rolnych w ha.
1. Stadnina Koni Moszna	Moszna	200
	Kujawy	291

	Pisarzowice	131
	Raławice	99
	Dziedzice	75
	Smolamia	25
	Wawrzyńcowice	87
Razem:		888
2. Ośrodek Hodowli Zarodowej w Głogówku, folwark Buława	Pisarzowice Wawrzyńcowice	130 114
Razem:		244

STRUKTURA WŁADANIA UŻYTKAMI ROLNYMI

	Lasy państwowe		Rolnicze spółdzielnie produkcyjne		Indywidualne gospodarstwa rolne		Agencja Rolna Skarbu Państwa		Pozostałe		Ogółem	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Dobra	23,5	4,9			433,9	90,6	1,3	0,3	20,1	4,2	478,8	100
Dziedzice			4,2	1	355	81,3	74,8	17,1	2,7	0,6	436,7	100
Komorniki					525,8	99,4	1,4	0,2	1,9	0,4	529,1	100
Kujawy					443,7	60,2	290,8	39,4	2,8	0,4	737,3	100
Łowkowice					605	99,3	3,1	0,5	1,2	0,2	609,3	100
Moszna	18,4	6,5	0,6	0	61,8	21,6	200	70,9	1,2	0,6	282	100
Pisarzowice					561,8	71,2	225,1	28,5	2,5	0,3	789,4	100
Raławiczk					325,4	76,1	98,8	23,1	3,7	0,8	427,9	100
Smoiamia	11,3	9,8			75,1	65,7	25,2	21,7	3,4	2,8	115	100
Strzeleccki	19,2	1,6	8,8	0,7	1187	96,8	2,9	0,2	8,4	0,7	1226	100
Ścigów	1	0,3	5,9	1,5	369,3	93,8	8,6	2,2	8,5	2,2	393,3	100
Wawrzyńcowice					62,5	23,7	201,2	76,1	0,3	0,2	264	100
Zielina	0,5	0,2			287	99			2,4	0,8	289,9	100
RAZEM:	73,9	1,1	19,5	0,3	5294	80,5	1132,1	17,2	59,2	0,9	6579	100

1.2. Indywidualne gospodarstwa rolne.

Struktura obszarowa indywidualnych gospodarstw rolnych w gminie Strzeleccki jak wynika z danych statystycznych jest niekorzystna. W gminie jest 921 gospodarstw indywidualnych. Działalność rolniczą prowadzi 888 gospodarstw. Dominują gospodarstwa małe: o powierzchni do 1 ha jest 46% gospodarstw, a o powierzchni 1- 5 ha – 25%. Gospodarstw o powierzchni powyżej 15 ha jest tylko 11%.

Ilość gospodarstw indywidualnych w rozbiciu na grupy wielkościowe ilustruje poniższe zestawienie. Dla porównania zestawiono dane wg PSR z 1996 r.

	Jednostka miary	2010
PSR 2010 - WG SIEDZIBY GOSPODARSTWA		

gospodarstwa indywidualne		
gospodarstwa ogółem		
Ogółem	-	921
do 1 ha włącznie	-	454
powyżej 1 ha razem	-	467
1 - 5 ha	-	227
1 - 10 ha	-	318
1 - 15 ha	-	362
5 - 10 ha	-	91
5 - 15 ha	-	135
10 -15 ha	-	44
5 ha i więcej	-	240
10 ha i więcej	-	149
15 ha i więcej	-	105
gospodarstwa prowadzące działalność rolniczą		
Ogółem	-	888
do 1 ha włącznie	-	423
powyżej 1 ha razem	-	465
1 - 5 ha	-	225
1 - 10 ha	-	316
1 - 15 ha	-	360
5 - 10 ha	-	91
5 - 15 ha	-	135
10 -15 ha	-	44
5 ha i więcej	-	240
10 ha i więcej	-	149
15 ha i więcej	-	105

Gospodarstwa indywidualne gospodarują na 5566 ha. Średnia wielkość gospodarstwa (z uwzględnieniem gospodarstw na gruntach AR SP) wynosi 7,88 ha, a średnia wielkość gospodarstwa indywidualnego – 6,04 ha. Szczegółowo ilustruje to poniższe zestawienie.

	Jednostka miary	2010
PSR 2010 - WG SIEDZIBY GOSPODARSTWA		
gospodarstwa indywidualne		
gospodarstwa ogółem		
Ogółem	ha	5566,03
do 1 ha włącznie	ha	167,40
powyżej 1 ha razem	ha	5398,63
1 - 5 ha	ha	645,19
1 - 10 ha	ha	1291,37
1 - 15 ha	ha	1842,37
5 - 10 ha	ha	646,18
5 - 15 ha	ha	1197,18
10 -15 ha	ha	551,00
5 ha i więcej	ha	4753,44
10 ha i więcej	ha	4107,26
15 ha i więcej	ha	3556,26
gospodarstwa prowadzące działalność rolniczą		
Ogółem	ha	5551,15
do 1 ha włącznie	ha	156,93
powyżej 1 ha razem	ha	5394,22

1 - 5 ha	ha	640,78
1 - 10 ha	ha	1286,96
1 - 15 ha	ha	1837,96
5 - 10 ha	ha	646,18
5 - 15 ha	ha	1197,18
10 -15 ha	ha	551,00
5 ha i więcej	ha	4753,44
10 ha i więcej	ha	4107,26
15 ha i więcej	ha	3556,26
Średnia powierzchnia ogółem, użytków rolnych ogółem i użytków rolnych w dobrej kulturze		
gospodarstwa rolne ogółem		
gospodarstwa ogółem		
grunty ogółem	ha	7,88
użytki rolne ogółem	ha	7,44
użytki rolne w dobrej kulturze	ha	7,35
gospodarstwa prowadzące działalność rolniczą		
grunty ogółem	ha	8,15
użytki rolne ogółem	ha	7,71
użytki rolne w dobrej kulturze	ha	7,62
gospodarstwa indywidualne		
gospodarstwa ogółem		
grunty ogółem	ha	6,04
użytki rolne ogółem	ha	5,75
użytki rolne w dobrej kulturze	ha	5,66
gospodarstwa prowadzące działalność rolniczą		
grunty ogółem	ha	6,25
użytki rolne ogółem	ha	5,96
użytki rolne w dobrej kulturze	ha	5,87

Gospodarowanie w tak rozdrobnionym i rozproszonym układzie jest mało efektywne, ogranicza stosowanie odpowiedniego sprzętu do uprawy i zbiorów, a przede wszystkim nie spełnia wymogów stawianych przez Unię Europejską. Rozłogi gospodarstw są dodatkową barierą rozwoju. Przemiany w strukturze agrarnej są procesem długotrwałym, ale niezbędnym.

Według Powszechnego Spisu Rolnego z 1996 r., w gminie Strzelecзки było 843 użytkowników indywidualnych gospodarstw rolnych.

Strukturę obszarową gospodarstw ilustruje poniższa tabela:

Grupy Obszarowe	Indywidualne gospodarstwa rolne		Powierzchnia ogólna w ha.
	w liczbach bezwzględnych	w %	
1-2	235	27,9	360
2-3	116	13,8	307
3-5	174	20,6	713
5-7	95	11,3	584
7-10	72	8,5	620
10-15	78	9,2	993
15-20	39	4,6	676
20-30	21	2,5	488
30-50	9	U	324
powyżej 50	4	0,5	256
Razem:	843	100,0	5322

1.3. Ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w gminie.

W poniższej tabeli zestawione produkcję roślinną i zwierzęcą, wyposażenie w ciągniki, zużycie nawozów mineralnych w gospodarstwach rolnych w gminie i osobno w gospodarstwach indywidualnych (wg PSR 2010r.). Dla porównania poniżej zestawiono wyniki ekonomiczno-produkcyjne za 1997r.

	Jednostka miary	2010
PSR 2010 - WG SIEDZIBY GOSPODARSTWA		
Gospodarstwa z uprawą wg rodzaju i powierzchni zasiewów		
gospodarstwa rolne ogółem		
Ogółem	-	551
zboża razem	-	544
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	-	534
Ziemniaki	-	308
uprawy przemysłowe	-	44
buraki cukrowe	-	27
rzepak i rzepik razem	-	21
strączkowe jadalne na ziarno razem	-	0
warzywa gruntowe	-	5
gospodarstwa indywidualne		
Ogółem	-	549
zboża razem	-	542
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	-	532
Ziemniaki	-	308
uprawy przemysłowe	-	43
buraki cukrowe	-	27
rzepak i rzepik razem	-	20
strączkowe jadalne na ziarno razem	-	0
warzywa gruntowe	-	5
Powierzchnia zasiewów wg rodzaju gospodarstwa		
gospodarstwa rolne ogółem		
Ogółem	ha	5722,14
zboża razem	ha	4424,65
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	ha	4073,30
pszenica ozima	ha	1192,48
pszenica jara	ha	112,05
Żyto	ha	95,47
jęczmień ozimy	ha	592,04
jęczmień jary	ha	493,32
Owies	ha	226,18
pszenżyto ozime	ha	638,66
pszenżyto jare	ha	6,11
mieszanki zbożowe ozime	ha	55,74
mieszanki zbożowe jare	ha	661,25
kukurydza na ziarno	ha	346,62
Ziemniaki	ha	123,88
uprawy przemysłowe	ha	558,15
buraki cukrowe	ha	69,10
rzepak i rzepik razem	ha	489,05
strączkowe jadalne na ziarno razem	ha	0,00
warzywa gruntowe	ha	2,18
gospodarstwa indywidualne		

Ogółem	ha	4445,34
zboża razem	ha	3834,32
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	ha	3632,97
pszenica ozima	ha	982,48
pszenica jara	ha	112,05
Żyto	ha	95,47
jęczmień ozimy	ha	472,04
jęczmień jary	ha	443,32
Owies	ha	165,85
pszenżyto ozime	ha	638,66
pszenżyto jare	ha	6,11
mieszanki zbożowe ozime	ha	55,74
mieszanki zbożowe jare	ha	661,25
kukurydza na ziarno	ha	196,62
Ziemniaki	ha	123,88
uprawy przemysłowe	ha	228,15
buraki cukrowe	ha	69,10
rzepak i rzepik razem	ha	159,05
strączkowe jadalne na ziarno razem	ha	0,00
warzywa gruntowe	ha	2,18
Pogłowie zwierząt gospodarskich w sztukach dużych		
gospodarstwa rolne ogółem		
gospodarstwa utrzymujące zwierzęta gospodarskie	-	711
pogłowie zwierząt w sztukach dużych (SD)	szt.	6498
gospodarstwa indywidualne		
gospodarstwa utrzymujące zwierzęta gospodarskie	-	709
pogłowie zwierząt w sztukach dużych (SD)	szt.	5244
Pogłowie zwierząt gospodarskich (bydło, trzoda chlewna, konie, drób)		
gospodarstwa rolne ogółem		
liczba gospodarstw		
bydło razem	-	126
bydło krowy	-	106
trzoda chlewna razem	-	309
trzoda chlewna lochy	-	223
Konie	-	9
drób ogółem razem	-	572
drób ogółem drób kurzy	-	556
zwierzęta gospodarskie		
bydło razem	szt.	3443
bydło krowy	szt.	1663
trzoda chlewna razem	szt.	13652
trzoda chlewna lochy	szt.	1222
Konie	szt.	405
drób ogółem razem	szt.	14895
drób ogółem drób kurzy	szt.	8414
gospodarstwa indywidualne		
liczba gospodarstw		
bydło razem	-	124
bydło krowy	-	104
trzoda chlewna razem	-	309
trzoda chlewna lochy	-	223
Konie	-	7

drób ogółem razem	-	572
drób ogółem drób kurzy	-	556
zwierzęta gospodarskie		
bydło razem	szt.	2305
bydło krowy	szt.	982
trzoda chlewna razem	szt.	13652
trzoda chlewna lochy	szt.	1222
Konie	szt.	14
drób ogółem razem	szt.	14895
drób ogółem drób kurzy	szt.	8414
Ciągniki rolnicze		
gospodarstwa rolne ogółem		
gospodarstwa rolne posiadające ciągniki	-	408
ciągniki w gospodarstwach rolnych	szt.	759
gospodarstwa indywidualne		
gospodarstwa rolne posiadające ciągniki	-	406
ciągniki w gospodarstwach rolnych	szt.	742
Gospodarstwa stosujące nawozy mineralne i wapniowe		
gospodarstwa rolne ogółem		
Gospodarstwa		
Mineralne	-	567
Azotowe	-	543
Fosforowe	-	18
Potasowe	-	13
Wieloskładnikowe	-	532
Wapniowe	-	155
zużycie w dt czystego składnika		
Mineralne	Dt	11639
Azotowe	Dt	5865
Fosforowe	Dt	2742
Potasowe	Dt	3032
Wapniowe	Dt	4428
zużycie na 1 ha użytków rolnych		
Mineralne	Kg	169,3
Azotowe	Kg	85,3
Fosforowe	Kg	39,9
Potasowe	Kg	44,1
Wapniowe	Kg	64,4
zużycie na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze		
Mineralne	Kg	171,4
Azotowe	Kg	86,4
Fosforowe	Kg	40,4
Potasowe	Kg	44,6
Wapniowe	Kg	65,2

1.4. Przetwórstwo rolno - spożywcze.

W gminie Strzeleczki oprócz jednej masarni, piekarni i młyna gospodarczego nie ma przetwórnii innych branż. Istnieje zapotrzebowanie na przetwórstwo owocowo-warzywno i mięsne.

1.5. Utrwalone kierunki produkcji w indywidualnych gospodarstwach rolnych i gospodarstwach Agencji Rolnej Skarbu Państwa.

- produkcja zbóż,
- uprawa ziemniaków- sadzeniaków (Dobra),
- chów bydła - głównie mlecznego (Strzeleczyki, Komorniki, Kujawy, Wawrzyńcowice),
- chów trzody chlewnej (Pisarzowice, Kujawy, Dobra, Łowkowice),
- hodowla koni (Moszna).

1.6. Wnioski z analizy uwarunkowań.

Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - Korzystne położenie gminy w pobliżu miast Krapkowice, Zdieszowice i Kędzierzyn-Koźle - ośrodków z rozwiniętymi usługami wyższego rzędu, - położenie poza zasięgiem oddziaływania autostrady A 4, - korzystne warunki przyrodniczo-glebowe (łagodny klimat, długi okres wegetacji, średnia wartość produkcyjna gleb), - wysoki poziom produkcji zwierzęcej (73,2 SD na 100 ha UR), - wysoki stopień zwodociągowania wsi - korzystne warunki do rozwoju agroturystyki i innych funkcji pozarolniczych. 	<ul style="list-style-type: none"> - niekorzystna struktura obszarowa indywidualnych gospodarstw rolnych - niedoinwestowane przetwórstwo mięsne i całkowity brak przetwórstwa owocowo- warzywnego, - brak wyposażenia w elementy infrastruktury technicznej - kanalizacji i oczyszczania ścieków (w realizacji).

Kluczowe problemy rolnictwa w gminie wymagające rozwiązania:

- przemiany w strukturze agrarnej - zmniejszenie liczby gospodarstw rodzinnych przy jednoczesnym wzroście udziału gospodarstw powyżej 15 ha (proces długotrwały),
- wdrożenie programu „Odnowa wsi” szczególnie we wsiach Dobra, Strzeleczyki i Moszna,
- tworzenie grup producenckich eliminujących pośredników i dostarczających na rynek jednolite, duże partie towaru,
- wykorzystanie nie zagospodarowanych powierzchni budynków inwentarskich i gospodarczych do rozwoju funkcji pozarolniczych,
- nawiązanie kontaktów z fundacjami rozwoju gospodarczego obszarów wiejskich celem uzyskania wsparcia finansowego,
- realizacja brakujących elementów infrastruktury technicznej,
- zalesienie gruntów o najniższych klasach bonitacyjnych głównie we wsiach; Smołarnia, Ścigów, Dziedzice,
- zwiększenie możliwości pozyskania dochodów poza gospodarstwem rolnym,
- poprawa struktury obszarowej indywidualnych gospodarstw rolnych (rodzinnych),
- zmniejszenie zatrudnienia w gospodarstwach indywidualnych,
- rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego, głównie na potrzeby lokalne.

2. Nierolnicze funkcje gospodarcze

Nierolnicze funkcje gospodarcze są dziedziną wpływającą w bardzo istotny sposób na stopień urbanizacji obszaru gminy i generującą miejsca pracy. Aktywność gospodarza w gminie Strzeleczyki (GUS 2013) poza gospodarką rolną wyrażona liczbą podmiotów gospodarczych przedstawia się następująco:

- przemysł - 71
- budownictwo - 99

- transport i gospodarka magazynowa - 11
- handel i naprawa samochodów - 65
- zakwaterowanie i gastronomia - 16
- obsługa nieruchomości - 8
- informacja i komunikacja - 3
- pozostała działalność profesjonalna - 25

Występujące w gminie branże to głównie działalność wytwórczo - usługowa słabo związana z rolnictwem: produkcja materiałów budowlanych, handel, przemysł wydobywczy. W gminie nie występują obszary nadmiernej kumulacji funkcji gospodarczych, zaś uwarunkowania rozwoju tych funkcji są korzystne. Ważniejsze z nich to:

- korzystne położenie gminy w regionie,
- znaczny potencjał gruntów o niewysokich wartościach bonitacyjnych przy trasach komunikacyjnych (drogowych i kolejowych) o znaczeniu wojewódzkim ,
- nadwyżka zasobów pracy w stosunku do ilości istniejących miejsc pracy w gminie,
- dostatek wody o dobrej jakości, również dla przemysłu przetwórczego,
- przewidywane skanalizowanie całej gminy,
- stosunkowo znaczne, udokumentowane zasoby kruszywa naturalnego dla przemysłu wydobywczego i materiałów budowlanych.

Rozdział VII -UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ISTNIEJĄCEJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

1.Komunikacja

1.1. Komunikacja drogowa

System drogowy odgrywa podstawową rolę w obsłudze komunikacyjnej gminy Strzelczki. Tworzą go :

- drogi wojewódzkie nr 414, relacji Opole-Lubrza (6,5 km) i 409 Dębina - Strzelce Opolskie (13 km)
- 7 dróg powiatowych:
  - nr 1811 O Kornica - Dobra,
  - nr 1833 O Strzelczki - Raclawiczki,
  - nr 1834 O Łowkowice - przez wieś,
  - nr 1846 O Dobra - Rzepce,
  - nr 1846 O Dobra - Nowy Bud,
  - nr 1852 O Pisarzowice – Buława,
  - nr 1858 O Moszna – Sanatorium
  - nr 1207 O Błazejowice – Smolarnia o łącznej długości ponad 30 km,
- sieć dróg gminnych (wg zał.wykazu):

Nr ewidencyjny drogi	Nazwa miejscowości lub dzielnicy	Nazwa drogi (ulicy)	Nr drogi/ulicy	Długość (km)
G000001	Zielina	Zielina (w zabudowaniach ul. Leśna) – Czartowice – do granicy gminy (wspólny przebieg z gminą Biała)	106401O	2,202
G000002	Zielina	Zielina, ul. Lipowa (do końca zabudowań)	106402O	1,034
G000003	Zielina	Zielina, ul. Kolejowa	106403O	0,202
G000004	Zielina	Zielina, ul. Łączna	106404O	0,342
G000005	Zielina	Zielina, ul. 3-go Maja	106405O	0,395
G000006	Moszna	Moszna (ul. Wiejska) – Ogiernicze – do granicy gminy	106406O	1,468
G000007	Moszna	Moszna (w zabudowaniu ul. Powstańców Śl.) - Urszunalowice – Nowa Wieś Prudnicka – do granicy gminy	106407O	2,666
G000008	Moszna	Moszna, ul. Leśna	106408O	0,642
G000009	Moszna	Moszna, ul. Zamkowa (do skrzyżowania z ul. Wiejską)	106455O	0,544
G000010	Kujawy	Kujawy, ul. Kąpielowa	106409O	0,774
G000011	Kujawy	Kujawy, ul. Klasztorna	106410O	0,183
G000012	Strzelczki	Strzelczki, ul. Prudnicka – od Rynku do skrz. z drogą nr 409	106411O	0,649

G000013	Strzeleccki	Strzeleccki, ul. Kościelna i ul. Słowackiego	1064120	0,762
G000014	Strzeleccki	Strzeleccki, ul. Mickiewicza	1064130	0,193
G000015	Strzeleccki	Strzeleccki, ul. Wodna (z jednej i drugiej strony rynku)	1064140	0,209
G000016	Strzeleccki	Strzeleccki, ul. Łąkowa	1064150	0,418
G000017	Strzeleccki	Strzeleccki, ul. Ogrodowa	1064160	0,431
G000018	Strzeleccki	Strzeleccki, ul. Kwiatowa	1064170	0,21
G000019	Strzeleccki	Strzeleccki, ul. Osiedle	1064180	0,19
G000020	Strzeleccki	Strzeleccki, ul. Polna	1064190	0,282
G000021	Strzeleccki	Strzeleccki (w zabudowaniach ul. Leśna) – Dobra (w zabudowaniach ul. Lipowa) – przez działki geod. Nr 601, 545, 857, 410 do skrz. z drogą nr 409	1064220	4,763
G000022	Strzeleccki	Strzeleccki (w zabudowaniach ul. Niemodlińska) – Kopalina – do skrzyżowania z drogą nr 414	1064230	6,393
G000023	Dobra	Dobra, ul. Szkolna	1064240	0,602
G000024	Dobra	Dobra, ul. Wiejska	1064250	0,752
G000025	Dobra	Dobra, ul. Polna	1064260	0,29
G000026		wyłączono z kategorii dróg gminnych		
G000027		wyłączono z kategorii dróg gminnych		
G000028	Nowy Bud	Od skrz. z drogą nr 1846 przez wieś do granicy gminy	1064290	0,876
G000029	Komorniki	Komorniki (w zabudowaniach ul. Kościelna) – Nowy Młyn – Steblów	1064300	3,348
G000030	Komorniki	Komorniki – Ściborowice – do granicy gminy (ul. Św. Urbana)	1064310	0,78
G000031	Pisarzowice	Pisarzowice – Dunaj – od skrz. z drogą nr 1837 do końca zabudowań	1064320	0,477
G000032	Pisarzowice	Pisarzowice – But – do granicy gminy	1064330	2,242
G000033	Buława	Buława przez wieś – Kujawy do skrzyżowania z drogą nr 1207	1064340	3,867
G000034	Ścigów	Ścigów, ul. Wiejska – do końca zabudowań	1064360	0,527
G000035	Ścigów	Ścigów, ul. Kamienna	1064370	0,15
G000036	Ścigów	Ścigów, ul. Strażacka	1064380	0,166
G000037	Raławiczki	Raławiczki (w zabudowaniach ul. Leśna) – Serwitut – Smolarnia do skrz. z drogą nr 1207	1064390	3,948
G000038	Raławiczki	Raławiczki, ul. Powstańców i ul. Boczna	1064410	0,65

G000039	Raławiczki	Raławiczki, ul. Graniczna	1064420	0,857
G000040	Raławiczki	Raławiczki, ul. Szkolna do skrz. z ul. Osiedlowa	1064430	0,374
G000041	Raławiczki	Raławiczki, ul. Osiedlowa	1064440	0,415
G000042	Raławiczki	Raławiczki, ul. Polna	1064450	0,281
G000043	Smolarnia	Smolarnia, ul. Leśna	1064460	0,462
G000044	Łowkowice	Łowkowice, ul. Łąkowa do skrz. z ul. Św. Wita	1064470	0,145
G000045	Łowkowice	Łowkowice, ul. Ogrodowa	1064480	0,36
G000046	Łowkowice	Łowkowice, ul. Leśna	1064490	0,297
G000047	Komorniki	Komorniki, ul. Słoneczna	1064500	0,21
G000048	Komorniki	Komorniki, ul. Sadowa	1064510	1,002
G000049	Dziedzice	Dziedzice, ul. Polna – do końca zabudowań	1064520	0,273
G000050	Dziedzice	Dziedzice, część ul. Głównej od skrz. z ul. Szkolną do końca zabudowań	1064530	0,413
G000051	Dziedzice	Dziedzice, droga łącząca ul. Główną z ul. Graniczną	1064540	0,224
	Moszna	Dojazd do budowanego CTN	1064560	0,678
	Łowkowice	Łowkowice, ul. Wiejska	1064570	-
RAZEM				49,618
Drogi dojazdowe do gruntów rolnych				
G000052	Strzeleccki, Pisarzowice	Strzeleccki – Pisarzowice	b.n.	3,845
G000053	Strzeleccki, Łowkowice	Strzeleccki – Łowkowice	b.n.	3,384
	Dziedzice, Chrzelice (do końca gminy)	Dziedzice – Chrzelice	b.n.	1,46
G000026	Dobra	Dobra, ul. Łąkowa		0,255
G000027	Dobra	Dobra, ul. Kolejowa		0,47
RAZEM				9,414

Drogi gminne o długości 49,6 km tylko w części mają nawierzchnię ulepszoną, pozostałe są drogami gruntowymi. Dobrze rozwinięta jest sieć dróg gospodarczych, służąca głównie do obsługi terenów rolnych.

W ciągu drogi wojewódzkiej nr 409 relacji Dębina - Strzelce Opolskie zlokalizowane są dwie stacje paliw, brak natomiast wielofunkcyjnej stacji obsługi samochodów. Niedostateczne jest wyposażenie gminy w parkingi, brak miejsc obsługi podróżnych (M.O.P.).

Ponadto, należy umożliwić dojazd pożarowy do obiektów i terenów przemysłowych i infrastruktury technicznej poprzez modernizację lub wykonanie dróg zapewniających przejazd samochodami pożarniczymi zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. Nr.124 z 2009 r. poz. 1030) oraz innych przepisów szczególnych w zakresie budowy dróg.

1.2. Transport kolejowy

Transport kolejowy w gminie Strzelecзки ma obecnie zupełnie marginalne znaczenie. Wybudowana w 1896 roku linia kolejowa nr 306 z Krapkowic do Prudnika (jednotorowa, długości 13 km w granicach gminy, z przystankami w Dobrej, Strzeleczkach i Kujawach) jest remontowana. Po przeprowadzeniu remontu zostanie przywrócona do użytkowania.

2.Zaopatrzenie w wodę

2.1. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę

Większość wsi gminy Strzelecзки, oprócz Wawrzynowic, zasilana jest z gminnego wodociągu grupowego Smolarnia - Nowe Budy.

Istniejącą stację uzdatniania wody (SUW) w miejscowości Nowy Bud zrealizowano w latach 1994/95. Posiada przepustowość 65 m³/h z możliwością rozbudowy do 80 m³/h. Bazuje na 2 studniach: nr 1 (awaryjna) i nr 2b.

Woda z ujęć w m. Nowy Bud dostarczana jest do poszczególnych miejscowości gminy tranzytem $\varnothing$ 225 PCV przez wsie Dobra, Strzelecзки, Ścigów, Raclawiczki do wsi Pisarzowice, Łowkowice Komorniki, Zbychowice, Dziedzice, Smolarnia oraz Kujawy, Zielina i Moszna. Sieć rozdzielczą wykonano z rur PCV o średnicach 90-H60 mm.

W lasach na północ od wsi Serwitut wykonano drugie ujęcie wodociągu grupowego - 3 studnie głębinowe o zasobach z utworów czwarto- i trzeciorzędnych w ilości $Q = 200 \text{ m}^3/\text{h}$. Studnie ujęcia Smolarnia - Serwitut mają w przyszłości zasilać miejscową stacją uzdatniania wody o przepustowości 200 m³/h.

Zapotrzebowanie dla wodociągu grupowego zaopatrującego w wodę gminę Strzelecзки wynosi 2900 m³/d. Prognozowane na okres perspektywiczny zapotrzebowanie wynosi średnio w zaokrągleniu 3000 m³/d, a w okresach maksymalnego rozbioru 3820 m³/d. Maksymalny rozbiór godzinowy oceniono na 320 m³/h i będzie on zapewniony ze zbiorników wyrównawczych w Smolarni i Nowym Budzie. Dodatkowo wybudowano zbiornik wody w Mosznej ($V=300\text{m}^3$).

Biorąc pod uwagę awaryjność studni i ujęć w trudnych warunkach hydrogeologicznych trzeciorzędu, oraz założoną stałą dostawę wody dla 40 wsi (eksport wody do sąsiednich gmin), podniesiono o 50% obliczoną wydajność ujęć, rozkładając obciążenia następująco: w Nowym Budzie - 100 m³/h, w Smolarni 200 m³/h. Wydajności te traktowane być mogą jako pełna gwarancja pokrycia zapotrzebowania 40 wsi w okresie perspektywicznym.

W przyszłości, w przypadku awarii, przez okres kilkudziesięciu godzin każde z ujęć satelitarnych może przejąć na siebie awaryjną dostawę wody, w ograniczonym reżimie, dla całego wodociągu grupowego. Dodatkowo w gminie należy zapewnić zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru zgodnie z przepisami szczególnymi, w tym rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. Nr 124 z 2009 r. poz.1030).

3. Gospodarka ściekowa

3.1. Kanalizacja sanitarna

Na terenie gminy realizowany jest zbiorczy systemu odprowadzania ścieków bytowo - gospodarczych.

Ścieki z obiektów użyteczności publicznej oraz gospodarstw nieobjętych jeszcze systemem kanalizacyjnym odprowadzane są do zbiorników wybieralnych, skąd wywożone są odpowiednim taborem do oczyszczalni ścieków w Krapkowicach.

W trakcie realizacji jest budowa II etapu kanalizacji sanitarnej w gminie Strzelecзки, co umożliwi przesył ścieków do oczyszczalni w Krapkowicach.

Na terenie wsi Moszna wybudowano dla potrzeb Centrum Terapii Nerwic nową mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków o przepustowości $Q_{\text{śrd}}=150\text{m}^3/\text{d}$.

3.2. Rolnicze wykorzystywanie ścieków – gnojowicy

Większość gospodarstw hodowlanych w gminie stosuje system ściółkowy, co pozwala na tradycyjne wykorzystanie obornika jako naturalnego nawozu.

Gnojowicowanie - deszczowanie ścieków - stosuje Stadnina Koni w Mosznej, dysponująca jednak dostatecznie dużym areałem gruntów rolnych aby utrzymać dawki polewowe w granicach nie szkodzących glebie i wodom podziemnym.

3.3. Odprowadzanie ścieków deszczowych

Poza pojedynczymi kanałami kanalizacji deszczowej we wsi Dobra, Łowkowice i Komorniki nie ma na terenie gminy zorganizowanego systemu odprowadzania wód deszczowych. Jednak przy zwartej zabudowie wsi oraz utwardzonych powierzchniach dróg i placów konieczna będzie budowa kanalizacji deszczowej w poszczególnych wsiach.

4. Sieci i obiekty systemu elektroenergetycznego

Istniejący system zasilania w energię elektryczną tworzą linie 15 kV i ok. 50 stacji transformatorowych 15/40 kV. Szacuje się, że zapotrzebowanie mocy w stanie istniejącym w gminie Strzelecзки wynosi 2,5 - 3,5 MW.

Zasilanie odbiorców odbywa się za pośrednictwem stacji 15/40 kV z G.P.Z. Krapkowice. Łączna moc transformatorów zainstalowanych w stacjach wynosi ponad 6 MVA.

Całkowita długość linii 15 kV w granicach gminy wynosi ok. 67,0 km . W obszarze gminy nie występują G.P.Z. (główne punkty zasilania). Przez gminę przebiega napowietrzna linia dwutorowa wysokiego napięcia 400kV relacji Dobrzeń – Wielopole.

5. Telekomunikacja

Na terenie gminy pracuje jedna centrala telefoniczna w Strzeleczkach, o pojemności 1000 numerów. Jest ona w pełni wykorzystana. Istnieje możliwość korzystania z usług operatorów telefonii komórkowej.

6. Gospodarka odpadami stałymi

Rocznie powstaje w gminie ok. 5000 m³ odpadów stałych. Gospodarka odpadami w gminie jest zorganizowana. Prowadzone jest selektywne gromadzenie odpadów, które wywożone są przez specjalistyczne firmy na zorganizowane wysypisko śmieci poza obszar gminy (w Gogolinie). We wsi Ścigów wyznacza się teren do selektywnej zbiórki odpadów (oznaczony na rysunku studium nr 87).

7. Cmentarze

W gminie funkcjonuje 6 cmentarzy parafialnych: w Mosznej, Dobrej, Raclawiczkach, Strzeleczkach, Pisarzowicach, Kujawach i Komornikach.

Cmentarze w Dobrej i w Raclawiczkach są już w całości wykorzystane i istnieje potrzeba nowych lokalizacji wobec braku możliwości ich powiększenia.

Rozdział VIII – OCHRONA PRZECIWPOWODZIOWA

W studium utrzymuje się istniejące zabezpieczenia przeciwpowodziowe w dolinie Osobłogi, Białej i innych mniejszych cieków na obszarze gminy.

Studium uwzględnia obszary szczególnego zagrożenia powodzią zgodne z mapami IMZPI oraz przepisy odrębne (zakazy) wynikające z ustawy Prawo wodne (art. 9 ust 1 pkt. 6c):

- na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($Q_{1\%}$);
- na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($Q_{10\%}$);
- między linią brzegu, a wałem przeciwpowodziowym (międzywałą).

Ustawa Prawo wodne nie reguluje zakazów dotyczących obszarów:

- na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($Q_{0,2\%}$);
- narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

Ponadto na pokazano granice powodzi z 1997r.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią wyłączono w studium z nowej zabudowy. Szczegółowe wyznaczenie stref zagrożenia powodziowego należy dokonać w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zabrania się (zgodnie z art. 88 1 ust. 1 ustawy Prawo wodne) wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe w tym m.in. budowy obiektów budowlanych, zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymaniem wód.

Ponadto na tym obszarze obowiązują zakazy wynikające z art. 40 ust. 1 pkt.3 dot. m.in. lokalizowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz gromadzenia ścieków i innych materiałów, które mogą zanieczyszczać wody. Zasady oraz warunki ewentualnego odstąpienia od w/w zakazów reguluje ustawa Prawo wodne.

dział IX. OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

Na terenie objętym zmianą „Studium ...” nie występują, wg opracowania ekofizjograficznego sporządzonego dla gminy Strzelecзки, obszary osuwania się mas ziemnych.

Rozdział X – TERENY ZWIĄZANE Z BEZPIECZEŃSTWEM PUBLICZNYM I TERENY ZAMKNIĘTE ORAZ ICH STREFY OCHRONNE.

1. Tereny związane z bezpieczeństwem publicznym

Utrzymuje się komisariat policji w Strzeleczkach. Nie wyznacza się na terenie gminy nowych terenów związanych z bezpieczeństwem publicznym.

2. Tereny zamknięte MON

Tereny zamknięte (tereny specjalne) położone są na terenach leśnych położonych na obszarze Borów Niemodlińskich. Wprowadza się w studium następujące zasady ich zagospodarowania:

- wokół obiektu wojskowego nr 3729 wymagane zachowanie zgodnych z przepisami stref bezpieczeństwa .

Na terenie gminy ustanowione zostały strefy ochronne wokół terenu zamkniętego. Wprowadza się w studium następujące zasady ich zagospodarowania:

- Strefa A – ograniczenie w zakresie wprowadzania zabudowy rozproszonej, oraz budowy obiektów, których odporność konstrukcji na obciążenia wyjątkowe jest mniejsza od 35kPa,
- Strefa B – ograniczenie w zakresie budowy autostrad i dróg o dużym natężeniu ruchu, oraz wprowadzania zabudowy zwartej i obiektów, których odporność konstrukcji na obciążenia wyjątkowe jest mniejsza od 5kPa,
- Strefa C – ograniczenie w zakresie budowy obiektów użyteczności publicznej, w których gromadzi się duża liczba ludzi, takich jak miejsca kultu, szpitale, placówki oświatowo-wychowawcze, place i hale targowe, obiekty rekreacyjno-sportowe oraz innych obiektów budowlanych , których odporność konstrukcji na obciążenia wyjątkowe jest mniejsza od 3kPa.

Wszystkie zmiany w zakresie funkcjonowania terenów zamkniętych MON i ich stref ochronnych mogą dokonać się za zgodą władz wojskowych. Na terenie gminy nie wyznacza się dodatkowych terenów zamkniętych MON.

3. Tereny zamknięte PKP

Zgodnie z przepisami szczególnymi teren linii kolejowej stanowi teren zamknięty (PKP). W studium dopuszcza się na tym terenie utrzymanie i realizację przystanków kolejowych.

Rozdział XI OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

Na terenie objętym zmianą „Studium ...” nie występują obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.

Rozdział XII OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH

Na terenie objętym zmianą „Studium ...” nie występują pomniki zagłady ani ich strefy ochronne.

Rozdział XIII OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI ORAZ OBSZARY ZDEGRADOWANE

Na terenie objętym zmianą „Studium ...” nie występują obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub remediacji oraz obszary zdegradowane. Rekultywacji poddać należy tereny poeksploatacyjne. Kierunek rekultywacji powinien być zgodny z warunkami koncesji. W studium ustala się wodny, leśny lub rolny jako podstawowy kierunek rekultywacji terenów poeksploatacyjnych.

Rozdział XIV OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU LOKALNYM, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCYCH W GMINIE

Na terenie objętym zmianą „Studium ...” nie występują obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym.

Rozdział XV OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100 KV, A TAKŻE ICH STREF OCHRONNYCH ZWIĄZANYCH Z OGRANICZENIAMI W ZABUDOWIE ORAZ ZAGOSPODAROWANIU I UŻYTKOWANIU TERENU.

W zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie gminy nie wyznacza się obszarów przewidzianych pod budowę parków (farm) wiatrowych. Dopuszcza się jedynie rozwój systemów fotowoltaicznych.

Wyznacza się w studium lokalizacje przeznaczone pod farmy fotowoltaiczne o potencjalnej mocy przekraczającej 100kW we wsiach Dobra, Komorniki i Łowkowice. Na terenie farm dopuszcza się realizację stacji transformatorowych. Wszystkie sieci elektroenergetyczne na terenie farm powinny być realizowane jako podziemne. Tereny farm należy traktować jako tereny produkcyjne – zabudowy przemysłowej systemami fotowoltaicznym. Farmy fotowoltaiczne stanowią przedsięwzięcia potencjalnie znacząco oddziaływujące na środowisko, które podlegają procedurze ocen oddziaływania na środowisko, zgodnie z przepisami szczególnymi. Przy realizacji farm należy zastosować rozwiązania minimalizujące oddziaływania na środowisko m.in. stosowanie matowych (antyrefleksyjnych) powłok paneli słonecznych eliminujących oślepienie migrującego ptactwa, podziemny układ sieci elektroenergetycznych, i in.

Nie wyznacza się w studium stref ochronnych dla farm fotowoltaicznych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

Rozdział XVI STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY

Przez ład przestrzenny, zgodnie z definicją zawartą w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, należy rozumieć takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno - gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno – estetyczne. Zgodnie z powyższą definicją analiza stanu ładu przestrzennego na terenie gminy Strzelecзки odnosi się do:

- struktury przestrzennej,
- struktury zainwestowania.

Strukturę przestrzenną obszaru gminy kształtuje w głównej mierze jej rolniczy charakter. Gmina ma dobrze rozwiniętą sieć komunikacyjną dróg wojewódzkich łączącą gminę Strzelecзки z większymi ośrodkami w tym z miastem powiatowym Krapkowiec i siedzibą województwa miastem Opolem i siecią dróg powiatowych umożliwiającą powiązania komunikacyjne wszystkich miejscowości w gminie. Ważnymi elementami kształtującymi przestrzeń gminy są występujące cenne obszary przyrodnicze, do których należą położony w północnej części gminy obszar leśny stanowiący „Obszar Chronionego Krajobrazu Borów Niemodlińskich”, obszary dolin rzecznych (wskazane do OChK), stanowiące ciągi ekologiczne przeznaczone do swobodnego przemieszczania się materii ożywionej.

Sieć osadniczą tworzy 13 wsi i 6 przysiółków. Duża liczba przysiółków świadczy o stosunkowo dużym rozproszeniu osadnictwa. Większość wsi cechuje duża zwartość zabudowy (Strzelecзки, Komorniki, Łowkowiec, Kujawy, Raclawicзки, Dziedzice, Pisarzowiec, Ścigów). Układ przestrzenny wsi w większości oparty jest na układzie ulicowym, w niektórych większych wielodrożnicowym. Zabudowa zlokalizowana jest zazwyczaj po obu stronach drogi, gdzie w centrum wsi znajduje się często kościół i szkoła, w niektórych zabudowa usługowa. W dalszej części jest zabudowa zagrodowa przemieszana w ostatnich latach z zabudową mieszkaniową jednorodzinną. Udział zabudowy wielorodzinnej w skali gminy jest niewielki i ogranicza się do pojedynczych budynków we wsiach Moszna i Kujawy. We wsiach Moszna, Dobra i Kujawy zachowane zostały cenne zespoły pałacowo-parkowe. Wsie Strzelecзки, Kujawy, Raclawicзки i Komorniki mają historyczne układy przestrzenne wymagające zachowania. Centrum usługowe najlepiej wykształcone mają 2 wsie – Strzelecзки i Kujawy. Dużym rozproszeniem zabudowy cechuje się południowa część wsi Moszna, w której istniejąca funkcja usługowa związana z lecznictwem specjalistycznym ma charakter regionalny. Nowy obiekt służby zdrowia wybudowany został w sąsiedztwie zabytkowego zespołu zamkowo-parkowego.

Dotychczasowy rozwój przestrzenny gminy uwzględniał założenia studium z 1999r. Na terenie gminy nie stwierdzono konfliktów funkcjonalno-przestrzennych. W niniejszej zmianie studium pozostawia się wyznaczone wcześniej tereny pod rozwój funkcji produkcyjnych i usługowych. Stan ładu przestrzennego w skali całej gminy ocenia się jako dość korzystny.

Gospodarka przestrzenna w gminie prowadzona jest głównie w oparciu o zasadę

„dobrego sąsiedztwa” na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i ustalenia lokalizacji celu publicznego. Przeprowadzana w nich analiza funkcji, cech zabudowy i zagospodarowania terenu w sąsiedztwie planowanej inwestycji powinna zabezpieczać prawidłowy rozwój zainwestowania z zachowaniem ładu przestrzennego i ochrony środowiska. Wydawane decyzje mogą powodować jednakże niekontrolowany rozwój zabudowy. Takie przypadki mają miejsce również w gminie Strzelecзки, gdzie wydane decyzje spowodowały rozproszenie zabudowy.

Na terenie gminy rozwój zabudowy odbywa się tylko w niewielkim stopniu w oparciu o plany miejscowe. Tylko w miejscowości gminnej cała polityka przestrzenna oparta jest o plan miejscowy.

Wieś Dobra posiada plan miejscowy obejmujący część terenów istniejącej i projektowanej zabudowy mieszkaniowej i usług, a wieś Smolarnia ma niewielki plan pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną.

Dla ochrony i poprawy ładu przestrzennego konieczne jest przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom przestrzennym związanym z wprowadzaniem nowej dysharmonizującej zabudowy, a także ograniczanie niekontrolowanego, przestrzennego „rozlewania” się układów osadniczych.

Na terenie gminy dążyć należy do utrzymania harmonii krajobrazu i zachowania dawnych, historycznych układów przestrzennych.

Część północna terenu gminy położona w Obszarze Chronionego Krajobrazu „Borów Niemodlińskich” objęta jest ochroną walorów krajobrazowych w oparciu o przepisy odrębne.

W celu zachowania ładu przestrzennego, oprócz ochrony konserwatorskiej należy:

- utrzymywać historyczne układy przestrzenne,
- ograniczać rozwój zabudowy do terenów wyznaczonych w studium,
- dążyć do zachowania i preferować w nowej zabudowie formy nawiązujące do regionalnego budownictwa, z wykorzystaniem tradycyjnych materiałów budowlanych,
- kształtować układy przestrzenne z uwzględnieniem otwartych widokowych, o których mowa w rozdziale XXII pkt.6.2,
- ograniczać wpływ architektury „egzotycznej”, nadmiernie fantazyjnej i wybujałego indywidualizmu inwestorów,
- stosować zasadę koncentracji zabudowy,
- wprowadzić zakaz lokalizacji elementów dysharmonizujących krajobraz (m.in. turbiny wiatrowe) oraz zakaz lokalizacji zabudowy mieszkaniowej na terenach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi,
- przekształcić lub zlikwidować zabudowę o niskich walorach architektonicznych znajdującą się w sąsiedztwie zespołów pałacowo-parkowych,
- gospodarkę przestrzenną prowadzić w oparciu o plany miejscowe opracowane dla wszystkich terenów zabudowanych wsi.

Rozdział XVII BILANS TERENÓW POD ZABUDOWĘ MIESZKANIOWĄ

1. Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę

Uwzględniając prognozy demograficzne na 2025r. (rozdział IV pkt.3) i analizy społeczne, ekonomiczne, środowiskowe określone w uwarunkowaniach (rozdział II, IV, V, VI, VII) oraz możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy (rozdział XVIII) oszacowano zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową.

Analiza demograficzna przeprowadzona o prognozy GUS wykazała przewidywany spadek zaludnienia gminy do poziomu 7100 mieszkańców w 2025 r.

Istniejące zasoby mieszkaniowe w gminie to 2372 mieszkania, przy wskaźniku zagęszczenia na poziomie 3,81 osoby na mieszkanie. Z analiz społecznych i ekonomicznych nie wynika, żeby w gminie mogło nastąpić w najbliższych latach znaczne ożywienie gospodarcze, które mogłoby zapobiec zjawisku niżu demograficznego. Z uwarunkowań środowiskowych nie wynikają zagrożenia dla środowiska naturalnego w gminie.

Szacunkowe zapotrzebowanie na nową zabudowę wyliczono wg wskaźnika 3 osoby przypadające na 1 mieszkanie oraz współczynnik 1,3 (związany z niepewnością procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz nie więcej niż o 30%).

Dla prognozowanej liczby mieszkańców wraz ze zwiększeniem zapotrzebowania o 30% program mieszkaniowy wynosi 3077 mieszkań. Uwzględniając istniejące zasoby mieszkaniowe zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w skali gminy oszacowano na 705 mieszkań. Odliczając 288 mieszkań wynikających z bilansów, 417 mieszkań przewidzianych jest w miejscowych planach zagospodarowania oraz objętych wydanymi decyzjami o warunkach zabudowy.

Przyjmując utrwaloną dominującą strukturę zabudowy mieszkaniowej (jednorodzinna, zagrodowa) założono, według bilansu, realizację programu mieszkaniowego w 20% w zabudowie zagrodowej (57 mieszkań) i 80% w zabudowie jednorodzinnej (231 mieszkań).

W bilansie terenów przyjęto następujące wielkości działek:

- pod zabudowę zagrodową – 0,25 ha,
- pod zabudowę jednorodzinną – 0,15 ha,
- pod zabudowę wielorodzinną – wyznaczony teren w MPZP wsi Strzelecзки.

Łączny bilans terenów oszacowano na 307,46 z tego:

- pod zabudowę zagrodową – 103,13 ha,
- pod zabudowę jednorodzinną – 209,07 ha,
- pod zabudowę wielorodzinną – 0,64 ha.

Bilans wyrażony w powierzchni użytkowej nowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy kształtuje się następująco:

- **11546 m² pow.uż. w zabudowie zagrodowej,**
- **25514 m² pow.uż. w zabudowie jednorodzinnej,**

- **0 m² pow.uz. w zabudowie wielorodzinnej.**

W bilansie przyjęto jednostkowy wskaźnik 200 m² pow.uz. w zabudowie zagrodowej i 110 m² pow.uz. w zabudowie jednorodzinnej.

2. Szacunkowa chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy.

Z przeprowadzonej analizy wszystkich sołectw w gminie wynika, że istniejąca powierzchnia zwartej zabudowy zajmuje w gminie ponad 253 ha, z tego ponad 81 ha stanowi zabudowa zagrodowa i 156 ha zabudowa jednorodzinna. Udział zabudowy wielorodzinnej nie przekracza 1 ha.

W zwartych strukturach funkcjonalno-przestrzennych w granicach jednostek osadniczych jest do uzupełnienia ponad 44 52 ha terenów pod zabudowę. Powierzchnia ta umożliwi realizację ponad 11500 m² w zabudowie zagrodowej i ponad 25500 m² w zabudowie jednorodzinnej. Do szacunków założono wskaźnik 200m² pow.uz. przypadający na mieszkanie w zabudowie zagrodowej i 110 m² pow.uz. w zabudowie jednorodzinnej.

Ze względu na rolniczy charakter wsi przyjęto w większości miejscowości 40% udział zabudowy zagrodowej i 60% zabudowy jednorodzinnej w powierzchni możliwej do uzupełnień.

Wyniki analiz zawiera poniższa tabela.

Szacowana chłonność terenów wg. Art. 10 ust. 5 pkt 2 ustawy o pizp w gminie Strzelecзки (tereny w zwartej zabudowie nieobjęte planami miejscowymi)									
Sołectwo	Ogólna pow. istniejącej zwartej zabudowy w ha	Powierzchnia zabudowy w ha			pow. możliwa do uzupełnienia w zwartej zabudowie	Powierzchnia użytkowa nowej zabudowy [m ²]			
		MR	MN	MW		Razem	MR	MN	MW
Smolarnia i Serwitut	13,74	4,48	9,26	0,00	9,35	10307	1670	8638	0
Dziedzice	16,17	5,07	11,10	0,00	4,22	3384	1534	1851	0
Raławiczkі	36,57	11,17	25,40	0,00	6,16	4663	1737	2926	0
Moszna i Urszulanowice	19,90	13,64	6,25	0,64	3,91	2971	1198	1773	0
Zielna	28,90	9,25	19,65	0,00	4,28	3231	1080	2151	0
Kujawy	25,06	7,76	17,30	0,00	1,48	1107	247	860	0
Wawrzyńcowice	2,44	0,73	1,71	0,00	0,69	505	0	505	0
Pisarzowice i Buława	20,42	6,35	14,07	0,00	0,68	501	0	501	0
Łowkowice	25,97	8,24	17,73	0,00	1,58	1160	0	1160	0
Komorniki i	17,89	5,27	12,62	0,00	4,70	3591	1696	1895	0

Nowy Młyn									
Dobra i Nowy Bud	30,76	9,16	21,60	0,00	1,01	744	0	744	0
Strzeleccki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
Ścigów i Kopalina	15,90	4,58	9,64	0,00	6,41	4896	2385	2511	0
Razem	252,03	85,72	166,32	0,64	44,49	37059	11546	25514	0

Oznaczenia:

MR - zabudowa zagrodowa

MN - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna

MW - zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna

3. Szacunkowa chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę (rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy).

W planach miejscowych wyznaczono pod nową zabudowę ponad 10 ha, z tego 7,96 ha pod zabudowę jednorodziną i 2,98 ha pod zabudowę zagrodową. Powierzchnia ta umożliwia realizację ponad 5839 m² pow.uż. w zabudowie jednorodzinnej i 2384 m² w zabudowie zagrodowej. Do szacunków założono wskaźnik 200m² pow.uż. przypadający na mieszkanie w zabudowie zagrodowej i 110 m² pow.uż. w zabudowie jednorodzinnej.

Wyniki analiz dotyczących obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę zawiera poniższa tabela.

Szacowana chłonność terenów wg. art. 10 ust. 5 pkt 3 ustawy o pizp w gminie Strzeleccki (tereny objęte planami miejscowymi)									
Sołectwo	Ogólna powierzchnia istniejącej zwartej zabudowy w planie miejscowym [ha]	Powierzchnia nowej zabudowy w ha				Powierzchnia użytkowa nowej zabudowy [m ²]			
		Razem	MR	MN	MW	Razem	MR	MN	MW
Smolarnia i Serwitut	4,51	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
Dziedzice	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
Raławiczki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
Moszna i Urszulanowice	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
Zielna	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
Kujawy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
Wawrzyńcowice	0,05	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
Pisarzowice i Buława	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
Łowkowice	0,54	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
Komorniki i Nowy Młyn	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
Dobra i Nowy Bud	23,20	0,99	0,00	0,99	0,00	726	0	726	0
Strzeleccki	38,61	9,95	2,98	6,97	0,00	7496	2384	5113	0
Ścigów i Kopalina	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
Razem	66,90	10,94	2,98	7,96	0,00	8222	2384	5839	0

Oznaczenia:

MR - zabudowa zagrodowa

MN - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna

MW - zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna

4. Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę, o którym mowa w pkt 1, oraz sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, o której mowa w pkt. 2 i 3.

Z analizy poniższej tabeli wynika, że szacowana powierzchnia użytkowa nowej zabudowy w ramach terenów zwartej zabudowy i objętych planami miejscowymi jest mniejsza od maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę:

Rodzaj zabudowy	Maksymalne zapotrzebowanie w m ² pow.uz. (wg bilansu)	Pow.użytkowa w zwartej zabudowie i pow. nowej zabudowy w planach miejscowych w m ²
Zabudowa zagrodowa MR	13929	2384
Zabudowa jednorodzinna MN	31352	5839
Zabudowa wielorodzinna MW	0	0

W skali gminy nie zachodzi konieczność wyznaczania nowych terenów dla nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej.

Realizacja części programu dla zabudowy zagrodowej możliwa jest w ramach przekształceń istniejących terenów zabudowy zagrodowej o pow. ponad 70 ha i realizacji zabudowy zagrodowej na terenach rolnych (R) jako składnik majątkowy gospodarstwa rolnego.

Sporządzony bilans terenów był podstawą weryfikacji i ograniczenia powierzchni granic terenów mieszkaniowych zawartych w Studium... z 1999r. W zmianie studium tereny mieszkaniowe ograniczone zostały do obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej w rozumieniu art. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych, terenów mieszkaniowych objętych planami miejscowymi, terenów, na których wydane zostały decyzje o warunkach zabudowy i wnioskami zgłoszonymi do zmiany studium.

Analizy przestrzenne terenów o zwartej strukturze i zawartych w planach miejscowych dokonano na mapach ewidencyjnych wszystkich miejscowości.

Szacowana chłonność nowych terenów zwartej zabudowy i objętych planami miejscowymi.								
Sołectwo	Pow. uzupełnień w zwartej zabudowie i objętych mpzp [ha]	Powierzchnia nowej zabudowy w [ha]			Powierzchnia użytkowa nowej zabudowy [m ²]			
		MR	MN	MW	Razem	MR	MN	MW
Smolarnia i Serwitut	13,87	2,09	11,78	0,00	10307	1391	8638	0
Dziedzice	4,44	1,92	2,52	0,00	3384	1278	1851	0
Raławiczki	6,16	2,17	3,99	0,00	4663	1447	2926	0

Moszna i Urszulanowice	3,92	1,50	2,42	0,00	2971	999	1773	0
Zielna	4,28	1,35	2,93	0,00	3231	900	2151	0
Kujawy	1,48	0,31	1,17	0,00	1107	206	860	0
Wawrzyńcowice	0,69	0,00	0,69	0,00	505	0	505	0
Pisarzowice i Buława	0,68	0,00	0,68	0,00	501	0	501	0
Łowkowice	1,58	0,00	1,58	0,00	1160	0	1160	0
Komorniki i Nowy Młyn	4,70	2,12	2,58	0,00	3591	1413	1895	0
Dobra i Nowy Bud	2,00	0,00	2,00	0,00	1470	0	1470	0
Strzeleccki	9,95	2,98	6,97	0,00	7496	1986	5113	0
Ścigów i Kopalina	6,41	2,98	3,42	0,00	4896	1988	2511	0
Razem	55,43	17,41	42,75	0,00	45281	13929	31352	0

Oznaczenia:

MR - zabudowa zagrodowa

MN - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna

MW - zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna

Rozdział XVIII MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA PRZEZ GMINĘ WYKONANIA SIECI KOMUNIKACYJNYCH I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ ORAZ SPOŁECZNEJ, SŁUŻĄCYCH REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH GMINY.

Dochody gminy kształtowały się w 2015r. wg danych GUS na poziomie 25 mln. zł, a wydatki na cele inwestycyjne na poziomie 9 mln. zł.

Poniżej zestawiono za lata 2013 - 2015 dochody gminy ogółem, dochody na finansowanie programów i projektów unijnych oraz wydatki na cele inwestycyjne.

Wyszczególnienie	2013r.	2014r.	2015r.
Dochody ogółem	21598009	23725933	25017752
Dochody na finansowanie programów i projektów unijnych	1734452	2608827	4013091
Wydatki na cele inwestycyjne	4711063	5259890	9020928

Przy założeniu utrzymania w najbliższych kilkunastu latach poziomu dochodów i zbliżonego udziału wydatków na cele inwestycyjne z lat 2013-2015 (średnio ponad 6 mln zł) istnieje realna możliwość sfinansowania wydatków na dodatkową komunikację i infrastrukturę techniczną pod planowaną zabudowę określoną w studium. Szacuje się, że w najbliższym dziesięcioleciu wydatki wyniosą ok.60 mln zł. Mogą być powiększone o ok.30-40% z programów rządowych i unijnych.

W niniejszej zmianie studium zakres terenów przewidzianych pod zabudowę mieszkaniową został zasadniczo znacznie ograniczony do terenów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, w granicach jednostki osadniczej w rozumieniu art. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych (Dz. U. Nr 166, poz. 1612 oraz z 2005 r. Nr 17, poz. 141), w szczególności poprzez uzupełnianie istniejącej zabudowy i wykorzystaniu istniejących dróg i infrastruktury technicznej.

Uzbrojenie terenów mieszkaniowych objętych planami miejscowymi (w Strzeleczkach, Dobrej) realizowane będzie wg rozstrzygnięć skutków finansowych sporządzonych do tych planów.

Wydatki gminy na uzbrojenie terenów we wsi Dobra oszacowane zostały 6,2 mln zł (średniorocznie 621 tys. zł, realizacja 10 lat od zatwierdzenia planu), a we wsi Strzelecзки uzbrojenie terenów objętych planem oszacowano na 1,65 mln zł (średniorocznie 75 tys. zł, założona realizacja 22 lata od zatwierdzenia planu). W prognozie finansowej dla wsi Strzelecčki w kosztach uzbrojenia nie ujęto kanalizacji sanitarnej, stanowiącej osobne zadanie dla gminy.

Rozdział XIX – STAN PRAWNY GRUNTÓW

W strukturze władania gruntami w gminie Strzelecčki dominuje własność prywatna (ponad 50% powierzchni gminy) i własność Skarbu Państwa (ponad 45% powierzchni gminy), użytkowana głównie przez ANR SP i Lasy Państwowe. Niewielki udział stanowi

własność gminy i związków międzygminnych (niecałe 289 ha -2,46%). Na pozostałe grupy rejestrowe przypada 2,22% powierzchni gminy. Zwrócić należy uwagę na bardzo niski udział gruntów spółdzielczych.

Poniższe zestawienie zawiera szczegółową strukturę władania wg grup rejestrowych.

Grupa	Powierzchnia w ha	Udział w %
Grupa 1	5290,7209	45,19
Grupa 2	18,5743	0,16
Grupa 3		
Grupa 4	286,1554	2,44
Grupa 5	2,7770	0,02
Grupa 6	2,3803	0,02
Grupa 7	5862,2791	50,07
Grupa 8	17,0589	0,15
Grupa 9	21,5648	0,18
Grupa 10		
Grupa 11	26,5762	0,23
Grupa 12		
Grupa 13	61,8900	0,53
Grupa 14		
Grupa 15	117,5653	1,00
Razem	11707,5422	100,00

Opr. własne wg OWI

Struktura władania wg grup rejestrowych:

- Grupa 1 - Skarb Państwa, jeżeli nie występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi,
- Grupa 2 - Skarb Państwa, jeżeli występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi,
- Grupa 3 - jednoosobowe spółki Skarbu Państwa, przedsiębiorstwa państwowe i inne państwowe osoby prawne,
- Grupa 4 - gminy i związki międzygminne, jeżeli nie występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi,
- Grupa 5 - gminy i związki międzygminne, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi,
- Grupa 6 - jednoosobowe spółki JST i inne osoby prawne, dla których organami założycielskimi są organy samorządu terytorialnego,
- Grupa 7 - osoby fizyczne,
- Grupa 8 - spółdzielnie,
- Grupa 9 - kościoły i związki wyznaniowe,
- Grupa 10 - wspólnoty gruntowe,
- Grupa 11 - powiaty i związki powiatów, jeżeli nie występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi,
- Grupa 12 - powiaty i związki powiatów, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi,
- Grupa 13 - województwa, jeżeli nie występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi,
- Grupa 14 - województwa, jeżeli nie występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi,
- Grupa 15 - spółki prawa handlowego i inne podmioty ewidencyjne niewymienione w grupach 1-14.

Rozdział XX - UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY STRZELECZKI - WNIOSKI GENERALNE

1.Uwarunkowania wynikające z rozpoznanych cech gminy

1.1. Uwarunkowania wynikające z położenia gminy w regionie

- korzystne, centralne położenie w województwie,
- bliskość aglomeracji przemysłowych i centrów administracji wojewódzkiej i powiatowej (Opole - 25 km, Krapkowice - 7 km, Kędzierzyn - 35 km),
- bliskość autostrady A 4 i dobre powiązania z wojewódzką i krajową siecią komunikacji drogowej.

1.2. Uwarunkowania naturalne (przyrodnicze)

- ukształtowanie powierzchni - równinne lub faliste, mniej atrakcyjne turystycznie i krajobrazowo, ale dogodne dla rolnictwa,
- zasoby wód podziemnych - b. duże, przekraczające znacznie potrzeby gminy, obszar gminy leży w zasięgu trzech zbiorników wód podziemnych o znaczeniu krajowym (tzw. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych: GZWP 332 Subniecka Kędzierzyńsko – Głubczycka, GZWP 337 Dolina Kopalna Lasy Niemodlińskie oraz w niewielkim fragmencie w północnej części gminy GZWP 335 Zbiornik Krapkowice-Strzelce Opolskie),
- zasoby wód powierzchniowych - duże (rzeki Biała i Osobłoga, dobrze rozwinięta sieć rzeczna),
- warunki geologiczno - inżynierskie dla zabudowy - poza dolinami - dobre, w dolinach zdecydowanie niekorzystne,
- surowce mineralne - znaczne zasoby udokumentowane i perspektywiczne kruszyw naturalnych,
- gleby nieco lepsze niż przeciętnie w woj. opolskim, zwłaszcza w części środkowej południowej gminy oraz w dolinach Białej i Osobłogi (użytki zielone),
- wysoki wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej (w gminie wynosi 72,8 punktów przy rozpiętości w województwie od 37, 7 punktów do 111, 2 punktów),
- znaczny udział lasów (36,6% powierzchni gminy), w większości leżących w granicach obszaru chronionego krajobrazu „Bory Niemodlińskie”,
- klimat - najcieplejszy w Polsce, wyróżniający się łagodnymi zmianami oraz długim okresem wegetacyjnym,
- pogorszone warunki bioklimatyczne występujące w dolinach Białej, Osobłogi i ich dopływów.

1.3. Uwarunkowania demograficzne i społeczne

- liczba ludności w gminie wynosi 7438 osób, prognoza do roku 2025 zakłada spadek tego stanu do 7100 osób,
- prognozuje się niekorzystne zmiany w strukturze wieku ludności; spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym przy wzroście udziału osób w wieku produkcyjnym,
- zasoby pracy - stopa bezrobocia jest jedną z niższych w województwie (6,2%).

1.4. Osadnictwo i mieszkalnictwo

- struktura przestrzenna osadnictwa w gminie jest generalnie prawidłowa, dostosowana do warunków naturalnych,
- wskaźniki charakteryzujące warunki mieszkaniowe ludności kształtują się na poziomie niższym niż przeciętne w województwie,
- liczba mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców wynosi 315 (w województwie 347).

1.5. Zasoby dziedzictwa kulturowego

- z zabytków wpisanych do wojewódzkiego rejestru najważniejsze są zespoły pałacowo

- parkowe w Mosznej, Dobrej i Kujawach oraz układy przestrzenne wsi Strzelecзки, Kujawy, Raclawiczki i Komorniki,
- oprócz pojedynczych budynków i obiektów, cechy zabytkowe posiadają charakterystyczne układy przestrzenne centralnych części większości wsi, szczególnie wsi gminnej.

2. Uwarunkowania wynikające ze stanu gospodarki i usług

2.1. Rolnictwo - najważniejsze cechy rolnictwa w gminie:

- - w gminie działalność rolniczą prowadzi 888 indywidualnych gospodarstw rolnych,
- - niekorzystna struktura obszarowa indywidualnych gospodarstw rolnych:
  - do 1 ha 46%
  - od 1-15,0 ha 43%
  - powyżej 15,0 ha 11%
- wysoki poziom produkcji zwierzęcej – 73SD na 100 ha UR,
- struktura władania użytkami rolnymi:
  - gospodarstwa indywidualne - 80,6%
  - pozostałe w tym: Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa - 19,4% (Stadnina Koni w Mosznej, Ośrodek Hodowli Zarodowej w Buławie),
- utrwalone kierunki produkcji rolnej:
  - produkcja zbóż
  - uprawa ziemniaków,
  - chów bydła, głównie mlecznego,
  - hodowla koni (Moszna).

2.2. Uwarunkowania wynikające z położenia gminy w regionie:

- **Działalność gospodarcza (poza rolnictwem)**
  - w gminie działalność w sektorze przemysłowym prowadzi 71 podmiotów, a w sektorze budownictwo 99 podmiotów,
  - b. słabo rozwinięte jest przetwórstwo rolno - spożywcze (istnieje tylko masarnia, piekarnia, młyn gospodarczy),
  - tereny działalności przemysłowej i wytwórczo-usługowej mają możliwości rozbudowy i są korzystnie zlokalizowane w stosunku do dróg o znaczeniu regionalnym.
- **Usługi publiczne**
  - dobre wyposażenie w zakresie usług zdrowia i oświaty,
  - szpital specjalistyczny o znaczeniu ponadregionalnym Centrum Terapii Nerwic w Mosznej (nowy obiekt).
- **Usługi komercyjne**
  - nasycenie usługami różne, uzależnione od aktywności podmiotów gospodarczych,
  - na terenie gminy działalnością usługową zajmuje się 128 podmiotów gospodarczych.

3. Uwarunkowania wynikające ze stanu infrastruktury technicznej:

- komunikacja drogowa - sieć powiązań komunikacyjnych jest b. dobrze rozwinięta (2 drogi wojewódzkie, 7 dróg powiatowych), standard dróg jest niezadowalający,
- wszystkie wsie w gminie posiadają bezpośrednie, wzajemne połączenia drogami o twardej

- nawierzchni, działają 2 stacje benzynowe - w Strzeleczkach i Mosznej,
- komunikacja kolejowa - jedyna w gminie linia kolejowa (jednotorowa, niezelektryfikowana), relacji Krapkowice - Prudnik jest wyłączona z ruchu (prowadzony jest remont linii),
  - zaopatrzenie w wodę - zwodociągowane jest ponad 90% gospodarstw w gminie, woda pobierana jest z ujęć w Nowych Budach (2 studnie o łącznej wydajności eksploatacyjnej 100 m³/h) oraz w Smolarni (wydajność - 200 m³/h), możliwa jest sprzedaż wody dla gmin sąsiednich,
  - gospodarka ściekowa – realizowany jest w gminie II etap systemów kanalizacji sanitarnej z odprowadzeniem ścieków do oczyszczalni w Krapkowicach, zrealizowano nową oczyszczalnię mechaniczno-biologiczną na potrzeby Centrum Terapii Nerwic w Mosznej,
  - gazownictwo przewodowe - brak w gminie sieci gazowych, gazyfikacja możliwa z gazociągu wysokiego ciśnienia Głubczyce - Obrowiec, przebiegającego w sąsiedztwie wschodnich granic gminy,
  - elektroenergetyka - ocenia się, że istniejąca sieć średnich (15 kV) i niskich napięć (ok. 50 transformatorów 15/0,4 kV) jest wystarczająca dla obecnego i prawdopodobnego w bliższej perspektywie zapotrzebowania na energię elektryczną,
  - telekomunikacja - na terenie gminy pracuje jedna centrala telefoniczna w Strzeleczkach, o pojemności 1000 numerów; jest ona w pełni wykorzystana, wymagana rozbudowa,
  - gmina prowadzi zorganizowaną gospodarkę odpadami z ich wywozem poza obszar gminy,
  - cmentarze - 2 cmentarze (Raclawiczki i Dobra) są wypełnione i nie ma możliwości ich powiększenia, konieczne są nowe lokalizacje.

4. Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych i lokalnych celów publicznych

Cele publiczne określone zostały w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2017 r. poz. 624 z późn. zm.). Zgodnie z art. 44 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 roku ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa wprowadza się do planu miejscowego po uprzednim uzgodnieniu terminu realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym i warunków wprowadzenia ich do planu miejscowego. Studium jest dokumentem planistycznym wyrażającym politykę przestrzenną gminy i jednocześnie ustalenia studium są wiążące przy sporządzaniu planów miejscowych. Zgodnie z art. 9 ust. 2 przy sporządzaniu studium uwzględnia się ustalenia planu zagospodarowania województwa. Studium jest opracowaniem, w którym należy bezwzględnie umieścić zadania samorządowe o charakterze lokalnym i ponadlokalnym.

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się uwarunkowania, cele i kierunki polityki przestrzennej, oraz określa obszary przewidywane do realizacji zadań i programów wynikających z polityki przestrzennej państwa, regionu, powiatu i gminy z ich wewnętrznymi relacjami i powiązaniem.

4.1. Elementy struktury przestrzennej województwa opolskiego ustalonych Planie zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego (uchwała nr XLVIII/505/2010 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 28 września 2010r.):

- komunikacja:

1) droga wojewódzka nr 409 relacji Dębina - Strzelce Opolskie, planowana do modernizacji do

pełnych parametrów kl.G wraz z budową obwodnic miejscowości Moszna, Zielina, Kujawy, Strzeleczy i Dobra,

2) droga wojewódzka nr 414 relacji Opole-Lubrza, planowana do modernizacji do pełnych parametrów kl.G.

- infrastruktura techniczna:

1) linia napowietrzna dwutorowa wysokiego napięcia 400 kV relacji Dobrzeń –Wielopole,

2) planowane małe elektrownie wodne: EW Dobra na rzece Biała oraz EW na istniejących stopniach wodnych rzeki Osobłogi w Komornikach,

- ochrona i wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego:

1) Obszar Chronionego Krajobrazu „Bory Niemodlińskie” (północna część gminy),

2) projektowany Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Osobłogi” oraz „Dolina Białej”,

3) złoża piasków ze żwirem (Dobra Raclawiczki, Kierpień, Komorniki, Kujawy, Moszna II, Zielina, Strzeleczy),

- ochrona i wykorzystanie dziedzictwa kulturowego:

1) proponowany pomnik historii Moszna – zespół pałacowo-parkowy,

2) historyczny układ ruralistyczny miejscowości Strzeleczy,

- ochrona przeciwpowodziowa:

1) obszar zagrożenia powodzią rzeki Osobłoga o p=1%,

2) obszar zalewu podczas powodzi w 1997r. dla rzeki Biała,

- gospodarka wodna:

1) główny zbiornik wód podziemnych ONO (wymagający najwyższej ochrony zasobów wodnych) GZWP 332 (Subniecka Kędzierzyńsko-Kozielska),

2) główny zbiornik wód podziemnych OWO (wymagający wysokiej ochrony zasobów wodnych) GZWP 337 (Dolina Kopalna Lasy Niemodlińskie).

3) główny zbiornik wód podziemnych OWO (wymagający wysokiej ochrony zasobów wodnych) GZWP 335 (Zbiornik Krapkowice – Strzelce Opolskie)

W/w elementy struktury przestrzennej województwa opolskiego znalazły swój wyraz w ustaleniach studium.

4.2. Zadania wynikające z programów rządowych i samorządowych ujętych w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego:

1.Program: Wieloletni Program Rozwoju Jednostek Ochrony Zdrowia Podległych Samorządowi Województwa Opolskiego:

1.1.Zadania:

- dostosowanie obiektów do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dn.10.11.2006r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej – Centrum Terapii Nerwic – Moszna Zamek,

- budowa pawilonu hotelowego (szpital) – Centrum Terapii Nerwic – Moszna Zamek.

2. Program dla Odry – 2006.

2.1. Zadania:

- odbudowa i regulacja rzeki Osobłoga w Komornikach.

3.Program ochrony nad zabytkami województwa opolskiego na lata 2007-2010.

3.1. Cel strategiczny I – Utrzymanie i zarządzanie zasobem regionalnego dziedzictwa kulturowego.

3.1.1. Realizacja zadań własnych województwa.

3.1.1.1. Zadanie – wykonanie robót budowlanych i prac konserwatorskich w zabytkach-Moszna - zespół pałacowo-parkowy – Centrum Terapii Nerwic – Moszna Zamek.

4.Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013.

4.1. Zadania:

- Moszna Zamek – regionalnym Osrodkiem Turystyki Rekreacyjnej i Kulturowej,
- przebudowa drogi wojewódzkiej nr 414 relacji Opole-Lubrza na odcinku Smolarnia-Krobosz.

5.Program ochrony środowiska wraz z Aktualizacją planu gospodarki odpadami dla województwa opolskiego.

5.1. Cel – poprawa jakości wód podziemnych i powierzchniowych

5.1.1. Zadania:

- trias opolski – poprawa gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Krapkowiec.

6.Wojewódzki Program Gospodarki Odpadami wraz z Aktualizacją planu gospodarki odpadami dla województwa opolskiego.

6.1. Cel – transformacja systemu gospodarowania z obecnego układu wytwórca – składowisko do układu wytwórca – efektywna selekcja/segregacja – przetworzony odpad.

6.1.1. Działanie 1 – utworzenie regionów gospodarki odpadami komunalnymi wraz z instalacjami.

6.1.1.1. Zadanie – południowo-wschodni region gospodarki odpadami z regionalnym centrum zagospodarowania i unieszkodliwienia odpadów oraz regionalnym składowiskiem odpadów w Kędzierzynie-Koźlu (gospodarka odpadami komunalnymi w gminie Strzeleczerki realizowana będzie w ramach systemu obejmującego rejon południowowschodni).

4.3. Cele i zadania wynikające ze Strategii Rozwoju Gminy Strzeleczerki

Strategia rozwoju formuluje cele strategiczne, cele operacyjne i zadania strategiczne, których realizacja ma służyć misji gminy.

Misją gminy Strzeleczerki jest stworzenie poczucia stabilizacji i perspektyw rozwoju swoim mieszkańcom, dla wzmocnienia ich identyfikacji z miejscem zamieszkania.

Główne cele strategiczne to:

- rozwój gospodarczy gminy,
- aktywizacja społeczna i kulturalna wspólnoty lokalnej,
- stymulowanie rozwoju turystyki i rekreacji,
- rozbudowa i unowocześnienie gminnej infrastruktury technicznej.

Szczegółowe kierunki działań zgodnie ze Strategią, zmierzających do realizacji celu nadrzędnego i celów strategicznych, powinny obejmować następujące cele operacyjne i zadania:

Cel strategiczny 4.1. Rozwój gospodarczy gminy

Cel 4.1.1. Stymulowanie lokalnej przedsiębiorczości

Zadania:

- promowanie i wspieranie ekologicznej produkcji rolnej,
- wspieranie zrzeczeń producentów rolnych,
- szkolenie i doradztwo w zakresie przedsiębiorczości,
- wspieranie lokalnej przedsiębiorczości poprzez system preferencji.

Cel 4.1.2. Tworzenie warunków dla pozyskiwania inwestorów zewnętrznych

Zadania:

- uzbrojenie terenów pod inwestycje,
- opracowanie systemu preferencji inwestycyjnych,
- aktywna promocja inwestycyjna gminy.

Cel strategiczny 4.2. Aktywizacja społeczna i kulturalna wspólnoty lokalnej

Cel 4.2.1. Pobudzenie aktywności wspólnoty lokalnej

Zadania:

- rozbudowa i unowocześnienie GOK w Strzeleczkach,
- unowocześnienie domów kultury i świetlic wiejskich,
- opracowanie planów rozwoju sołectw,
- partycypacja w zarządzaniu gminą,
- nawiązanie współpracy gmin partnerskich.

Cel 4.2.2. Aktywizacja społeczno-zawodowa młodzieży

Zadania:

- powołanie młodzieżowej rady gminy,
- opracowanie systemu stypendiów dla młodzieży,
- opracowanie programu praktyk i stażów zawodowych dla młodzieży.

Cel strategiczny 4.3. Stymulowanie rozwoju turystyki i rekreacji.

Cel 4.3.1. Budowa oraz rozwój infrastruktury turystyki i rekreacji

Zadania:

- rozwój agroturystyki,
- rewitalizacja terenów i obiektów w Dobrej,
- przygotowanie bazy turystycznej w Mosznej,
- utrzymanie w dobrym stanie miejscowości i atrakcyjnych obiektów na terenie gminy,
- budowa i urządzenie terenów sportowo-rekreacyjnych na terenie gminy,
- utworzenie i zagospodarowanie parkingów leśnych,
- wytyczenie i aktywna promocja działek rekreacyjnych.

Cel 4.3.2 Promocja turystyczna gminy Strzelecзки.

Zadania:

- tworzenie wśród mieszkańców korzystnego klimatu dla rozwoju turystyki,
- uruchomienie punktu informacji turystycznej,
- oznakowanie turystyczne gminy,
- wykorzystanie walorów krajobrazowo-przyrodniczych Borów Niemodlińskich,
- wygenerowanie produktu lokalnego,

Cel strategiczny 4.4. Rozbudowa i unowocześnienie gminnej infrastruktury technicznej.

Cel 4.4.1. Modernizacja układu drogowego gminy

Zadania:

- modernizacja dróg gminnych i powiatowych,
- budowa obwodnic w miejscowościach położonych wzdłuż drogi nr 409,
- budowa chodników i ścieżek rowerowych na obszarach zabudowanych gminy,
- budowa parkingów na terenie gminy.

Cel 4.4.2. Modernizacja i budowa systemu wodnego i kanalizacyjnego oraz optymalizacja gospodarki odpadami

Zadania:

- budowa sieci kanalizacyjnej na terenie gminy wraz z punktami zlewnymi,
- budowa SUW w Smolarni wraz z tranzytami,
- wprowadzenie kompleksowej, selektywnej zbiórki odpadów na terenie gminy,
- uzbrojenie terenów pod budownictwo jednorodzinne.

Cel 4.4.3. Uporządkowanie gospodarki przestrzennej gminy.

Zadania:

- aktualizacja studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
- systematyczne opracowywania mpzp.

Studium stwarza warunki do realizacji wszystkich celów związanych z gospodarką przestrzenną ujętych w strategii rozwoju gminy. Część zadań wymienionych w celu strategicznym 4.1. zostało zrealizowanych (gospodarka odpadami), niektóre są w trakcie sukcesywnej realizacji (m.in. kanalizacja sanitarna, uzbrojenie terenów pod budownictwo jednorodzinne, modernizacja dróg). Niepodjęta została budowa obwodnic wzdłuż drogi nr 409.

Rozdział XXI - CELE ROZWOJU I FUNKCJE GMINY

1.Cele rozwoju

1.1. Cele ogólne:

- rozwój gminy przy zachowaniu równowagi między aktywnością gospodarczą, a ochroną środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- rozwój wsi Strzeleczki z uwzględnieniem dążenia do przywrócenia praw miejskich siedzibie gminy,

1.2. Cele ekonomiczne:

- restrukturyzacja rolnictwa, umożliwiająca jego optymalne funkcjonowanie w warunkach ekonomicznych Unii Europejskiej (zmniejszenie zatrudnienia w rolnictwie, zmniejszenie liczby gospodarstw przy równoczesnym zwiększeniu liczby gospodarstw dużych i specjalistycznych oraz zrzeszonych w grupach producenckich),
- rozwój przemysłu - z preferencjami dla przetwórstwa rolnego i leśnego, wykorzystanie w tym względzie szans jakie stwarzają duże zasoby wód podziemnych, kruszyw naturalnych i zaplecza rolniczo - leśnego,

- rozwój gospodarki turystycznej - wykorzystanie walorów przyrodniczo - krajobrazowych gminy i tradycji hodowli koni dla rozwoju turystyki kwalifikowanej, agroturystyki i budownictwa letniskowego (Smolarnia, Serwitut, Dobra, Moszna, Kopalina, Pisarzowice); rozwój urządzeń i obiektów gastronomicznych, noclegowych dla obsługi ruchu turystycznego,
- pozyskanie środków finansowych dla sfinansowania inwestycji infrastrukturalnych (m.in. kanalizacja).

1.3. Cele społeczne:

- zasadnicza poprawa jakości życia mieszkańców gminy, zgodna z ich wyobrażeniami i aspiracjami, realizowana poprzez:
  - inwestycje infrastrukturalne (kanalizacja, gazyfikacja przewodowa, telefonizacja, komunikacja drogowa - obwodnice, parkingi, chodniki, ścieżki rowerowe),
  - rozwój infrastruktury społecznej (poprawa jakości usług zdrowotnych, oświatowych, tereny sportu i wypoczynku, oświaty i kultury),
  - udostępnienie terenów dla prowadzenia działalności gospodarczej i terenów mieszkaniowych w zakresie osiągnięcia standardów mieszkaniowych jak w krajach UE,
  - tworzenie miejsc pracy w celu ograniczenia migracji zarobkowych.

1.4. Cele przyrodnicze:

- ochrona Obszaru Chronionego Krajobrazu Borów Niemodlińskich,
- ochrona projektowanych Obszarów Chronionego Krajobrazu „Dolina Osobłogi” i „Dolina Białej”,
- ochrona zabytkowych parków, pomników przyrody,
- utworzenie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego ZPK Uroczysko Osobłogi, który zlokalizowany jest w dolinie Osobłogi między Komornikami, a Nowym Młynem oraz dwóch użytków ekologicznych UE Starorzecze 1 i UE Starorzecze 2,
- zachowanie istniejących wartości środowiska,
- ochrona zasobów wód podziemnych, terenów górniczych udokumentowanych złóż kruszywa,
- rekultywacja wyrobisk poeksploatacyjnych i dzikich wysypisk,
- zalesiania nieużytków w sąsiedztwie kompleksu leśnego Borów Niemodlińskich oraz jako zieleni śródpolnej i parkowej, poprawa czystości wód powierzchniowych.

1.5. Cele kulturowe:

- zachowanie tożsamości kulturowej mieszkańców gminy,
- aktywna ochrona obiektów i terenów objętych rejestrem zabytków i ewidencją (gminną),
- renowacja zabytkowych zespołów pałacowo - parkowych w Dobrej, Mosznej, Kujawach stanowiących główne atrakcje turystyczne gminy,
- utworzenie pomnika historii Moszna – zespół pałacowo-parkowy,
- przekształcenie Moszna-Zamek w Regionalny Ośrodek Turystyki Rekreacyjnej i Kulturowej,
- objęcie ochroną układu ruralistycznego wsi Strzeleczki, Raclawiczki, Kujawy, Komorniki,

- uporządkowanie historyczne ukształtowanych układów przestrzennych wsi, kształtowanie współczesnej zabudowy w nawiązaniu do istniejącej, zabytkowej struktury wsi.

2.Funkcje gminy i możliwości ich rozwoju

W wyniku rozpoznanych uwarunkowań rozwoju, dotychczasowe funkcje gminy uznać należy za perspektywiczne. Gmina dysponuje znaczącym potencjałem i korzystnymi warunkami dla rozwoju funkcji gospodarczych i usługowych oraz mieszkaniowych np. dla sąsiednich Krapkowic.

2.1 . Funkcja produkcyjna

- rolnictwo - (produkcja roślinna i zwierzęca), prowadzone przez dwa sektory:
  - gospodarstwa indywidualne, władające ok. 81, 0% użytków rolnych w gminie,
  - gospodarstwa państwowe (AWR SP),

Rozwój funkcji rolniczej uwarunkowany jest zmianą struktury obszarowej indywidualnych gospodarstw rolnych w kierunku gospodarstw wielkotowarowych i specjalistycznych.

- przetwórstwo rolno - spożywcze - korzystne warunki dla intensyfikacji tej dziedziny gospodarki, wymagane podjęcie działań polegających na przygotowaniu odpowiednich terenów, a następnie pozyskiwanie inwestorów,
- przemysł drzewny - wykorzystujący lokalne zasoby leśne (stolarka budowlana, meblarstwo, galanteria drzewna),
- działalność gospodarcza - (poza rolnictwem i przetwórstwem rolno - spożywczym), wykorzystanie warunków naturalnych (eksploatacja surowców mineralnych zgodna z wymaganiami ochrony środowiska), rozwój utrwalonych kierunków działalności wytwórczej.

2.2. Funkcja usługowa

- lecznictwo specjalistyczne - funkcja o zasięgu ponadlokalnym (Centrum Terapii Nerwic w Mosznej),
- rozwój funkcji turystycznej, kulturalnej, sportowej:
  - wypoczynkowa – pobytowa – nowe ośrodki w Smolarni i Pisarzowicach (Amerykan),
  - rozwój bazy noclegowej „agroturystycznej” i zabudowy letniskowej,
  - rozwój turystyki specjalistycznej (np. szlakiem pałaców, wędrówki konne, turystyka piesza, rowerowa, imprezy kulturalno – folklorystyczne).

2.3 . Funkcja mieszkaniowa

Gmina może stać się zapleczem mieszkaniowym dla grup społecznych niekoniecznie zatrudnionych na terenie gminy:

- mieszkańców sąsiedniego ośrodka powiatowego - Krapkowic,
- reemigrantów z Niemiec.

Dla rozwoju funkcji mieszkaniowej gmina posiada korzystne uwarunkowania:

- duże możliwości przeznaczenia pod zabudowę mieszkaniową terenów o słabszych glebach, natomiast odznaczających się dobrymi warunkami bioklimatycznymi i geologiczno - inżynierskimi,
- dobre warunki komunikacji drogowej wewnątrz gminy oraz bliskie i wygodne połączenia zewnętrzną siecią drogową,
- atrakcyjność przyrodniczo - krajobrazowa gminy.

Rozdział XXII - KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA I ZASADY POLITYKI PRZESTRZENNEJ GMINY

Polityka przestrzenna to działania zmierzające do osiągnięcia przyjętych celów rozwoju, wywołujące określone skutki - pożądane zmiany w zagospodarowaniu obszaru gminy.

Ustalone w studium zasady polityki przestrzennej odnoszą się do wyróżnionych obszarów, uwzględniają racjonalne wykorzystanie przestrzeni i środowiska (predyspozycje i ograniczenia ujawnione w uwarunkowaniach), odpowiadające interesom publicznym i prywatnym.

Przyjęte kierunki respektują przepisy szczególne, regulujące zasady ochrony przyrody i środowiska kulturowego.

Podane w niniejszym rozdziale zasady polityki przestrzennej i standardy zabudowy należy traktować jako zalecane do stosowania w decyzjach administracyjnych dla terenów, dla których nie będą sporządzone plany miejscowe, a także jako wytyczne dla rozwiązań planów zagospodarowania przestrzennego.

W granicach obszarów zabudowanych wskazuje się tereny historycznie ukształtowanych układów przestrzennych wsi - przewidziane do uporządkowania i rewaloryzacji. Wskazuje się tereny możliwych uzupełnień w lukach zabudowy i w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącego zainwestowania. Ponadto wskazuje się tereny objęte decyzjami o warunkach zabudowy i zgłoszonymi wnioskami (pozytywnie rozstrzygniętymi przez Wójta Gminy Strzeleczki).

Studium zachowuje dotychczasowe tereny usług publicznych, komercyjnych, wskazuje możliwości ich powiększenia. Znaczne tereny, korzystne dla działalności gospodarczej wyznacza się w sąsiedztwie tras komunikacyjnych i przewidywanych obojętów drogowych wsi. Głównym obszarem koncentracji usług publicznych i komercyjnych, w tym o znaczeniu ponadgminnym oraz terenów mieszkaniowych powinna być wieś Strzeleczki, docelowo - miasto.

Działania gminy powinny doprowadzić do zmiany we wsi Strzeleczki funkcji rolniczych na pozarolnicze, zwiększenia terenów zabudowy mieszkaniowej o charakterze miejskim, zwiększenia liczby ludności utrzymującej się ze źródeł pozarolniczych (miejsca pracy w sferze wytwórczej, usługach, poza rolnictwem).

Tereny w obrębie gminy oznaczone na rysunku studium symbolami:

- tereny o funkcji mieszkaniowej mieszanej zagrodowej, jednorodzinnej

- i wielorodzinnej- symbol **M**;
- tereny o dominującej funkcji mieszkaniowej, wielorodzinnej z usługami i urządzeniami towarzyszącymi, - symbol **MU**;
- tereny koncentracji usług i funkcji usługowych na wydzielonych działkach z urządzeniami towarzyszącymi - symbol **U**;
- tereny sportu i rekreacji - symbol **US**;
- tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstwach leśnych i rybackich - symbol **RU**;
- tereny rolne – symbol **R**;
- tereny lasów – symbol **ZL**;
- tereny zieleni urządzonej, - symbol **ZP**;
- tereny cmentarzy, - symbol **ZC**;
- tereny wód powierzchniowych śródlądowych – symbol **WS**;
- tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów - symbol **P**;
- tereny dróg publicznych, oznaczone symbolem **KD**;
- tereny obsługi komunikacji, oznaczone symbolem **KS**;
- tereny i obiekty infrastruktury technicznej, oznaczone symbolami **W, O, NO** objaśnione w legendzie rysunku zmiany studium;
- obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi, oznaczone indywidualnie;
- obszary i obiekty dziedzictwa kultury i środowiska przyrodniczego, oznaczone indywidualnie;
- główne zbiorniki wód podziemnych, oznaczone indywidualnie;
- złoża surowców mineralnych, tereny i obszary górnicze, oznaczone indywidualnie.

1. Obszary zabudowane

Obszary zabudowane wsi, obejmują: zabudowę zagrodową, mieszkaniową jednorodzinną, wielorodzinną, tereny usług publicznych i komercyjnych, tereny sportu i rekreacji, tereny przemysłu i działalności usługowo - wytwórczej, tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych, oraz gospodarstw leśnych i rybackich, oraz innych funkcji - służących funkcjom podstawowym. Oznaczone są symbolami: M, MU, U, US, P, RU. Tereny wielofunkcyjne oznaczone zostały dwoma lub więcej symbolami (np.P,U,M).

Tereny o wiodącym przeznaczeniu terenu oznaczone jako:

M - tereny zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej z terenami komunikacji wewnętrznej oraz ogrodami przydomowymi.

MU - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej z towarzyszącymi usługami komercyjnymi i terenami komunikacji wewnętrznej oraz ogrodami przydomowymi.

Zasady polityki przestrzennej:

- zachować dotychczasową funkcję podstawową terenów poprzez utrzymanie istniejącej zabudowy, modernizację, rozbudowę, rozwój i uzupełnienie, budowę nowych budynków w lukach zabudowy lub wymianę,

- lokalizacja usług (komercyjnych i publicznych) bez ograniczeń, pod warunkiem ich nieuciążliwego charakteru (ew. uciążliwość ograniczona ściśle do granic działki),
- lokalizacja warsztatów rzemieślniczych, małych zakładów produkcyjnych i budynków usługowych o charakterze nieuciążliwym,
- uzupełniać o zieleni urządzoną (np. zieleni przyuliczna, skwery) oraz o urządzenia o charakterze rekreacyjnym (np. place zabaw),
- realizować uzbrojenia terenów,
- dopuszcza się parkingi, obiekty i urządzenia obsługi komunikacyjnej.

Zalecane zasady i standardy kształtowania zabudowy:

- wysokość dla nowej i modernizowanej zabudowy - do 2 kondygnacji naziemnych w przypadku zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej (w tym poddasze użytkowe), do 4 kondygnacji w przypadku zabudowy wielorodzinnej w zwartych zespołach,
- dachy o symetrycznym układzie połaci, spadkach 30-45° lub podobnie jak w istniejącej zabudowie sąsiedniej,
- układ kalenic - jak w zabudowie sąsiedniej, w obrębie zabytkowych założeń przestrzennych zwykle prostopadły do ulicy,
- formę zabudowy, elewację, elementy ścienne i dachowe, ogrodzenia, z zasady stosować z regionalnymi tradycjami,
- zabudowę gospodarczą i usługową architektonicznie dostosować do zabudowy mieszkaniowej,
- powierzchnia działki dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej, wielorodzinnej i usługowej - stosownie do potrzeb,
- zapewnić odpowiednie standardy obsługi komunikacyjnej oraz wyposażenia w infrastrukturę techniczną i zieleni urządzoną,
- powierzchnia biologicznie czynna w granicach działki jednorodzinnej – minimum 40%, z dopuszczeniem określenia indywidualnego wskaźnika na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od lokalnych uwarunkowań i podziałów geodezyjnych,
- wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy do powierzchni działki lub terenu:
  - minimalny = 0,05,
  - maksymalny = 0,40, z dopuszczeniem określenia indywidualnego wskaźnika na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od lokalnych uwarunkowań i podziałów geodezyjnych.

U - tereny zabudowy usługowej

Zasady polityki przestrzennej:

- zachować dotychczasowe funkcje w miarę istniejących potrzeb,
- budowa nowych budynków usługowych i towarzyszących, rozbudowa, modernizacja, przebudowa, rozwój, uzupełnienie i zmiana funkcji - bez ograniczeń, z wyłączeniem funkcji uciążliwych i niezgodnych z charakterem obiektu o cechach zabytkowych,
- wysokość zabudowy - do 4 kondygnacji naziemnych (ograniczenie nie dotyczy obiektów zabytkowych),
- wykorzystać istniejące możliwości urządzenia zieleni oraz poprawy standardów usługowych i komunikacyjnych (miejsca postojowe),
- przekształcenie Zamku w Mosznej w Regionalny Ośrodek Turystyki Rekreacyjnej i Kulturowej,

- stworzenia nowego zaplecza pod rozwój funkcji usługowych w Mosznej (zdrowie, kultura, turystyka i wypoczynek, sport, gastronomia),
- zakazuje się lokalizacji wielko powierzchniowych obiektów handlowych o powierzchni przekraczającej 2000m²,
- dopuszcza się funkcję mieszkalną jako towarzyszącą, w tym również lokalizację samodzielnego budynku mieszkalnego jednorodzinnego dla właściciela terenu prowadzącego działalność,
- możliwe łączenie funkcji usługowej z mieszkalną,
- realizować uzbrojenia terenów,
- powierzchnia biologicznie czynna w granicach działki – minimum 15%, z dopuszczeniem określenia indywidualnego wskaźnika na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od lokalnych uwarunkowań i podziałów geodezyjnych,
- dopuszcza się parkingi, obiekty i urządzenia obsługi komunikacyjnej,
- wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy do powierzchni działki lub terenu:
  - minimalny = 0,05,
  - maksymalny = 0,60, z dopuszczeniem określenia indywidualnego wskaźnika na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od lokalnych uwarunkowań i podziałów geodezyjnych,

P- tereny zabudowy techniczno – produkcyjnej, w tym tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (obejmujące m.in. zakłady przemysłowe i rzemieślnicze o charakterze wytwórczym, składy i bazy mechaniczne)

Zasady polityki przestrzennej:

- zachować, w miarę potrzeb, dotychczasową funkcję, dopuszczalna modernizacja, przebudowa i zmiana funkcji z wyłączeniem funkcji uciążliwych - gdyby ta uciążliwość sięgała do terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej,
- dopuszczalne tereny produkcyjne – zabudowy przemysłowej systemami fotowoltaicznymi (farma fotowoltaiczna), gdzie wiodącym kierunkiem rozwoju jest zabudowa systemami fotowoltaicznymi, na których dopuszcza się możliwość lokalizacji towarzyszącej zabudowy biurowo-socjalnej oraz niezbędnych urządzeń infrastruktury technicznej, transportu i komunikacji wewnętrznej,
- dopuszczalna zabudowa produkcyjna, składowa, usługowa, urządzenia obsługi technicznej i transportowej,
- możliwe łączenie funkcji produkcyjnej i usługowej oraz zmiana funkcji na usługową,
- dopuszcza się funkcję mieszkalną jako towarzyszącą w tym również lokalizację samodzielnego budynku mieszkalnego jednorodzinnego dla właściciela terenu prowadzącego działalność,
- dopuszcza się lokalizację terenów zieleni (w tym zieleni izolacyjnej),
- realizować uzbrojenia terenów,
- wysokość zabudowy do 10m, przy uzasadnionych potrzebach technologicznych do 12m,
- dopuszcza się parkingi, obiekty i urządzenia obsługi komunikacyjnej,
- powierzchnia biologicznie czynna w granicach działki – nie ustala się (do określenia indywidualnego wskaźnika na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od lokalnych uwarunkowań i podziałów geodezyjnych),

- wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy do powierzchni działki lub terenu:
  - minimalny = 0,05,
  - maksymalny = 0,70, z dopuszczeniem określenia indywidualnego wskaźnika na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od lokalnych uwarunkowań i podziałów geodezyjnych.

RU- tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych, oraz gospodarstwach leśnych i rybackich tereny istniejących urządzeń produkcji rolnej

Zasady polityki przestrzennej:

- lokalizacja nowej zabudowy związanej z produkcją rolniczą,
- ograniczenie obsady zwierząt do 500 DJP (dużych jednostek przeliczeniowych),
- preferowanie hodowli w systemie ściółkowym,
- pozostałe zasady polityki przestrzennej - jak na terenach „P”.

US - tereny sportu i wypoczynku (głównie boiska sportowe i hipodrom w Mosznej)

Zasady polityki przestrzennej:

- zachować istniejącą funkcję,
- wskazana modernizacja i przebudowa zmierzająca do podwyższenia standardu w ramach dotychczasowej funkcji podstawowej,
- dopuszcza się lokalizację ogólnodostępnych obiektów i urządzeń zgodnie z podstawowym przeznaczeniem terenu,
- dopuszcza się lokalizację terenów zieleni urządzonej (o charakterze ozdobnym i wypoczynkowym), zieleni izolacyjnej oraz urządzeń o charakterze rekreacyjnym (np. place zabaw),
- realizować uzbrojenie terenu,
- dopuszcza się parkingi, obiekty i urządzenia obsługi komunikacyjnej.

US,U - tereny sportu, wypoczynku i usług

Zasady polityki przestrzennej:

- dopuszcza się na działce 337/5 w Mosznej realizację usług sportu i rekreacji z obiektami związanymi z edukacją publiczną i kulturą wraz z niezbędną infrastrukturą i parkingami,
- dopuszcza się realizację pola golfowego we wsi Dobra na działkach 230/9, 231/7, 231/8, 231/9, 232/3, 233/10, 233/12, 233/13, 233/14, 233/15, 233/22, 233/23, 233/24, 233/25, 233/26, 233/27, 233/28, 457, 460, 461, 462, 463, 464, 465/1, 469, 471, 472, 473, 474, 476, 477, 478, 480, 481, 482, 511/3, 511/4, 498/6, 494, 493/3, 475, 495 z usługami towarzyszącymi – m.in. hotelarskimi, gastronomicznymi wraz z infrastrukturą techniczną i parkingami i zapleczem mieszkalnym,
- zasady polityki przestrzennej w zakresie realizacji budynków usługowych przyjęte w oparciu ustalenia przyjęte dla terenów usług (U),
- dopuszcza się lokalizację ogólnodostępnych obiektów i urządzeń zgodnie z podstawowym przeznaczeniem terenu,
- dopuszcza się zieleni urządzonej (o charakterze ozdobnym i wypoczynkowym, zieleni izolacyjną oraz urządzenia o charakterze rekreacyjnym (np. place zabaw),

- powierzchnia biologicznie czynna w granicach terenu – minimum 50%, z dopuszczeniem określenia indywidualnego wskaźnika na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od lokalnych uwarunkowań i podziałów geodezyjnych,
- dopuszcza się określenia indywidualnego wskaźnika wielkości powierzchni zabudowy do powierzchni działki lub terenu na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zależności od lokalnych uwarunkowań,
- realizować uzbrojenia terenów,
- dopuszcza się parkingi, obiekty i urządzenia obsługi komunikacyjnej.

ZC- tereny cmentarzy

Zasady polityki przestrzennej:

- utrzymanie istniejących cmentarzy,
- budowa nowych cmentarzy z obiektami towarzyszącymi (przy zachowaniu stref sanitarnych wynikających z przepisów odrębnych),
- dopuszcza się usługi związane z funkcją cmentarzy,
- urządzenie zieleni cmentarnej,
- dopuszcza się parkingi oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i obsługi komunikacyjnej.

R- tereny rolne

Zasady polityki przestrzennej:

- funkcje uzupełniające: zieleń urządzona, ogrody działkowe, tereny projektowanych doleśń, wody powierzchniowe, drogi transportu rolnego i drogi wewnętrzne, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i obsługi komunalnej,
- dopuszcza się możliwość lokalizacji zabudowy zagrodowej (wg zasad określonych dla terenów M) i/lub obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych, agroturystyki oraz gospodarstw leśnych i rybackich tereny istniejących urządzeń produkcji rolnej (wg zasad określonych dla terenów RU), z wyłączeniem terenów położonych w obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie ($Q_{1\%}$),
- wskazana modernizacja i przebudowa zmierzająca do podwyższenia standardu w ramach dotychczasowej funkcji podstawowej.

2. Obszary, które mogą być przeznaczone pod zabudowę i inne zainwestowanie

2.1. Obszary korzystne dla zabudowy o zalecanych funkcjach

- mieszkaniowej,
- turystyczno - wypoczynkowej,
- usługowej nieuciążliwej.

Wyznaczono je stosownie do przewidywanych lub zgłaszanych potrzeb (z możliwością dającą swobodę wyboru lokalizacji na etapie podejmowania uchwały o przystąpieniu do sporządzenia zagospodarowania przestrzennego).

Są to tereny optymalne dla założonych funkcji z punktu widzenia:

- ochrony gruntów rolnych,
- warunków bioklimatycznych i geologiczno - inżynierskich,
- dostępności komunikacji,
- oddalenia od terenów uciążliwej działalności gospodarczej i ruchliwych tras komunikacyjnych.

Zasady polityki przestrzennej:

- przeznaczać te tereny pod zabudowę w zasadzie dopiero po wyczerpaniu możliwości lokalizacyjnych w uzbrojonych lukach istniejącej rozbudowy (M, MU, U), przy czym odstępstwo od tej zasady może wynikać z uwarunkowań społecznych i własnościowych,
- dopuszcza się zmiany organizacyjne w zakresie wychowania przedszkolnego
- i funkcjonowania obiektów oświatowych w dostosowaniu do aktualnej sytuacji demograficznej dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym,
- dopuszcza się wyposażenie szkół w dodatkowe obiekty sportowe (sale sportowe, boiska, in.), a szkołę w Strzeleczkach w basen (kryty),
- zaleca się zorganizowaną działalność inwestycyjną, a przynajmniej wyprzedzające uzbrojenie i przygotowanie komunikacyjne,
- lokalizacja usług komercyjnych, publicznych i turystyczno-wypoczynkowych - bez ograniczeń, pod warunkiem ich nieuciążliwego charakteru,
- ustala się zasady i standardy kształtowania zabudowy:
  - zieleń urządzona powinna stanowić nie mniej niż 20% powierzchni terenu,
  - pozostałe zasady i standardy kształtowania zabudowy - jak na terenach odpowiednio M, MU, U (zabudowy - istniejącej).

2.2. Obszary korzystne dla zabudowy o zalecanych funkcjach

- przemysłowej,
- wytwórczo - usługowej,
- usługowej uciążliwej.

Te tereny wyznaczono według kryteriów ochrony środowiska, warunków geologiczno - inżynierskich, komunikacyjnych i przestrzennych - podobnie jak w przypadku terenów opisanych w punkcie 2.1. W możliwie maksymalnym stopniu uwzględniono zgłoszone wnioski (zamiary inwestycyjne) i rezerwy terenu dla obiektów istniejących - jednak bez nadmiaru przyjętego dla zabudowy mieszkaniowej i innej nieuciążliwej.

Te tereny wyznaczono według kryteriów ochrony środowiska, warunków geologiczno - inżynierskich, komunikacyjnych i przestrzennych. W możliwie maksymalnym stopniu uwzględniono zgłoszone wnioski inwestycyjne i rezerwy terenu w sąsiedztwie istniejącej zabudowy.

Zasady polityki przestrzennej:

- zalecana jest zorganizowana działalność inwestycyjna (określona w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego),
- zalecane zasady i standardy kształtowania zabudowy - jak na terenach P (istniejącej zabudowy i działalności przemysłowej).

2.3. Tereny możliwego odkrywkowego wydobywania kopalin

Studium wskazuje złoża kopalin - kruszywa naturalnego i surowców ilastych ceramiki

budowlanej, formalnie udokumentowane lub będące w trakcie dokumentowania.

Zasady polityki przestrzennej:

- tereny złóż kopalin nie podlegają innemu przeznaczeniu niż dotychczasowe lub górnictwo,
- wysokość zwałowisk oraz urządzeń technologicznych do wydobywania i przeróbki kopalin nie powinna przekraczać 6,0 m, w wyjątkowych przypadkach, uzasadnionych potrzebami technologicznymi - 10 m.

3.Kierunki użytkowania i zagospodarowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Zasady polityki przestrzennej:

- na terenach szczególnego zagrożenia powodzią zakazuje się lokalizowania obiektów budowlanych w tym inwestycji rolniczych,
- okresowo podtapiane użytki zielone w dolinach Białej, Osobłogi i ich dopływów należy objąć konserwacją i odnową istniejących urządzeń melioracji wodnych,
- nie zaleca się wprowadzania istotnych zmian stosunków wodnych - mogących naruszyć równowagę łęgowych systemów ekologicznych w dolinach obu wymienionych rzek oraz ich dopływów, wyjątek stanowi budowa niezbędnych urządzeń chroniących przed powodzią istniejącą zabudowę wsi Łowkowiec,
- pozostałe zasady jak dla terenów R.

4.Kierunki użytkowania i zagospodarowania obszarów leśnych

Prawie wszystkie tereny leśne (LS) w gminie są zarządzane przez Lasy Państwowe - Nadleśnictwo Prószków.

Zasady polityki przestrzennej:

- racjonalne, zgodne z zasadami gospodarki leśnej i ochrony środowiska użytkowanie lasów jest realizowane według planów urządzenia lasu,
- obszary lasów z zasady wyłącza się z inwestowania innego niż służące gospodarce leśnej oraz uzasadnionym celom publicznym,
- zaleca się wyznaczenie - w porozumieniu z administracją leśną - szlaków turystycznych, wiodących przez lasy w gminie oraz urządzenia części terenów o funkcji rekreacyjno – wypoczynkowej podporządkowanym przyrodzie.

5.Kierunki ochrony wartości środowiska i zasobów środowiska przyrodniczego

Aktywna polityka w dziedzinie ochrony środowiska jest podstawą zrównoważonego rozwoju gminy.

Zasady polityki przestrzennej:

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w decyzjach administracyjnych, dotyczących inwestycji określać należy szczególne wymagania

dotyczące zachowania i ochrony zasobów środowiska przyrodniczego, wskazanych w studium:

- Obszaru Chronionego Krajobrazu „Borów Niemodlińskich,
- Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Osobłogi” (proj.),
- Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Białej” (proj.),
- pomników przyrody,
- zespołu przyrodniczo-krajobrazowego ZPK Uroczysko Osobłogi (proj.),
- użytków ekologicznych UE Uroczysko 1 i 2 (proj.),
- zabytkowych parków krajobrazowych (w zespołach pałacowo-parkowych),
- stref ochronnych ujęć wód podziemnych w Smolarni i Nowym Budzie,
- głównych zbiorników wód podziemnych GZWP 332 Subniecka Kędzierzyńsko-Głubczycka, GZWP 337 Dolina Kopalna Lasy Niemodlińskie oraz GZWP 335 Zbiornik Krapkowice – Strzelce Opolskie),
- zieleni przydrożnej i śródpolnej,

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego uwzględniać:

- zakazy i ograniczenia wynikające z decyzji i zarządzeń o utworzeniu obszarów prawnie chronionych,
- tereny zalesień o charakterze ochronnym i gospodarczym w Smolarni, Ścigowie i Dziedzicach oraz tereny zalesień izolacyjnych i parkowych w Strzeleczkach i Dobrej,
- studium nie wprowadza żadnych ograniczeń w zakresie dalszych zalesień gruntów klas V i VI,
- rekultywację istniejących na terenie gminy nieużytków po eksploatacji kopalni i wysypiska śmieci (zaleca się leśny kierunek rekultywacji nieużytków albo wodny, jeżeli warunki na to pozwalają).

Wpływać na poprawę czystości wód powierzchniowych i podziemnych poprzez komunalne inwestycje w zakresie gospodarki ściekowej oraz poprzez egzekwowanie warunków pozwoleń wodnoprawnych na odprowadzenie ścieków i ich rolnicze wykorzystanie.

6.Kierunki ochrony wartości i zasobów środowiska kulturowego

6.1. Ochrona dóbr kultury

Studium ustala tereny i obiekty chronione na podstawie przepisów szczególnych i do objęcia ochroną:

- obiekty i obszary ujęte w rejestrze zabytków,
- obiekty i obszary ujęte w ewidencji zabytków (do ujęcia w gminnej ewidencji zabytków),
- zespołu pałacowo-parkowego Moszna jako pomnik historii (proj.),
- stanowiska archeologiczne,
- historycznie ukształtowane układy ruralistyczne wsi, z charakterystyczną zabudową mieszkaniowo - inwentarską, szczególnie wsi Strzeleczyki, Kujawy*, Raclawiczki*, Komorniki (na etapie sporządzania planów miejscowych należy wskazać dokładne granice tych układów wraz z elementami wymagającymi ochrony),
- ochronę krajobrazu kulturowego, w tym zakaz lokalizacji farm wiatrowych.

* – granice układu ruralistycznego zawarte w Karcie Ewidencji Zabytków OWKZ

6.2. Chronione ciągi i punkty widokowe

Ograniczeniem zabudowy proponuje się objąć tereny przyległe do odcinków dróg, z których można obserwować najładniejsze w gminie panoramy krajobrazowe:

- panorama wsi Łowkowice i Komorniki w dolinie Osobłogi, widoczna z drogi Dobra - Łowkowice,
- panorama falistej wysoczyzny po zachodniej stronie drogi z Łowkowic do Pisarzowice oraz panorama doliny Osobłogi ,
- panorama przełomu Osobłogi przez krawędź pradoliny Odry, widoczna z wysokiej krawędzi erozyjnej przy drodze z Komornik do Nowego Młyna oraz Komornik do Kórnicy,
- panorama widokowa zespołu pałacowo - parkowego w Mosznej, widoczna z grzbietu i zbocza wzgórza, pomiędzy Zieliną i Moszną, wzdłuż planowanej obwodnicy drogowej,
- panorama doliny Browinieckiego Potoku i Popowickiego Lasu, widoczna ze wzgórza leżącego na północ od Kujaw, także przy obwodnicy.

6.3. Proponowane szlaki turystyki pieszej i rowerowej

Studium proponuje wprowadzenie na terenie gminy 5 szlaków turystycznych - pieszych i rowerowych (rowery górskie). Trasy te nie zostały wyrysowane na mapie studium. Proponowane szlaki mają przebiegać przez najbardziej atrakcyjne krajobrazowo i przyrodniczo obszary w gminie Strzeleczki:

- 1) Dobra - Strzeleczki (6 km) - przez fragment Borów Niemodlińskich,
- 2) Dobra - Komorniki - Pisarzowice (8 km),
- 3) Moszna - Moszna (8 km),
- 4) Moszna - Moszna (5 km),
- 5) Smolamia - Dziedzice - Raclawiczki - Moszna (12 km).

Szlaki wymagają uzgodnienia z administracją leśną, oznakowania i informacji. Niektóre, po szczegółowym opracowaniu mogą pełnić rolę ścieżek dydaktycznych.

7. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej i komunalnej

7.1. Gospodarka wodno – ściekowa

Wszystkie wsie w gminie są objęte zbiorowym systemem zaopatrzenia w wodę z ujęcia gminnego Smolarnia - Nowe Budy.

Cała gmina docelowo objęta zostanie zorganizowanym systemem kanalizacji sanitarnej (w realizacji jest budowa 2 etapu). Ścieki odprowadzane będą do oczyszczalni mechaniczno-biologicznej w Krapkowicach. W eksploatacji pozostanie wybudowana dla potrzeb Centrum Terapii Nerwic nowa mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków o przepustowości $Q_{\text{śrd}}=150\text{m}^3/\text{d}$.

Dopuszcza się lokalizację elementów zaopatrzenia w wodę, lokalizację obiektów i urządzeń systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków, modernizację i rozbudowę istniejących sieci.

7.2. Gazownictwo

Wsie gminy Strzeleczki nie są podłączone do systemu gazyfikacji przewodowej. Część mieszkańców korzysta z gazyfikacji bezprzewodowej. W bliskim sąsiedztwie pld. - wsch. granicy gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia Dn 250 - 6,3 Mpa, relacji

Głubczyce - Obrowiec (stanowiący dowiązanie do gazociągu Zdieszowice - Wrocław).

Ewentualna gazyfikacja obszaru gminy jest możliwa - podłączenie mogłoby nastąpić poprzez odpowiednią stację redukcyjno - pomiarową do gazociągu Głubczyce - Obrowiec.

Wymagane jest sporządzenie koncepcji gazyfikacji gminy lub poszczególnych wsi i wystąpienie do Zakładu Gazowniczego w Opolu o zapewnienie dostawy gazu.

7.3. Elektroenergetyka

Istniejący system zasilania gminy energią elektryczną z G.P.Z. Krapkowice jest wystarczający dla obecnego zapotrzebowania, wynoszącego 2,5 – 3,5 MW. W ujęciu całej gminy moc transformatorów zainstalowanych w 50 stacjach jest prawie dwukrotnie większa, co jednak nie przesądza jednoznacznie o istniejących rezerwach.

W razie wystąpienia potrzeb przekraczających wydolność sieci zajdzie potrzeba budowy nowych stacji 15 kV. Obecny układ sieci umożliwi włączenie nowych sieci bez dokonywania znaczących zmian w konfiguracji pracującej sieci.

Utrzymuje się przebiegającą przez gminę napowietrzną linię dwutorową wysokiego napięcia 400kV relacji Dobrzeń – Wielopole.

W studium przewiduje się budowę elektrowni wodnej w miejscowości Dobra na rzece Biała i elektrowni wodnej na istniejących stopniach wodnych rzeki Osobłogi w Komornikach. Ponadto w studium stwarza się warunki dla rozwoju fotowoltaiki. Farmy fotowoltaiczne zlokalizowane na terenach wyznaczonych w studium pod zabudowę przemysłową, w tym zabudowę systemami fotowoltaicznymi, stanowią przedsięwzięcia potencjalnie znacząco oddziałujące na środowisko, które podlegają procedurze ocen oddziaływania na środowisko, zgodnie z przepisami szczególnymi. Przy realizacji farm należy zastosować rozwiązania minimalizujące oddziaływania na środowisko m.in. stosowanie matowych (antyrefleksyjnych) powłok paneli słonecznych eliminujących oślepienie migrującego ptactwa, podziemny układ sieci elektroenergetycznych, i in.

Ze względu na ochronę walorów krajobrazowych, w tym zespołów pałacowo-parkowych wprowadza się w gminie zakaz lokalizowania elektrowni wiatrowych.

7.4. Telekomunikacja

Dotychczas głównym operatorem telekomunikacyjnym na terenie gminy Strzeleczki jest Orange SA (posiadający centralę w Strzeleczkach).

Urynkowanie usług telekomunikacyjnych wprowadzić może konkurencję i pojawienie się nowych operatorów usług telekomunikacyjnych.

Założyć należy, że wielkość central i ich ilość zostanie dostosowana do potrzeb rynku gminy Strzeleczki (abonentów gminy). Rozwój telekomunikacji powinien osiągnąć wskaźnik gęstości telefonów na poziomie 20 – 25 telefonów na 100 mieszkańców gminy.

W studium dopuszcza się możliwość utrzymania i realizacji sieci napowietrznych na obszarze wiejskim gminy. Zaleca się jednakże na terenach zabudowanych budowę sieci telekomunikacyjnych kablowych.

W rozwoju usług telekomunikacyjnych dążyć należy do rozwoju telekomunikacji bezprzewodowej i objęcia całej gminy sprawnymi systemami operatorskimi oraz dynamicznego rozwoju usług internetowych w oparciu o szerokopasmowy dostęp do

Internetu, stwarzający optymalne powiązania teleinformatyczne w układzie krajowym i międzynarodowym.

7.5. Gospodarka odpadami stałymi

Na terenie gminy nie jest zlokalizowane gminne wysypisko odpadów. Odpady komunalne są przez mieszkańców segregowane, a następnie wywożone przez specjalistyczną firmę na wysypisko poza teren gminy (w Gogolinie).

Polityka w zakresie gospodarki odpadami zmierzać powinna do osiągnięcia następujących celów:

- likwidacji „dzikich wysypisk śmieci”,
- selektywnej zbiórki odpadów komunalnych,
- utrzymania segregacji odpadów,
- wykorzystanie odpadów w drodze powrotu do cyklu produkcyjnego (recykling),
- zmniejszenia ilości wytwarzanych odpadów (upowszechnianie w procesach produkcyjnych najlepszych technologii – BAT).

Zasady usuwania odpadów powinny być zgodne z przepisami szczególnymi dotyczącymi odpadów. We wsi Ścigów wyznacza się teren do selektywnej zbiórki odpadów, stanowiących własność gminy Strzelecзки (oznaczony na rysunku studium nr 87).

7.6. Cmentarze

Potrzeby i możliwości rozwiązania problemu pochówków w gminie obrazuje poniższe zestawienie cmentarzy.

1.	wieś Moszna	wskazana nowa lokalizacja, dotychczas nie ma we wsi cmentarza
2.	wieś Dobra	wskazana nowa lokalizacja, istniejący nie ma możliwości rozbudowy
3.	wieś Raławiczkki	wskazana nowa lokalizacja, istniejący nie ma możliwości powiększenia
4.	wieś Strzelecčki	jest możliwość rozbudowy, w kierunku wschodnim, jeżeli wystąpi taka potrzeba,
5.	wieś Pisarzowice	możliwość rozbudowy, w kierunku zachodnim i północnym, jeżeli wystąpi taka potrzeba,
6.	wieś Kujawy	wystarczająca powierzchnia, pozostawienie w zajmowanych granicach - w przyszłości możliwość powiększenia w kierunku wschodnim
7.	wieś Komorniki	wystarczająca powierzchnia, brak możliwości powiększenia

Proponowane, nowe lokalizacje cmentarzy w Mosznej, Dobrej i Raławiczkach przedstawiono na rysunku studium.

8. Kierunki rozwoju komunikacji

Istniejąca sieć drogowa, wystarczająca w zakresie połączeń wewnątrzgminnych i zewnętrznych - wymaga budowy obejść wsi i modernizacji technicznych wraz z budową ciągów pieszo-rowerowych i innych elementów poprawiających jakość infrastruktury w tym pasów zieleni izolacyjnej. W studium przewiduje się modernizację w granicach gminy dróg wojewódzkich nr 409 i 414 - do uzyskania parametrów klasy G.

W ramach modernizacji zakłada się:

- budowę obejść drogowych wsi Dobra, Strzeleczy, Kujawy, Zielina w ciągu drogi wojewódzkiej nr 409, relacji Dębina — Strzelce Opolskie.

Sieci infrastruktury technicznej niezwiązane z potrzebami zarządzania drogami wojewódzkimi lub potrzebami ruchu drogowego należy wykonywać poza pasem drogowym drogi istniejącej lub docelowej. Odstępstwa od tej zasady można dokonać w trybie przepisów odrębnych.

Wyrowadzenie ruchu tranzytowego poza wspomniane wsie poprawi w nich bezpieczeństwo i klimat akustyczny. Ponadto przewidywana jest modernizacja 7 dróg powiatowych - dla uzyskania parametrów klasy Z.

Do zadań własnych gminy należy:

- modernizacja dróg gminnych (kl. L lub D) z chodnikami na obszarze wsi,
- budowa ścieżek rowerowych (m.in. na poboczach dróg powiatowych (Raławiczki - Kujawy - Wawrzyńcowice, Strzeleczy - Raławiczki - Smolarnia - Dobra - Łowkowice - Piszowice),
- rozbudowa sieci parkingów.

Studium wskazuje tereny:

- dla realizacji MOP (miejsca obsługi podróżnych) we wsiach:
  - Moszna
  - Dobra
- dla rozbudowy istniejących stacji paliw we wsiach:
  - Strzeleczy
  - Moszna.

Rozdział XXIII - OBSZARY PRZEWIDZIANE DO OBJĘCIA MIEJSCOWYMI PLANAMI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Obszary objęte obowiązkiem sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Obowiązujące przepisy określają sytuacje, w których sporządzanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe:

- obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości (w studium nie przewiduje się wyznaczenia obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości).

W przypadku zaistnienia sytuacji wymagającej określenia przeprowadzenia scalenia i podziału nieruchomości, należy je wyznaczyć w procedurze sporządzenia planu miejscowego),

1. obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m² (studium nie przewiduje rozmieszczenia obiektów o takiej powierzchni sprzedażowej),
2. obszary przestrzeni publicznej - zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017r. poz. 1073, z

późn. zm.) jest to obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, określony w studium.

Obszarami spełniającymi powyższe postulaty są:

- tereny gminne (plac, parki, skwery, szkoły i ośrodki kultury z przyległymi terenami zielonymi oraz urzędzenia i tereny sportu i rekreacji),
  - tereny zabytkowe o zróżnicowanych formach własności (zespoły pałacowo-dworskie wraz z przyległymi zespołami zieleni zabytkowej),
  - tereny będące we własności bądź zarządzie wspólnot wyznaniowych (kościół, sale parafialne),
  - tereny prywatne udostępniane publicznie na określonych zasadach (ośrodki rekreacyjno-sportowe i kulturalno-rozrywkowe).
3. obszary, na których przewiduje się zmianę przeznaczenia gruntu rolnego i leśnego na cele nierolnicze i nieleśne - w przypadkach, jeżeli planowana zmiana przeznaczenia lub zagospodarowania terenów obejmuje grunty rolne o klasach bonitacyjnych I - III lub grunty leśne. Wystąpienie ze stosownym wnioskiem do Ministra Rolnictwa lub Ministra Ochrony Środowiska może nastąpić w ramach opracowywania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
  4. obszary, na których utworzono park kulturowy (zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami).

Decyzję o przystąpieniu do sporządzania w/w planu lub zmiany obowiązującego planu podejmuje Rada Gminy.

2. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Realizacja zadań własnych gminy w zakresie gospodarki przestrzennej, wynikających z ustawy o samorządzie gminnym, następuje na drodze stanowienia i egzekwowania przepisów prawa lokalnego w formie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Stworzenie warunków do zainwestowania na wskazanych terenach o określonych preferencjach (mieszkaniowych, mieszkaniowo-usługowych, turystyczno-wypoczynkowych, usługowych, aktywności gospodarczej) może nastąpić po przeanalizowaniu pojawiających się możliwości inwestycyjnych (np. wniosków) oraz po podjęciu uchwały o przystąpieniu do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i po jego uchwaleniu.

Przed podjęciem decyzji o przystąpieniu do opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego należy przeprowadzić analizę odnośnie granic terenu podlegającego opracowaniu w kontekście najbliższego otoczenia, jego związków w zakresie infrastruktury technicznej, komunikacji oraz potencjalnego oddziaływania.

W takiej analizie należy również uwzględnić skutki finansowo-prawne uchwalenia planu związane np. z koniecznością wykupu gruntów przeznaczonych na cele publiczne (drogi, urzędzenia i obiekty infrastruktury technicznej) oraz wynikające z obowiązku doprowadzenia podstawowych sieci uzbrojenia (wodociąg, kanalizacja, oświetlenie). Gmina zamierza opracować plany miejscowe w miejscowościach Kujawy, Zielina, Moszna i Raclawiczki w granicach określonych na rysunku studium.

3. Obszary objęte planami miejscowymi (wykaz).

Nr	Wyszczególnienie	Nr Uchwały	Data
1	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Strzeleccki	XXX/188/13	13 września 2013 r.
2	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej we wsi Dobra	XXXII/207/09	19 marca 2009 r.
3	Zmiana planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Strzeleccki w części wsi Dobra, Smolarnia, Raclawiczki	XXX/203/2001	27 września 2001 r.
4	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu działalności gospodarczej we wsi Wawrzynowice	XXII/153/08	26 czerwca 2008 r.
5	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego „Komorniki”	XLVII/268/2002	20 czerwca 2002 r.
6	Zmiana planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Strzeleccki dot. wsi Komorniki	XLVII/265/2002	20 września 2002 r.
7	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej we wsi Smolarnia	VI/50/03	27 marca 2003 r.
8	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu działalności usługowej we wsi Smolarnia	XLI/294/09	29 grudnia 2009
9	Zmiana planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Strzeleccki	XLVII/267/2002	20 czerwca 2002r.
10	Zmiana planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Strzeleccki	XLIV/238/2002	14 lutego 2002r.
11	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego „Raclawiczki”	XXXVII/183/2001	2 sierpnia 2002r.
12	Zmiana planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Strzeleccki	XL/209/2001	25 października 2001r.
13	Zmiana planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Strzeleccki	XXXVI/179/2001	28 czerwca 2001r.

Źródło: OWI

Rozdział XXIV - PROPOZYCJE ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH.

Dla realizacji celów ponadlokalnych wprowadza się propozycje następujących zadań (do ujęcia w rejestrze zadań rządowych i samorządu wojewódzkiego):

- modernizacja drogi wojewódzkiej nr 409 Dębina - Strzelce Opolskie wraz z budową obejść miejscowości: Dobra, Strzeleccki, Kujawy, Zielina do pełnych parametrów kl.G,

- modernizacja drogi wojewódzkiej nr 414 do pełnych parametrów kl.G,
- realizacja programu ochrony przeciwpowodziowej, szczególnie w dolinie rzek Osobłogi i Białej,
- modernizacja i rozbudowa infrastruktury elektroenergetycznej, telekomunikacyjnej (w tym szerokopasmowego dostępu do Internetu),
- rewaloryzacja obiektów i obszarów objętych ochroną kulturową,
- budowa elektrowni wodnych na rzece Biała (EW Dobra) i Osobłodze (EW Komorniki),
- odbudowa i regulacja rzeki Osobłogi w Komornikach,
- utworzenie w Zamku w Mosznej Regionalnego Ośrodka Turystyki Rekreacyjnej i Kulturowej,
- realizacja programu sportowo-rekreacyjnego dla Centrum Terapii Nerwic w Mosznej,
- utworzenie pomnika historii obejmującego zespół pałacowo-parkowy w Mosznej,
- program zalesień,
- wprowadzenie ochrony obszarów przyrodniczych: chronionego krajobrazu doliny Osobłogi i doliny Białej, zespołu przyrodniczo-krajobrazowego i użytków ekologicznych na rzece Osobłodze.

Rozdział XXV - UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ I SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM

Opracowanie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Strzeleczki jest opracowaniem strategicznym dla rozwoju przestrzennego gminy. Studium, mimo że nie jest przepisem gminnym, określa politykę przestrzenną gminy.

W opracowanym dokumencie zawarto:

- charakterystyki wynikające z rozpoznania aktualnej sytuacji gminy, istniejących uwarunkowań oraz problemów związanych z jej rozwojem,
- wpływ uwarunkowań na cele rozwoju i funkcje gminy,
- kierunki rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy, zasady polityki przestrzennej i zasady ochrony interesu publicznego,
- bilans terenów mieszkaniowych w dostosowaniu do przepisów ustawy o planowaniu z zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2017 r., Poz. 1073) oraz korektę terenów przewidzianych pod zabudowę w studium z 1999 r.

Rozpoznanie zasobów przyrodniczych gminy i stanu środowiska przyrodniczego dokonano na podstawie opracowania ekofizjograficznego sporządzonego równoległe do opracowania zmiany studium. W studium wskazane zostały nowe obszary przyrodnicze przewidziane do ochrony prawnej.

Rozpoznanie zasobów gminy objęło ponadto stan środowiska kulturowego, wyposażenie w infrastrukturę techniczną, wyposażenie w infrastrukturę społeczną, potencjał demograficzny, potencjał ekonomiczny i gospodarczy oraz sytuację na rynku pracy. Zebrane informacje zostały przeanalizowane pod kątem możliwości kształtowania przestrzeni i wykorzystane przy formułowaniu kierunków rozwoju przestrzennego gminy.

Wprowadzone zostały do studium wnioski, rozstrzygnięte pozytywnie przez wójta, stwarzające możliwość rozwoju funkcji produkcyjnej, mieszkaniowej i usługowej. Dostosowano ponadto ustalenia studium do zgłoszonych zadań i wniosków zgłoszonych przez organy uprawnione do uzgadniania i opiniowania studium.

W rozwiązaniach przestrzennych uwzględniono uwarunkowania wynikające z opracowanych map zagrożenia powodziowego oraz strefy ochronne od obiektu specjalnego położonego na OChK Bory Niemodlińskie.

Zaproponowane kierunki rozwoju uwzględniają predyspozycje i możliwości gminy z uwzględnieniem zasad ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego. Wyznaczone wcześniej tereny rozwojowe (usługi, przemysł) zostały utrzymane wraz z nowymi wynikającymi ze zgłoszonych wniosków, zabezpieczają potrzeby gminy w zakresie działalności usługowej i produkcyjnej oraz przemysłowej. Studium zabezpiecza potrzeby budownictwa mieszkaniowego w ramach terenów zwartej zabudowy oraz na terenach objętych obowiązującymi planami miejscowymi.

Ze względu na uwarunkowania kulturowe i przyrodnicze wprowadzono na obszarze gminy zakaz lokalizacji farm wiatrowych. Wykorzystanie energii odnawialnej o mocy powyżej 100kV skoncentrowane zostanie na farmach fotowoltaicznych.

Ustalenia zmiany studium pozwalają na kontynuację i rozwój tradycyjnych funkcji gminy oraz określają nowe, zwiększające atrakcyjność pod względem turystycznym i gospodarczym.